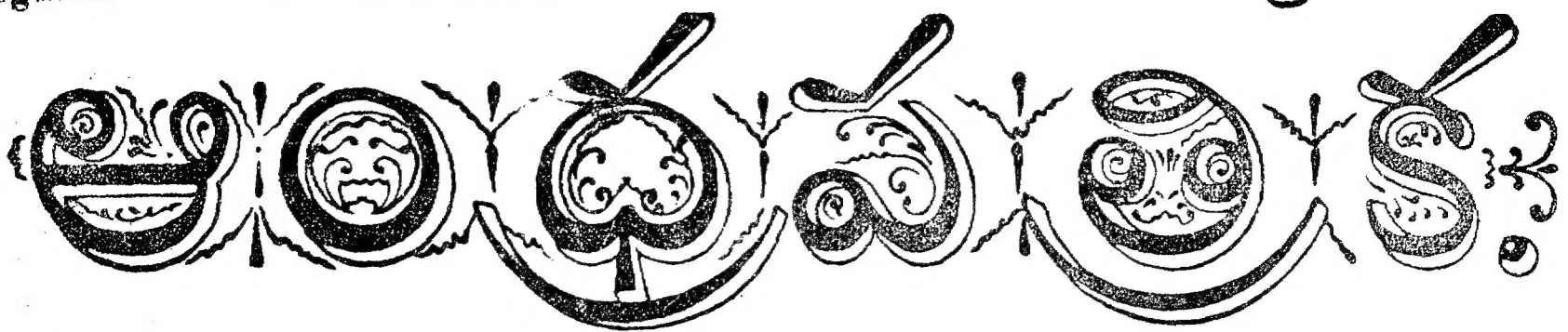


Register

No. 1118.

చందా సం॥ 1-కి రూ. 24-0-0. విడి పత్రిక 1-కి 0-1-0.



312263

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭ }
Vol 17 }

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ జూన్ నెల 13-వ తేది గురువారము

శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర శ్రేష్ఠమాస శుద్ధ పక్ష

సంచిక ౬౦
No 60

అమృతాంజనేయము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత
పత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి ముష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నాడు.



అమృతాంజనేయము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

సంచభాష చీటీ చూచి కొనిన

మోసము గలుగదు.

చక్కని శబ్దంతో సహా సీసా 1-కి 0-10-0

డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

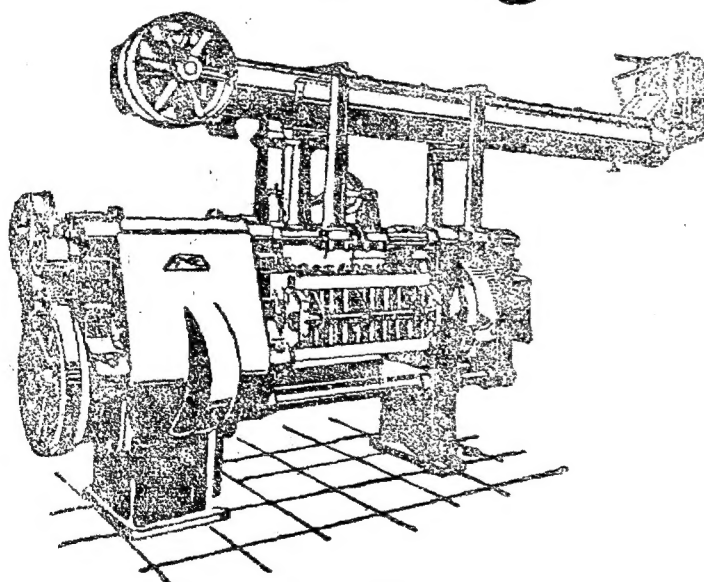
ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనేయం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, పోస్టు, బాంబాయి.

ఆయిల్ మిల్లు యంత్రములు



నిర్మయదాన్లు:-

VOLKART
BROS.
ENGINEERS

ఆర్మీనియన్ వీధి, మద్రాసు

వైద్యనశాలలు బెజవాడలో కూడా గలవి.

నేషనల్ ఇండియన్
లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ

లిమిటెడ్

నూతనముగా ఏర్పరచుకొన్న రెజిస్ట్రేషన్లు భద్రముల సద్భక్తి
నూటికి నలుబదివంతున తిరిగి యిచ్చునట్లు
యొక్కవివరములు

యీ దిగువవారికి వ్రాసి కనుగొనుడు.

హిందూ దేశములో యిట్టి లాభములను చూపు
కంపెనీ యిదితప్ప మరియొకటిలేదని నమ్ముచున్నా
మని స్టేట్స్ మెన్ పేషరువారు 15-2-28 తేదీన
ప్రచురించెయ్యన్నారు.

వివరములకు యీ వివరము వ్రాయుడు.

82-1

వి. కె. చెట్టి,

తెలంగాణ మద్రాసు.

ఫోను నెం. 2420

హాట్లైన్ నెం. 150

చీఫ్ ఏజెంట్:-టి. వి. రాఘవయ్య,

నార్తర్న్ సర్కిల్స్, బెజవాడ.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును సురంచింప 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
రూ 1-0-0; పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0; ప్రశ్న వ్రాయు కాల
మును తెలుపవలెను.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి.

చంద్రా నర్సరీతోటలు- సేలం జంక్షన్

మామిడిపండ్లు, ఇంగ్లీషు కూరగాయలు మార్కెటుధర
సకారము పంపబడును. మామిడిచెట్లు, ఇతర ఫలవృక్షములు,
క్రోటనులు, ఇంగ్లీషు, స్వదేశీ కూరగాయల పూలవిత్తనములు
కొత్తవిగా ఉన్నవి. క్యాటలాగు పంపుదుము.

Chandra Nursery P O Salem Junction

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:-మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు

సండుక్యాలికోబైండు ఫెడర్ వైటు కాగితములు

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకతీయము,

ధర రు 2 8

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

7, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

బంగారువెండివగైరా ఏలం నోటీసు

తిరుమల తిరుపతి వగయిరా దేవస్థానములలో 1929 వ సం॥ మార్చి నెల మొదలు 1929 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల వరకు వచ్చిన బంగారు వగైరా వస్తువులు యీదిగున కనుపరచినవాటిని 1929 వ సం॥ జూన్ నెల 17 వ తేది సోమవారం పగలు 12 గంటలు మొదలు తిరుపతి దేవస్థానం ఖజానావద్ద ఆదినమున్ను తరువాత యేలం పూర్తి అయ్యేవరకు ప్రతిదినము అదేవేళకు ప్రారంభించి యేలం వేయబడును. యేలంలో సవాలుచేయగోరువారు దేవస్థానం కచ్చేరిలో ముందుగా రూ॥ 100-0-0 యలు ధరావత్తు కట్టి యేలంలో సవాలు చేయవలసినది.

యేలములో సవాలు ఖాయపరచబడిన విషయమునుగురించి శ్రీవిచారణకర్తలువారి మంజూరు పుత్రువు సాదరైన తేది లాగాయతు 30 దినము లలోపల సవాలు మొత్తమును చెల్లించి లాట్లను పుచ్చుకోవలయును. అట్లు వాయిదాలోపల తీసుకొననియెడల వాయిదా మీరినతేది లగాయతు 30 దినములవరకు స॥ లాట్లను, అమానత్తులో పుంచడమగును. అట్టి రోజులకు దినం 1 కి లాటు 1 కి రూ॥ 2 యలు రెండురూపాయలు జరిమానా చెల్లించి లాట్లు పుచ్చుకోవలయును. అందుతప్పినయెడల స॥ లాట్లను మరుయేలం వేయించి అందుచే దేవస్థానమునకు కలిగేనష్టమును క్రమప్రకారం అనల్ సవాలుదారు వద్దనుంచి వసూలు చేయబడును.

- (1) బంగారు ధరా 1 కి 30 తులవంతున తు 2900
- (2) బంగారు నాణ్యములు లాటుగా రకములు 6
- (3) వెండి ధరాకు 1000 తులములు వంతున 1665
- (4) వెండినాణ్యములు లాటుగా రకములు
- (5) హాల్మీరూపాయలు రు॥ 5695
- (6) తేగడరూపాయలు ధరాకు 1000 వం॥ రు॥ 2280
- (7) తేగడపైసాలు ఒకలాటుగా రు॥ 490
- (8) తాంబ్రము ఒకలాటుగా శేర్లు 2925
- (9) రాగివగైరా పాత్రలు ఒకలాటుగా శేర్లు 455

(సం) రామచంద్ర దాసుజీ,

97

విచారణకర్తలవారు.

10-6-29.

సీడెడ్ జిల్లాలకు, మైద్రాబాదునకు (డక్కను) నకు అనుభవశాలులైన బ్రాంచ్ సెక్రెటరీలు కావలెను. వేతనము 150-10-200-20-400

తగినంత సామర్థ్యం ధరావత్తు కట్ట లేనివారు, వ్యాపార మంతగా చేయలేనివారు దరఖాస్తు చేయ నవసరము లేదు.

నిజముగా సామర్థ్యము గలవారలకు మంచి వేతన మివ్వబడును.

తెలుగు జిల్లా లన్నిటిలోను జిల్లా ఏజెంట్లు, చీఫ్ ఏజెంట్లు కావలెను.

జీతం, కమిషన్ లేక రెండును యివ్వబడును. ప్రాబల్యము గల వర్తకపుకంపెనీలకు ఎక్కువ పలకుబడి గలవారలకు ప్రాధాన్య మివ్వబడును.

వివరములకు:—బి.నరసింహం, మేనేజరు, వీనస్, అస్యూరెన్సు బ్యాంకు లిమిటెడ్, డిల్లీ, మకాం, గుంటూరు.

దౌష్ట్యము

గాంధీమహాత్ముని లేఖ

భారతదేశమునం దంతటను తగిన కారణమును చివరకు అనుమానమైనను లేకుండనే నిర్దోషులును మర్యాదగలవారు నగు పెక్కు-మంది దేశీయుల యిండ్లను తణిఖీచేయుటయును వారికి శృంఖలనములను తగిలించుటయును విచ్ఛలవిడిగా జరుగుచుండిననుచాల విఖ్యాతమగు మోడరను రిప్రొజెంటేటివ్ కాలయమును తత్ప్రతికా సంపాదకులును సుప్రసిద్ధులు నగు శ్రీయుతులు రామానంద భట్టిగారి గృహమునుగూడ సోదాచేయుటకు పోలీసువారు సాహసించెదరని నేను కలనైన తలచి యుండలేదు. గాన నాకీ వర్తమానము తెలిసినవెంటనే వివరములను తెలియగోరుచు నేను శ్రీయుత రామానందభట్టిగారికి తంతివార్త నంపితిని. వారు నాకు వ్రాసిన లేఖ నీదినము ప్రకటించితిని.

“డాక్టరు టి.జే. సంధ్యండుగారు వ్రాసిన “ఇండియా యిన్ బాండేజ్” మొదలైన ప్రీడము” అను గ్రంథమునుగూర్చి నాయుంటిని సోదాచుచుటకు ఒక (బెంగాలీ) పోలీసు యుద్యోగి వచ్చియున్నాడని గతనెల 4 వ తేదీని (24-5-29) పగలు 11½ గంటలకు కార్యాలయమునుండి యింటికి నేను రాగానే నాచెండువ కుమారుడు నాకెరిగించెను. నేను భవానీపూరు (2-1) బవునునెండు రోడ్డులో ఒకయింటి నద్దెను పుచ్చుకొని ఆచట నివసించుచున్నాను. భవానీపూరుకు అయిదుమైళ్లదూరమున నున్న ఆవురు సమ్యక్లరు రోడ్డులో 91 వ నంబరు యింటి నద్దెనుపుచ్చుకొని ఆచట ముద్రకాలయమును నెలకొల్పితిని.

నాయుంటిని సోదాచుచుట కొకపోలీసు యుద్యోగి వచ్చియున్నాడని నాకుమారుడు తెలుపగానే నేను వీధి వసారా

లోనికి వెళ్ళితిని. అచట నొకవ్యక్తి మామూలు దుస్తులనే ధరించి ఒక కుర్చీలో కూర్చునియుండెను. అతని వెంట వచ్చిన కనిష్ఠే బు లీ డ్లరు ను పోలీసు దుస్తులను ధరించియే యుండిరి. గాని వారు నాయుంటికి కొంతదూరము గానే నిలచియుండిరి. మీనద్ద యిండియా యిన్ బాండేజ్ అనుగ్రంథముయొక్క ముద్రిత అముద్రితప్రతు లేమైన నున్నవా? దానినిగూర్చి మీకు గ్రంథకర్త వ్రాసినపు త్రములు వ్యాపార ఖరారునామా మున్నగున వేమైననున్నవా? అని ఆయుద్యోగి నన్నడిగెను. నాయుంట నొక ముద్రిత ప్రతి మాత్రమేయుండగా దానిని అమెరికా కూర్చులకు పైపుచేయబడిన రెండుప్రతులను, విక్రయించబడిన పుస్తకముల వెలలో 100 కి 25 వంతున నేను సంధ్యండుగారి కిచ్చుపద్ధతిని ఆయన సంతకముచేసి నాకు వ్రాసియిచ్చిన కరారునామాను, దానితో నతడు నాకు వ్రాసినలేఖనుగూడ నేనాయుద్యోగి కిచ్చితిని. అముద్రితప్రతితో గూడ రవీంద్రబాబు ఆగ్రంథమును గూర్చి యొసంగిన అభిప్రాయము గల లేఖయును మరొకొన్ని లేఖలును కలిపి కట్ట కట్టబడియుండెను. ఆ లేఖలను గూడ నాయుద్యోగి చదివెనుగాని వాని నతడు తీసుకొనిపోలేదు. పిమ్మట తాను తీసుకొనిపోదలచిన పత్రముల జాబితా నతడు సిద్ధపరచి దానిమీద నిద్దరుపౌరులచే సాక్షిసంతకములు చేయించి దానిప్రతిని (కార్బునుకాపీ) నాకిచ్చి వెడలిపోయెను. అతడు చూపించిన వారంటులో నాయుంటిని సోదాచుచుటకుమాత్రమే అతని కధికార మియ్యబడినటులున్నది. అతడు కడవరకును చాల సౌజన్యముతోనే ప్రవర్తించెను.

ఈలోగా మరియొక (బెంగాలీ) పోలీసుయుద్యోగి నా ముద్రకాలయమునకును, కార్యాలయమునకు వెళ్లినందున అతడచటికివచ్చెనని అచటియుద్యోగులు 12 గంటలు కానుండగా నాకు తెలిసినంతలో తెలిపిరి. అతడు చూపించిన వారంటులో



ఈసబ్బును వాడకున్నచో సహజసౌందర్యముగల స్త్రీగూడ యితరుల నాకర్షింపజాలనిదే యగును. దీనిని నిత్యమును వాడుచున్నచో సామాన్యసౌందర్యముగల యువతియైనను ప్రజల ప్రశంస నధికముగా బడయగలుగును. స్త్రీలు సౌందర్యమునకు ముద్దు లొలుకు మొగమే ముఖ్యలక్షణము.

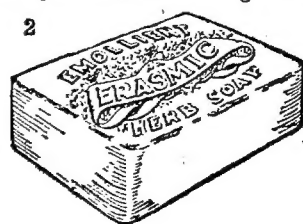
Let ఇది చర్మమునకు ప్రకాశమును మృదుత్వమును నేర్పవలెను. తనగూడ యెల్లప్పుడును కలిగించును. అతిమనోహర

**ERASMIC
HERB SOAP**

మైన ఈసబ్బునే యెల్లప్పుడు వాడుడు. ఇది చర్మరంధ్రములను శుభ్రపరుచుటయేగాక చర్మములోని టిన్యూలకు పుష్టినిగూడ కలిగించును. యవ్వన సహజముగ సౌకుమార్యము పోషించునది కాపాడును. చర్మమునకు మృదుత్వమును కలిగించును. దీనిని వాడుటచలనచర్మము యెల్లప్పుడును మృదువుగను

సుందరముగను యుండును.

Made in England by the
Manufacturers of the
famous
Erasmic Toilet Specialties



కార్యాలయమును సోదాచూచుటకును, ఆగ్రంథమునకు ముద్రా పడుటకు ప్రకాశకుడు నగు నజినీకాంతదాసు, బి. ఎన్. సి. గారిని ఆరెస్టు చేయుటకును గూడ నధికార మియ్యబడెను. నాకార్యాలయమును ముద్రణాలయమును అతడు సోదాచేసి కెండవమార్పు 42 ము ద్రిత ప్రశులను, మొదటి మార్పు ఒక ముద్రితప్రతిని ఒక అముద్రితప్రతిని, కొన్ని కామమెమోలను ఆగ్రంథములు విక్రయింపడి బి. పి. ద్వారా పంపబడెనని చూపుట కారధారభూతములగు మరికొన్ని పత్రములను ఆ యు ద్వోగి తీసుకొనిపోయెను. దాసుగారినిగూడ నాకార్యాలయ మునందే ఆయుద్యోగి ఆరెస్టుచేసెనుగాని అతనిచేత 1000 రూపాయలకు పూచీకత్తు న్రాయించుకొని అప్పుడే అచటనే అతనిని వదిలేసెను. అతనిపైని తేబడినకేసు విచారణ రాజధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటుకోర్టులో జూన్ నెల 4 వ తేదీ (4-6-29) ని ప్రారంభమగును. నాకార్యాలయమును సోదాచేసిన పోలీసు యుద్యోగిగూడ మర్యాదగానే ప్రవర్తించెను.

ఈ గ్రంథమును గూర్చి మీరు సరిగా తెలుసుకొనగలుగుటకు రెండవమార్పు ఒక ప్రతిని మీకు పంపుదని నేను నాయుద్యోగులతో చెప్పియుంటిని. కాన మీకు తీరుబడియున్నచో అది మీకు చేరగానే దానిని చదువగోరెదను అని ఛట్టిగారు నాకు వ్రాసిరి.

మహాత్ముని విమర్శ

“పోలీసువారు మర్యాదగా నడుచుకొనినందులకు మనము వారికి నమస్కరింపదగును. వారు మర్యాదనుగూడ నతిక్రమించి యున్నచో నది మరింత దారుణమే యై యుండును. మర్యాదగా జరుపబడినను సోదాచూచుట సోదాచూచుటయే. ఆత్మ గౌరవము గలవానికి యినుపసంకెలను తగిలించుట మాని బంగారు సంకెలను తగిలించినను గూడ అవమానము తొలగదు. అవమానము సంకెలలో నున్నదిగాని లోహములో లేదు. ఈ సోదాచేవలము అక్రమము. ఛట్టిగారికి అనామకుడగు సంపాదకుడు కాదు. అతడు పత్రికాధిపతులలో ప్రథమగణ్యులగు వారిలో నొకడు అతనికి రీయును అతనిపత్రిక కీ రీయును విచేతములలో గూడవ్యాపించెను. మాడరసురివ్యాపత్రిక సత్యములగు విషయములనే యుచిత జ్ఞతతో ప్రకటించుచుండునను ప్రశంసను బడయగలిగియున్నది. అత్యధిక విజ్ఞానసంపన్నములగు పత్రికలలో నిదియొకటియై యున్నది. భారతదేశమునందలి వ్యాసకర్తలలో సుప్రసిద్ధులగువారు పలువు రీపత్రికకు వ్యాసములను వ్రాయుచుందురు. అట్టిచో నిలుట సోదాచేయుట కవకాశమెటుల కలిగినది? సందర్భండుగారు వ్రాసినగ్రంథమునందు రాజద్రోహమున్నచో దానిని ప్రకటించినవారిపైనే కేసు చేయదగినదేగాని పోలీసువారు బడయగోరిన సంజాయిషీ యీనాటక ప్రవర్తన మజసరములేకుండనే వారికి లభించియుండగలదు. కాని ప్రస్తుత ప్రభుత్వము వారి ట్టి నాటక ప్రదర్శనములనే ముఖ్యముగా కోరుచున్నారు. మనము అహంభావ పూరితులమై మైమరువకుండుటకు మనలో మహామహులగువారు గూడ నవుడవుడు నడుము వంచుచునే యుండవలె నని ప్రభుత్వమువారి సంకల్పము గాననే రక్తమితి తమగు పంజాను చూపుచుందురు. భారత దేశమునందు విప్లవము జరిగినరోజులలో ప్రజలను అవమానింపవలసిన రీతిని ఉద్యోగులకు బోధించుటకు తరుచుగా వద్దికలను జరుపుచుండెడివారు. ఇప్పుడు ఛట్టిగారి గృహమును కార్యాలయమును సోదాచేయుటయును దేశమునంంతటను జరుపబడుచున్న యితర కార్యములను వెనుకటి వద్ది కల అనురూపములే యైయున్నవి. మనఃపూర్వకముగ జరుపబడుచున్న యిట్టి అవమానములను మనము తిరస్కరించి ప్రతిఘటింప గలుగు చరకును యిది యిటుల జరుగుచునే యుండును.

డాక్టరు సందర్భండుగారి గ్రంథమెట్టిదో నాకేమియును తెలియదు. దానిని ముద్రింపకపూర్వము నా అభిప్రాయము కొరకతడు నాకొక అముద్రిత ప్రతిని పంపెనుగాని కార్యభార మధికముగా నుండుటవలనను నిరంతరసంచారము వలనను దానిని చదువుటకు నాకవకాశము కలుగనేలేదు. ఆప్రతి యొకను నాయొద్దనే యున్నది. అటుపిమ్మట కాలక్రమమున గ్రంథము ముద్రింపబడి ప్రచురింపబడెను. ప్రకటింప బడినపిమ్మటగూడ నాఅభిప్రాయమును బడయుటకు మాన్యులగు సంపాదకులుగా రధికముగా కోరుచునే యున్నారని నేనెరుగుదును. ఆంధ్రదేశసంచారమున దానిని పూర్తిచేయ గలుగుదునని నేను తలచితిని గాని అది సాధ్యముకాలేదు. ఇదివరకు మిత్రభర్తమును నేనొనరింపజాలకపోయినను యిప్పుడు సంపాదక భర్తమును నెరవేర్చుక తప్పదు. అది ప్రతిదినమును సంపాదక కృషిలో నొకభాగముగా జరుపబడును. కాన నిపుడది సాధ్యమేయగును. ఈగ్రంథమునందు రాజద్రోహ



Before the MONSOON arrives

మాన్ సూన్ రాకకు పూర్వము, వేడివల్ల మీ జీవశక్తి అంతయు కరిగిపోయినవిమ్మట, మీ శారీరకవద్ధతిని బలపరచు కొనుటకు మంచినమయము. అప్పుడు యితరవ్యాధు లెవ్వియు కలుగకుండుటకు, బలమును చేకూర్చుటకు వలయు పదార్థము లన్నియు చేరియున్న Waterbury's compoundను నేవింపుడు. ఇందు జంతుక్రొవ్వలేమియు నుండవు. యంత్రసాహాయముననే తయారగును. చేతులతో నంటబడదు. అన్నిజాతులవారును, వివిధవర్ణముల వారు నేవించుటకెట్టి ఆక్షేపణయులేదు. వైద్యశిఖా మణులచే గత 25 వత్సరమునుండి ప్రశంసాపాత్రకు లొనగుచున్నది.



WATERBURY CHEMICAL Co.,
PHARMACEUTICAL CHEMISTS

Des Moines

Iowa (U.S.A.)

బజారులందును, స్టోరులందును కెమిస్టులవద్దను క్రయమునకు దొరకును.

5268-2

WATERBURY'S

COMPOUND

ఉష్ణప్రదేశముల కేర్పాటైన దగుటవల్ల ఎండరోజులలోకూడ చెడకుండ నుండగలదు. మంచిగుణమును యివ్వగలదు.

10-వ కమ్మమహాజనసభ అంగలూరు, జూన్ 15, 16

అధ్యక్షులు:---మ॥రా॥రా॥శ్రీ బొల్లి న మునుస్వామినాయుడుగారు, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు,

కొమ్మారెడ్డి పట్టాభిరామయ్యగారు. సభను తెరచుట, జాగ్రత్తమూడి కుప్పస్వామి చౌదరిగారు. పతాకోత్సవము, త్రిపురనేని రామస్వామిచౌదరిగారు.

అంగలూరునకు (బెజవాడ-బందరు) నూజెల్లెస్టేషనులో దిగవలయును.

ము కలదా లేదా అనునది మన కిప్పుడు ముఖ్యాంశముకాదు. వారంటులును సోదాలును అవసరము లేకుండనే పనులు నెరవేరునున్నపుడుగూడ వానిని జరుపుట కేవలము ఆసమంజసము కాని నేడు భారతజాతి నంతను అవమానపరుచుటకే సతత మిట్టి చర్యలు జరుపబడుచున్నవి.

పాతికులగు 30 కోట్లమంది భారతీయులను ఒక లక్ష మంది యైన లేనట్టి బ్రిటిషువారు పరిపాలింపగలుగుటకు యిటుల దేశీయులను అవమానించుట ముఖ్యావసరమని పాలకజాతివారు భావించుచున్నారు. ఇట్టి గుడ్డినితిని తొలగించుటకు మనము సర్వశక్తులను వినియోగింపవలెను. గౌరవమును నిలుపుకొనగలుగుట స్వరాజ్య సంపాదనమునకు ప్రథమప్రయత్నమైయున్నది.” (మో. క. గాంధీ ఎం.సం.యిండియా 6-6-29.)

మహాసభాధ్యక్షులకు సూచనలు

బొంబాయిరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారు మహాసభాధ్యక్షులకు మహాత్మాగాంధీ, సర్దార్ వల్లభాయి, పండిత జవహర్లాలుగారి కేర్పేను, నూచించిరి, విదేవనంద్ర బహిష్కరణ ప్రచారమును సాగించుట కొకసంఘమును నియమించిరి. ఈ సంఘమున ప్రతివార్డుకును ఒక ప్రతినిధి నెన్నుకొనిరి.

(శ్రీ. వెస్.)

దేశీయ మహాజనసభ

లాహోరులో యేర్పాటులు చురుకుగా జరుగుచుండుట

1929 డిసెంబరులో లాహోరులో దేశీయ మహాజనసభను నియమముగా జరుపుటకు పంజాబు రాష్ట్రమునందంతటను గట్టిప్రయత్నము జరుగుచున్నది. సన్మానసంఘసభ్యులను చేర్చుటకును, ప్రజల సానుభూతిని బడయుటకును ప్రచారము మెండుగా జరుపబడుచున్నది. నాయకులు భిన్నవర్ణములగు నేర్పడి సంచారముచేయుచు ముఖ్యములగు తావులలో సభలనుజరిపి ధనమును సమహర్షుచున్నారు. ఇప్పటివరకు 700 మంది సన్మానసంఘసభ్యులుగా చేరి రనియు 30000 రూపాయలు వనూలయ్యెననియు తెలియుచున్నది. గ్రామములలో నివసించెడు మధ్యతరగతులవారు కాంగ్రెసు విషయమున చూపుచున్న ఆసక్తి సంపూర్ణికరముగా నున్నది. వారు సాధారణముగా ధనహీనులుగానే యుండుచుగన సన్మానసంఘసభ్యుల కియ్యవలసిన రుసుమును యేకమై త్రముగా నియ్యలేక వాయిదాలమీద నిచ్చుచున్నారు. మహాసభను జరుపుటకు మింటో పార్కును దొరతనమువారి లియ్యకపోయినను నగరమునకు చేరునగానే యున్న యొక పార్కుని స్థలమును సన్మానసంఘమువారు బడయగలుగుట శుభావహము. (శ్రీ వెస్)

జాబులు

శ్రీ సనాతన విద్యాలయము-రాజమహేంద్రవరం

సనాతన విద్యార్థినియాలకు నూతన విద్యార్థినిలు యీదిను అడ్డముకు ప్రవేశ దరఖాస్తులను యీనెల 25 తేది లోపున పంపలయును.

1. దరఖాస్తులను పంపు విద్యార్థినిలు-తెనుగుభాషలోను గణితములోను 5 వ తరగతికి రెగియుంచవలెను. ఆట్టి విద్యార్థినిలు 5 నుండి మాత్రము స్థానము ఇవ్వబడును.

2. సనదు విద్యార్థినిలు 5 సంవత్సరములు నరకును, ఈ విద్యాలయమునందు విద్యవ్యవస్థనించునట్లుడబడవలయును.

3. విద్యాలయవాసులగు నుండేడు విద్యార్థినిలకు ఉచితముగా భోజనమును లివ్వబడును.

మచ్చూరి సుబ్బమ్మగారు,
రాజమండ్రినుండి వాయిచున్నారు.

శ్రీ బాలసరస్వతి పుస్తకభాండాగారము అంగలూరు

ఈనెల 17 తేదీని పుస్తకభాండాగార వాక్కి కొన్నియును జరుపబడును. ఆంగ్లభాషి వాసులు ముందు తెలియపరచుకొనుము. భాండాగార ప్రవేశములోగ్గము ఈనెల 15 వ తేదీని శ్రీ శ్రీ చల్లపల్లి రాజావారు చేయుదురు. వ్యవధి లేనందున ప్రత్యేకాహ్వానములు అందకపోయినను మహాజను లెల్ల రిదియే ఆహ్వానముగా భావించి దయచేయ వేకునున్నాము.

త్రిపురనేని చలమయ్య,
అధ్యక్షుడు
త్రిపురనేని లక్ష్మీపెరుమాళ్లు,
కార్యదర్శి

ఆంధ్రమహాభారతవ్యాఖ్యానము

కవిశ్రయవిరచితాంధ్రమహాభారతమునకు తెలుగునీక (గ్రంథవ్యాఖ్యానము)ను భారము లక్ష్మీపతియను నొకకవి గు నూరు నూరుసంవత్సరముల క్రిందట రచించియుండినది. తాళ పత్రగ్రంథ కాంతారమున వెనక క్రియాయుక్తము గ్రంథరత్న మును నామిత్రులును, సాకస్యతనవ్యస్య పత్రికాధిపతులును నగు బ్రహ్మశ్రీ యేలూరుపాటి రామభద్రచతురులుగారు (వేదేశ్వర పురం, తాళ్ల పూడిపాట్ల పట్టణగోదావరి జిల్లా) సంపాదించి-సభాపర్యమనకు మాత్రము టికను ముద్రించి ప్రకటించియు న్నారు. సభాపర్యము, బి. గ్రూపు,విద్యా, మున్నగు పరీక్ష అనుబంధనీయ గ్రంథమై యున్నది. సభియువారు తెలివినమున వ్రాసి, యాగ్రంథరత్న మును బయవచ్చును. భాషాభిమానుల ప్రోత్సాహముననుచో బ్రా శ్రీ చయనులుగారు రిక్కిన పర్య ముల వ్యాఖ్యానమును గూడ ప్రకటింపగలరు.

నందుల సుబ్బరాయశర్మ తెలుగు పండితుండు స్థానికొన్నతపాతశాల, కైకలూరు. (కృష్ణా)

చిలుకూరి నారాయణరావు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టీ. గారి

గ్రంథములు

1. కురాను షరీఫ్ (తెనుగు)	4	0	0
2. ఆశోక చక్రవర్తి ధర్మశాసనములు (మూలము సంస్కృతము, తెనుగు, ఉపాధ్యతము)	2	0	0
3. సంస్కృత లోకోక్తులు (1800) తెనుగు వివరణముతో	1	0	0
4. ప్రాచీన హైందవ ప్రజాస్వామి ప్రభుత్వము	0	12	0
5. ఉపనిషత్తులు (ఈశ, కేన, కఠ, వివరణ)	0	6	0

మొదలువారు :- 159

సాధనలుక్క-డిపో, అనంతపురము

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరము (ద్వితీయ ముద్రణము)

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1 (95) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

ఆంధ్రపత్రికా కృష్ణాపత్రికలకు సన్మానము

ఆయా! చిరకాలమునుండి దేశసౌరముకొఱకు పనిజేయుచున్న ఆంధ్రపత్రికా కృష్ణాపత్రికాధిపతుల కేర్పటచిన సన్మానమును 10 వ తారీఖు ఆంధ్రపత్రికయందు చూచితిని. ఆదిమాంధ్రోద్ధరణకై చిరకాలమునుండి అవ్యాజప్రేమతో కృషిసల్పుచున్న దేశోద్ధారక నాశేష్యరావు కృష్ణారావుగార్లకు మా గ్రామ వాసులపక్షమున మనఃపూర్వకమైన యోగభావమును తెలుపుచున్నాను.

తాళ్ళూరి జియ్యరుదాసు,
కార్యదర్శి, నంటూరునుండల ఆదిమాంధ్రసంఘం, తాళ్లపాలెం.

* * * *

ఆయా! ఈనెల 10 వ, తేదీ ఆంధ్రపత్రికయందు వైశ్ణవీకతో ప్రకటించబడిన లేఖను చదివితిని. బహుసంవత్సరములనుండి ఆంధ్రపత్రికయొ కృష్ణాపత్రికయొ చేయుచున్న ప్రచారమునలనను తత్పత్రికాధిపతులయొక్క నిరుపమానమగు నేవనలనను, సురగుం ప్రదేశపు కుగ్రామములలో సహితము జాతీయ శీజనులు, మొలకలెచ్చుచున్నవి. ప్రజలలో దేశహితైకజీవనము న్నడియగుచున్నది. ఇట్టి నూతన వికాసమునకును, పుగోభివృద్ధికిని, మా గ్రామము నిర్లయించి, ఆంధ్రదేశమును గమ్యుధానమునకు తీసికొని పోవు మహాప్రయత్నమున నిమగ్నులైయున్న దేశోద్ధారక నాశేష్యరావుపంతులుగారికిని, కృష్ణారావుపంతులుగారికిని తెలుపబడిన సన్మానప్రయత్నము కొంత ఆలస్యముగానేనంక ల్పింపబడినప్పటికిని శుభ కీప్రయత్నము ప్రారంభమైనదిగదా యని సంతోషించుచు మా గ్రామవాసుల పక్షమున మా సమ్యక్తమును విశేషింపించుచున్నాము.

ఆంధ్రులు నిశ్చయమునకు కృతజ్ఞతను కలిగినవారే అయినచో నీప్రయత్నమునకు తోడుపడకతప్పదు. తుమ్మపూడి. సూర్యదేవర సంజీవరాయణం.

* * * *

ఆయా! ఆంధ్రపత్రికయొక్క జూన్ నెల 10 తేదీ పత్రికయందు ప్రచురించిన వైవిధ్యము వ్యాసమునుమాచి చాలాసంతోష పడితిని. నిశ్చయమునకు, ఆంధ్రదేశమునకు పత్రికాసేవ చేసినది ఈ రెండురత్నములే. గ్రామగ్రామము ప్రవేశించి, టూటూ చేసి, స్వరాజ్యోద్ధ్యమమును వ్యాపింపజేసినవి యివే. కాబట్టి ఈ యిరువురు పత్రికాధిపతులకు సన్మానము చేయుట చాలా అవసరమై యున్నది. ఇయ్యది మన ఆంధ్రదేశమును శౌర్యవించు పెగాని మరెదికాదు. తప్పక ఎల్లరు సహాయపడి ఈకార్యమును నెరవేర్చువలసి యున్నది.

మద్దల వేంకటగిరిరావు,
భట్టిపాళం.

* * * *

దేశక్షేమమునకును, అభివృద్ధికిని, వార్తాపత్రికలుచాలా భాగము తోడ్పడు ననుభవము. యేపత్రికలవిషయ మెట్లున్నను, ఆంధ్ర, కృష్ణాపత్రికలు చాలవరకు సాధక పడిన విషయము, ఆంధ్రులవైన మనకు తెలిసిన విషయమే. అందులో ప్రస్తుతజాతీయోద్యమంలో వై రెండుపత్రికలు యెంత ఆదరణతో పాల్గొనుచున్నవో ముఖ్యముగా గమనించవలసి యున్నది. ఇట్టి మహాప్రకారము సల్పయందు పత్రికల సన్మానమున పాల్గొనుటకు ముందంజ జేయవలదు కృతజ్ఞులక తప్పదు. గూడినల్లి గోగి నేని మల్లిఖార్జునరావు

* * * *

ఆంధ్ర పత్రిక జూన్ 10 వ తేదీని నా ముఖ్యమిత్రులు వై శ్నవీకతో ప్రచురించిన విషయమును గమనించి చాలా సంతసించితిని. నాకు తెలియవరచిన ఉద్దేశములు ప్రతి ఆంధ్రునకు సమ్యక్తముగా నుండునని నా విశ్వాసము. ఆంధ్ర కృష్ణాపత్రికలు ఇన్ని సంవత్సరములనుండి చేసిన కృషివలననే ఆంధ్ర భాష అభివృద్ధికిని ప్రస్తుతము మన దేశమున కలవరింపు చేయుచున్న సాంఘిక, రాజకీయ, వైతిక పరిస్థితుల ప్రతి కుగ్రామములోను పేటలెల్ల ముగా తెలియవరచుటకును నలయు విజ్ఞానపు మొలకలను స్థిరముగా నాటుటకును తోడ్పడెనని చెప్పుటలో నేమియు అతిశయోక్తిలేదు. ఈ పత్రికా నాయకులను గౌరవించుట ఆంధ్రులు తమను తామే గౌరవించుకొనుటగాని వేరుగాదు. నా నేని హితులు ఈ ఉద్యమమునకు మార్గదర్శిలుగా నుండి ప్రచురించి నందుకు ఎంతయు ధాన్యమీయులు. ఆంధ్ర సోదరులందరును వారికి తోడ్పడుదురుగాని వారి ఉద్దేశములు త్వరలో కార్యరూపము తాల్పుటకు భగవంతుడు అనుగ్రహించుగాని!

తెనాలి. పి. ఆంజనేయులు.
యం. యల్. సి.

కనిగిరి, కందుకూరు తాలూకాల

యందు ఖద్దరుపుత్తెత్తిగల యమూల్యావకాశములు

నెల్లూరు మండలమునందంతులను, యాప్రాంతములు చాలజేదవి. ఇచటి జనులు కేవలము వర్షాధారములగు మెట్టపంటలమీద నాధారపడువారగుటచే, మిగుల పేదలు, కష్టజీవులు. వీరిశ్రీలుమాడ, వ్యవసాయపు పనులయందు పురుషులతోపాటు సమానపుకష్టమును చేయుదురు. ఈప్రాంతములందు, అనాదిగా వచ్చుచున్న రాటుపువరిశ్రమ, నేటికిని, చెక్కుచెడకుండ, సజీవముగానున్నది. ఈకాలమున, గ్రామములందు గుంపులుగాకూడి, రాటుములను సంతోషముతో త్రవ్వనుండు గ్రామ వాసులను మాయవారికి మహదానందము కలుగగలదు. ప్రతిని పండించు రైతులందరును, తమయిండ్లయందే నూలు వడికించుకొని, ఖద్దరునే ధరింతురు.

2. మరియొక ముఖ్యవిషయము. ఇచట పంచమనేతగాండు విశేషముగా నుండుటవలన, యాప్రాంతములందు ఖద్దరుపని, పంచమోద్ధరణమునకు మాడ తోడ్పడగలదు. (పాపము, ప్రస్తుతము, వీరికి పనిపాటులులేక, వీరి యందు 3, 4 దినముల చరకు పస్తుండువారుమాడ కలరు)

3. ప్రస్తుత మీతాలూకాలలో 10, 12 వేల యెకరములందు ప్రత్తిపండుచున్నది. అందునకు కవిగిరి తాలూకాయందు పండు ఎర్రమాది చేరాలుములలన పట్టినదై నాణ్యమైనదగుటచే యీజిల్లాయందేగాక గుంటూరు, కృష్ణా, గోదావరిజిల్లాల ఖద్దరు పుత్తెత్తి స్థానములన్నిటియందును మాడ విరివిగావింపబడుచున్నది.

4. ఈవరగణాయందలి ప్రతిగ్రామమునందును అనాదిగా వచ్చుచున్న వందలకొలది రాటుములు కలవు. ఇందుమించుగా నీప్రాంతములందు 25, 30 వేల రాటుములు కలవని యూహింపబడుచున్నది. ఏ గ్రామమున కా గ్రామమునందేసరి పడు మాదేకువాండు పంచమ నేతగాండు గలరు వీరుగాక చాలచక్కగను ఆశ్రమముగను తడేకడిక్కుగను ఖద్దరునేమగల 1000తోగలుచుగ్గము లిచటకలవు. ఇచట మాత్రము మిగులచవుక. ఇటీవల శ్రీ గ్రాంధీమహాత్ముడు కందుకూరునకు విచ్చేసినప్పుడు, ఇచటి యవకాశములకు తమసంతోషమును చవుక మాత్రము తమ యాశ్చర్యమును తెలిపిరి.

5. ప్రస్తుతము కందుకూరునందు పనిచేయుచున్న స్వతంత్ర సంస్థక్రింద 600 మంది వడుకువారు కలరు. కాని యిన్ని యమూల్యావకాశములు గల యీ పరగణాయందు పెట్టుబడిలోపమువల్ల నిష్పక్షి సంస్థచేయుచున్న పని, సహాసముద్రమునందు నీటిబొట్టువలె నేమూలమును చాలకున్నది. అందువలన తగిన మూలధనమునంగి మా సంస్థద్వారాగాని, లేకతామ స్వయముగాగాని, చరఖాసంఘమువారు యిచ్చట ఖద్దరుపుత్తెత్తి కేంద్రములను స్థాపించునెడల నేలకొలది రాటుములును, వందలకొలది మగ్గములును, పనిచేయగలవు. యీ ప్రాంతము ఆంధ్రదేశమున తిరువూరునంటి మహాఖద్దరు సంస్థకాగలదు.

ఇట్లు ఖద్దరు పుత్తెత్తి యమూల్యములగు విస్తారపు మాది పంట ఆతిచవుక మాత్రీ పనిచేయు నేలకొలది రాటుములు మగ్గములు మొదలగు సహజావకాశములు గల యీ ప్రాంతములయందు ఖద్దరు విరివిగా తయారగునట్లు, మండల నాయకులును అఖిలభారత చరఖాసంఘ ఆంధ్రకాఖివారును పూనుకొందు రని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఆచంట లక్ష్మీనరసింహం.
కార్యదర్శి తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘం.

కీర్తి కేషులైన రావుబహద్దూరు కందుకూరి

వీరేశలింగం పంతులుగారి

గ్రంథములు

ప్రపంచములు, నాటకములు, భాషాంతరీకృత నాటకములు, నవనప్రబంధములు, పద్యకావ్యములు, శ్రీలంకపయోగించు కథలు, పుస్తకములు, ఉపన్యాసములు, జీవచరిత్రలు, సాహిత్యగ్రంథములు, పూర్వాంధ్రకవులు, శాస్త్రము మొదలగునవి గలవు. క్యాటలాగునకు వ్రాసిన పంపబడును.

జయంతి గంగన్నగారు, బి. ఏ. యల్. టి., హైదరాబాద్, వీరేశలింగం హైస్కూలు, రాజమండ్రి.

మీరటుకుటకేసు

లాంగుఫర్డు జేమ్సుగారు
ప్రాసిక్యూషను వాదము ప్రారంభించుట

కమ్యూనిస్టు రషియాచరిత్రను చెబువుట

మీరటు, జూను 12:—భారతదేశమునందు సార్వభౌముని ప్రభుత్వము అంతరింపజేసి మాస్కో-పద్ధతి సంస్థాపింపదలచి రను నేరముపై గత మార్చిలో అరెస్టుచేయబడిన 81 ముద్దాయిల కేసువిచారణ నేడూ, మిల్టరువైటు, స్పెషలు మేజస్ట్రేటుగారి యెదుట ప్రారంభ మయ్యెను. పోలీసువారు కోర్టుచుట్టు కాపలాకాయుచుండిరి. ప్రత్యేకానుమతులు పొంది టెక్సెట్టు కలవారి నే లోనికి రానిచ్చుచుండిరి. సరిగ 10 గం|| ముద్దాయిలందరిని మోటారు లారీలపై గొనివచ్చిరి. దిగుచున్నపుడు వారు, “సామ్రాజ్యమును పడగొట్టవలెను,” “విప్లవము చిరస్థాయిగ నుండుగాక,” “కార్మిక విజయము” అని తమ మామూలుపద్ధతిని కేకలువేయుచు లోన ప్రవేశించిరి. వారికోరకై ప్రత్యేకముగ నేర్పొచ్చుచేయబడిన డాకులో తెంచీలపై కూర్చొనిరి. వారు తమ పక్షము నుఱుత్తున సుత్తి ఉలి చిత్రింపబడిన ఎఱుగుడ్డపీతీకలను ధరించి యుండిరి. ప్రాసిక్యూషను తరపున లాంగుఫర్డు జేమ్సు, స్పెషలు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు, జె. ఎం. మిత్తెరు జూనియరు కోన్సిల్లు, హార్వనుగారు పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు, ఖా. బ. టాసుడికి హుస్సేను, కైరతు నాదిగార్లు హాజరై యుండిరి.

ప్రతివాడుల తరపు వక్తల్లరావడము ఆలస్యమయ్యెను. టెక్సెట్టు లేనిది పోలీసువారు లోనికి రానియనందున వారికి కొంత ఆలస్యమయ్యెను. కె. ఎఫ్. వారిసుగారి (బొంబాయి) నాయకత్వమున 10-80 గం|| క్లగ్గ, జోషిసప్త, దేవకి ప్రసాదు సిద్ధా, ఎస్. ఎస్. జబువాలా, జ్యోతిప్రసాదుగార్లు వచ్చిరి ప్రేక్షకులు 50 మంది యుండిరి. ఆంధ్రపండిత జవహరిలాలు, డా||రు అన్నారిగార్లు ముఖ్యులు.

ప్రతివాడుల వక్తల్లు, కోర్టులోనికి వచ్చుటకు అనుమతి పత్రములను బడయుట యిదివర కెన్నడు ఎచ్చటను యెఱుగరుని నారిమనుగారు డెలుపగ అనుమతిపత్రము లొసంగుట వక్తల్లను అమర్చాడ జేయుటకు కాదని మేజస్ట్రేటుగారు చెలిపిరి. కోర్టులోనికి వెళ్ళుచే మారుపేర్లలో అవసరమైనవారాక అసలు మనుష్యులే వచ్చుచున్నారని, పోలీసువారు రూఢిపరచుకొనుటకై అనుమతి పత్రములొసంగ బుడెనుగాని, వేరు యుద్దేశము లేదు. వక్తల్లు మీరటునకు క్రొత్తపాఠగుటచే కొంత యిబ్బంది గలిగినందుకు విచారము చెలుపుచు, ఒకసారి పోలీసువారికి తెలిసిపోయినచో యికమందు యిబ్బందియుండదనియు మేజస్ట్రేటుగారు చెలిపిరి. ముద్దాయిలలో సోహనుశింస, జోషి, గారిశంకరుగార్లు ప్రతివాదము చేయదలచు కొనలే దనియు, తమబంధువులు, మిత్రులను కోర్టులోనికి రానియవలె ననియు కోరగ మేజస్ట్రేటుగారు అనుమతి పత్రములొసంగిరి. ముద్దాయిలకు కుర్చీ లొసంగవలె నని డి. పి. సిద్ధాగారు కోరగ కోర్టువారు ఆలోచించెదమనిరి. ప్రాసిక్యూషను ఉపన్యాసమును దేశభాషలోకి తర్జుమాచేసి చెప్పుచుండవలె నని కోరగ వెంట వెంటనే తర్జుమాజేయుటకు మీరులే దనిరి.

ప్రాసిక్యూషను వాదము

లాంగుఫర్డుజేమ్సుగారు, ప్రాసిక్యూషనువాదము ప్రారంభించినపుడు కోర్టు నిశ్శబ్దముగ నుండెను. ఇండియాలో సార్వభౌముని ప్రభుత్వ చుంతరింపజేయుటకు ముద్దాయిలుయత్నించినది వారు ప్రకటించిరి. విప్లవము తెచ్చిపెట్టి యాకార్యము సాధింపవలెనని, “విప్లవము చిరస్థాయిగా నుండుగాక” యని వారు కేకలు వేయుటయే యిందుకు నిదర్శనము. ముద్దాయిలు తలపెట్టిన విప్లవము శాశ్వతముగ నుండవలసినదని. వీరు పలువురతో నేకభవంపరు. అందు యెక్కువగ భారతదేశమునకు న్యూజియూకోరు జాతీయవాదులన్న వీరికి అనూయ. భారతదేశమునున్న అపొహలకు లోనైన ధనాధికుల సంస్థ దానిని పరిపరచుకొని ముద్దాయిల మతమునకు మరల్చుకొన జూచుచున్నారు.

వీరి దృష్టిలో పండిత మోతీలాలుగారి దేశభక్తి ప్రమాదకరమైనది. వారి కుమారుడు జవహరిలాలు మంచి సంస్కారి. సుబాసబోసుగారు ధనాధికుడును,విచిత్ర ప్రవర్తియు, గాంధీగారి అభివృద్ధినికోధకుడనిరి. లజపతిరావుగారుబ్రిటియున్నపుడు ద్రోహిగను రాజకీయములందు ప్రమాదకరమగు న్యక్తిగ న్ననెంచిరి. సి. ఆర్. దాసుగారు పిరికిపాదగ నెదిరించుచిరి.

జాతీయవాదుల భావము లన్నియు చెప్పనియు, స్వాతంత్ర్యమునకై వారు తపస్యదారుల త్రొక్కుచున్నారనియు ముద్దాయిల అభిప్రాయము. గాంధీగారు మతాభిమానులుగ నుండుట వేరొకతప్పు. కమ్యూనిస్టు ఆదర్శములందు దైవమునకు తావులేదు.

బాల్లివిజము యుద్దేశములు

లాంగుఫర్డు జేమ్సుగారు యింకను యిట్లు జెప్పిరి—కొన్ని పత్రికలు యీ ముద్దాయిలను జాతీయవాదులుగను దేశాభిమానులుగను వర్ణింపదొడంగినవి. వారు నిరపరాధులకావచ్చును. అపరాధులే కావచ్చును కాని, జాతీయాభిమానులు మాత్రముగారు. తాము జాతీయ వాదులని పదిమంది అనుకొనుచున్నట్లు తెలిసినచో ముద్దాయిలు సహించుట లకుండురు. ముద్దాయిలలో ప్రతి ఒకడును జాతీయభివృద్ధికి విరుద్ధాభిప్రాయములు గలవాడే. తాము ఆటి నేమనలిప్పులముకాము ఇంకెవరు నేమనలిప్పులము (అంతర్జాతీయవాదుల)నుని వారనవచ్చున, కాని ఆ రెండు పక్షములకు ఒకటే ఆర్థము. ఇండియాలో జార్జిస్ట్రాస్థాముని ప్రభుత్వమును తొలగించి రిడచ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వమును అనగా స్థాపించి ప్రభుత్వమును స్థాపింప నుద్దేశించిరి. ఈ ముద్దాయిలందరు బాల్లివికు లని ప్రాసిక్యూషనువాదము. రషియాలోనన్న ప్రభుత్వవిధాన మీ యిట్లు స్థాపింపవలెననిరి. నిష్కర్షంకమైన బాల్లివికుగా నుండగోరనచో సామాన్య ప్రజ కుండని ఆక లుండవలెను. దేశాభిమానముండదు. దైవభక్తికలదు. సంసారవాంఛలేదు. సామాన్యల కుండు ఆశలేవియు బాల్లివికుల కుండరాదు. (ముద్దాయి లీమాటలకు చాల సేపు నవ్వుపాగిరి) మిఠో పడనివారిని ద్వేషించి సమయము వచ్చినపుడు చంపవలెను. విశేషము మర్యాద అన్నవియుండరాదు. ఇవి బాల్లివికు ఆశలు.

కమ్యూనిస్టులు - నాస్తికత్వ ప్రచారము

“విప్లవ లేఖలనుగూర్చి పండిత మోతీలాలుగారు వ్రాసినదానికి జబాబుగ స్ట్రోలుగారు పయసీర పత్రికకు వ్రాసిన లేఖలో యిట్లు గలదు. “విప్లవ లేఖలయందు దేవుడు సోవియటు కేన్రొనబడినందున అవి కమ్యూనిస్టులే వ్రాయబడినవికావు” దేవుని పేరెత్తుటయే కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతములకు విరుద్ధమని వారిభావము. బాల్లివికులకు దేవుడులేదు. ఈ దేశములో ప్రస్తుతము వ్యాపించియున్న క్రీష్టియను, మహమ్మదను, బౌద్ధ, హిందూమతము లన్నింటికి విరుద్ధముగ వీరు ప్రచారము చేయుచున్నారు. వీరి సిద్ధాంతములే అచరగకు వచ్చినయెడల హిందూమతము అంతరింపవలెను. దేశాలయముల పగులగొట్టి ఆర్చుకుల హత్యకేయుటకు గూడ యీపక్షము ప్రచారము జేయుచున్నది. ఇట్టి అభిప్రాయములు మనములో నుండుట నేరముకాదు. అందుకోఱకు యెవరిని శిక్షింపరాదు. కాని బాల్లివిజము కేలము సిద్ధాంతములను కూచించుటతో ఊరుకొనునది గాదు. ఈసిద్ధాంతములనుండి ముద్దాయిలు ఆచరణీయమగు పద్ధతి నేర్పొచ్చుచేసిరి. ఒక ప్రత్యేకోద్దేశము సాధింప ప్రత్యేక పద్ధతుల ననుసరించి, పనిజేయ దలచిరి. పనిచేయుచున్నారా లేదా యను విషయము వేరొక సారి చర్చించెదము. అట్టిపని జేయుటకు అంగీకరించుటయే న్యాయశాస్త్రము ప్రకారము నేరమగును. కావున ప్రస్తుత మదిమాత్రము రుజువుజేయుదును. అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు ప్రచారము చేయ నంగీకరించుటయే 121 ఎ సెక్షను ప్రకారము శిక్షార్హ మగును.

మూడవ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టువర్గము

జేమ్సుగారు కమ్యూనిస్టుసిద్ధాంతముల గూర్చి ఆప్రస్తుత ప్రసంగముచేసి ముద్దాయిలకు విరుద్ధమగు ప్రచారము సలుపుచున్నందున కోర్టువారు చుండవలెనవలె నని డి. పి. సిద్ధాగారు రనిరి.

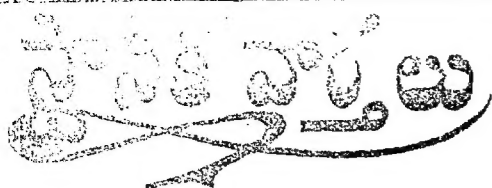
జేమ్సుగారు బదులుచెప్పుచు తాను అంతయు పరీక్షించి యే చెల్లుచున్నాననియు ఆప్రస్తుత మేదియు లేదనియు ప్రాసిక్యూషనువాది వాదము ముద్దాయిలకు విరుద్ధముగ నున్నచో చేయున జేమియు లేదనియు నుడిపిరి. బాల్లి విజమునకు సంబంధించినవారు చాలమంది “బిస్టు” అనబడుచె కాగ్గారు కూచించినట్లు, నిర్దాక్షిణ్యమున హత్యలయందు పాల్గొనుచున్నారు. మాస్కోలోగల యీ సంస్థయొక్కకార్యక్రమము అమలు జరిగినచో, తప్పక హత్యలు, రక్తపాతము, అంతఃకలహములు, ప్రబలి అశాంతి కలుగును. ఇది ప్రస్తుతస్థితి. మూడవ అంతర్జాతీయ సంస్థయొక్క కారణోద్దేశములు, పద్ధతులు యుక్తులగూర్చి యిందుక యోచింతము. 1917 సం|| రషియాలో విప్లవము సంభవించెను. లండనులో ఒక సభయందు ఆతివాదులందరు చేరి బాల్లివిప్లవక్షమును స్థాపించి రషియా పోయి అచ్చట సింహాసనముపై నన్న జూరుని పడగొట్టి కోరెం స్మీ-ప్రభుత్వమును స్థాపించిరి. విధవ వేరొక బాల్వివికు సంస్థ కోరెంస్మీ-ప్రభుత్వమును పడగొట్టెను. ఇదియే కమ్యూనిస్టుపక్షమునబడెను. కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్ సోషలిస్టు పక్షము యొక్క ఒకటి అయినది. ఆయిదు సంవత్సరములు కమ్యూనిస్టులు యెప్పుడుగొట్టియుందురు. కాని క్రొత్త అధికవిధానము ప్రకారము (నెవువిధానము) వారిని ధనికులుగ నెంచి పరిశ్రమలకు పెట్టుబడి యొసంగువారిగ నుండ నంగీకరించిరి. ముద్దాయిలీసిద్ధాంతము లన్నింటిని ఇండియాలో వ్యాపింపజేసిరి. కాని వ్యవసాయదారుల స్థితినిభిన్నజే జేయుటకు యత్నింపలేదు.తమ విప్లవోద్దేశమును నెరవేర్చు యత్నించిరి. ప్రాద్దేశములో మం

మనబడెను. కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్ సోషలిస్టు ప్రభుత్వము గాదు. రెండింటి ఉద్దేశములు పద్ధతులు ఒకటే అయినను రెండింటి భేదముగలదు. వైస బాల్లివికు పక్షము యెట్లు ప్రారంభమయినదో చెప్పియుంటిని. ఇప్పుడు కమ్యూనిస్టు పక్షము గూర్చి చెప్పవలెను. 1864 లండనులో ప్రారంభ అంతర్జాతీయ సంస్థ స్థాపింపబడెను. ఇది కాన్ఫెరెన్స్ సంస్థ. 1889 సం|| పారిసులో రెండవ అంతర్జాతీయసంస్థ స్థాపింపబడెను. ఇది మొన్నటి ఐరోపాయుద్ధమునకు పూర్వము ప్రారంభమై యిప్పటికిని జీవించియున్నది. దీనిని ఆంధ్రులరుడను సభయందురు. ఇందుపాల్గొన్నవారు కార్మికజాతీయసమగ్రుగూర్చి సహేతుకవాదము గావించురు. ఈ కేసు నకంతగా సంబంధించినది కాదు. కాంతియుతముగ సక్రమపద్ధతులను సాంఘికసమర్థము సాగింప యాధునాని యత్నించెదరు. ఈ సంస్థకు మూలకాంక్ష ఏమనగా కమ్యూనిస్టుపక్షము (మాస్కో) నుండి బద్ధమైరదు. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వమునియు, మూడవ సభను సక్రమభయనియు, వామక నామములు”

మీరటు జేమ్సుగారు కమ్యూనిస్టుపక్ష సిద్ధాంతములు మాగూర్చి, ఏంజలుగార్లు బోధించినవి, దేశములో స్వంత పెట్టుబడి గలభగింపకును, నిర్లక్ష్యజీవులను పాటకపు జనులకు గల చగవు తెంచుటను గూర్చియు పువులముగ చెప్పించిరి. ముద్దాయిలు వారి అభిప్రాయముల బట్టియు, వారి ఉద్దేశముల బట్టియు, పక్షనిర్మాణ విధానము ననుసరించియు ఇంగ్లాండులోను ఇండియాలోను ఇతర అధినిజేశ రాజ్యములందు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాధికారమును అంతరింప జేయుటకు కక్షించునదేక సర్వదా ప్రయత్నింప బద్ధకంకణులై యున్నాగు. కమ్యూనిస్టు పక్షములో ప్రతి సభ్యుడు ను యిందుకు ప్రతిజ్ఞబూనినను, శిశ్యుశిరమున కేంద్రస్థానపు వారికి ఇంగ్లాండులో గలదు. రెండవ స్థానము ఇండియాలో స్థాపింప న్నారు. వీరు సార్వభౌమునికి పరమశ్రేష్ఠులు తాముబ్రిటికి యిడరుల బ్రతుక నిచ్చెడి సాంప్రదాయము వీరికి లేదు తాము బ్రతుక దలచురు. కాని యిడరుల బ్రతుకనిచ్చుటకు వారిపక్ష నిబంధనలు అంగీకరింపవు. రషియాప్రభుత్వ వర్గసభ్యులందరూ కమ్యూనిస్టు పక్షసభ్యులే. అందుచే వారందరుగూడ సార్వభౌముని ప్రభుత్వము పడగొట్టు నుద్ద్యమమై యున్నారు. ప్రజలలో పెద్దవిన్న తరగతు లుండరాదను సిద్ధాంతము ఆ ను సరిజేయుము కాదని రషియాలో రుజువుయ్యెను. ఇట్టి అడియాశతోనే 25 లక్షలవంది చంపబడిరి. ప్రస్తుతపు రషియాప్రభుత్వము ఒక నిరంకుశ వర్గమునకు బదులుగ స్థాపింపబడిన వేరొక నిరంకుశవర్గముచే సానింపబడుచున్నది. పరిపాలక వర్గమునకరాదనియు, అంతయు అందరిదిగ నుండవలెను లేదా ఎవ్వరికి ఏదీ యుండరాదననది యాదర్శము. ఆయుధ సమీతమున విప్లవము తెచ్చిపెట్టుటకు కమ్యూనిస్టుపక్షమువారు యత్నించుచున్నారు. తెనిసుగారు యీసిద్ధాంతముల బోధజేసిరి.

రషియాలోనున్న పద్ధతి

జేమ్సుగారు చివరకు యిట్లు చెలిపిరి:—తెనిసు వర్గసభ్యుత్వమును జవహరిలోను, రషియా విప్లవ వార్షికోత్సవము, సాకో మెతెజ్జివర్గంతి ప్రతిపత్తిరము జరుగుచుండును. ఆ పక్షి డి సిద్ధాంతముల నిర్మయ ప్రశంసింపబడును. రషియాలో ప్రస్తుతస్థితిబట్టి చూచిన సాఖ్యము లేదనవచ్చును. కమ్యూనిస్టులు ఓర్పు, రహస్యపు పోలీసు, రెండు ఆర్మీ పక్షాయముననే పాలించుచున్నారు. కార్లు మారుగూరి కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతము ఆదని జర్మనీ ఇంగ్లాండులనంటి పారిశ్రామిక దేశముల కుద్దేసింపబడినది. కాని యిది యెక్కువగ వ్యూసాయక దేశమగు రషియాలో ప్రారంభింపబడుట విచిత్రము. రయితులు సాధారణముగ మార్పులకు త్వరగ యియ్యకొనరు. వారు తమయిల్లు వాకిలిదేశము దైవము నందు విశ్వాసము గల్గియుందురు. ఇన్నియు కమ్యూనిస్టులకు సరిపడవు. కావున తమ సిద్ధాంతములను రషియాలో వ్యాపింప జేయుటకు అందలి పాటకపు జనమును విరుభాగములుగ విభజించిరి. గొప్పవైతులు వారి లెక్కలోనికిరాదు. మధ్యతరగతివారిలో చిన్న చిన్న పొలములుగలవారు, యిండ్లులేని రయితులు, మాలిక్స్ నకు సాయము చేసికొనువారలు గలరు. గొప్పరయితులను కమ్యూనిస్టులు చరుపుగొట్టియుందురు. కాని క్రొత్త అధికవిధానము ప్రకారము (నెవువిధానము) వారిని ధనికులుగ నెంచి పరిశ్రమలకు పెట్టుబడి యొసంగువారిగ నుండ నంగీకరించిరి. ముద్దాయిలీసిద్ధాంతము లన్నింటిని ఇండియాలో వ్యాపింపజేసిరి. కాని వ్యవసాయదారుల స్థితినిభిన్నజే జేయుటకు యత్నింపలేదు.తమ విప్లవోద్దేశమును నెరవేర్చు యత్నించిరి. ప్రాద్దేశములో మం



జులై గ్రాఫ్ నోటీసు:— వాతావరణ పరిస్థితులు భారతదేశమున రంగును తలచినా రైతల స్వయం సేవకము.

మద్రాసు పోర్టు ట్రస్టు:— వరు ద. 4. కామర్సు చేంబరు ప్రతినిధి డి. బి. గోవిందాస్ చతుర్థి జవాబుగారు ఎమ్మె కోసబడిరి.

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే మూనిసిపల్:— ఈయన యువనాది యా జమాన్యమున పెరంబూరు యూనియన్ గ్రాండ్స్ సంఘ ఈ నెల 14 తేదీన వాయంత్రము 5 గంటలకు వి. వి. సిరిగా దుపస్థాపించెదరు.

రెండు గుమ్మావాగన్లు కమ్మెదప్పి పడిపోవుట నిన్ను పుచ్చామన బాల్ గేట్ వైపునులో రెండు గుమ్మావాగన్లు కమ్మెదప్పి పడిపోయి ముఖ్యమార్గమున కడ్డగా నుండుటచే, పుట్టుట కైలుబాధిన్ని యా రెండు గంటలకాదు ఇరవై ఆగిపోయెను.

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే పనివాండ్ర సంఘము శ్రీయుర వి. వి. సిరిగా 14-5-29 తేదీ సాయంకాలమున పెరంబూరు కాఫీ సంఘ సమావేశమున దుపస్థాపించిన విషయ రాత్రి 8 గంటలకు నెంబలు ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ కమిటీ సమావేశమున కన్ఫర్మ్ చేసింపెదరు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము:— ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నెలకొనను చిత్తూరు జిల్లానుండి జిల్లా బోర్డు, తాలూకా బోర్డులు, మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిల్స్ తరఫున సెక్యూరిటీ బండ్లు రెండు పానము లలో నొకదానికి ఎస్. రంగనాథంగారు వి. ఎ. చిత్తూరు జిల్లా బోర్డు సభ్యులు అధ్యక్షులుగ నిలచెదరు.

మాల్టే మిల్కులో నమ్మె:— నిన్నటి ఉదయము మాల్టే మిల్కులో నొక పనివానిపై అచ్చటి ఘూర్కా బంట్లోను ఎదిరించెనని పనివాండ్రందరను సమ్మెకట్టిరి. ఈత డి ప్లేసిరించుట కిది రెండవసారి. మిల్కు యజమాని యీ బంట్లో తును డిస్మిస్ చేసెను.

శేటియనయమున పనివాండ్రందరను సమ్మె చాలించి తమ పనిలో చేరిరి.

రాకపోకలు:— డా॥ పి. సుబ్బారాయన్, బి. మను స్వామివాయుడు, డి. బి. ఎస్. కుమారస్వామిరెడ్డియార్, డి. బి. జె. వెంకటనారాయణ, వెంకటగిరి కుమారరాజు, వి. వి. సిరి, సి. రాజగోపాలాచారి, వి. రామకృష్ణ గార్లు శేటియన యమునకు మద్రాసు వచ్చిరి. డా॥ నరదరాజులనాయుడుగారు శేటియనయమునకు మద్రాసు వచ్చిరి.

ఖా. బి. బాల్ గేట్ సాపాబ్, నూజెంట్ గ్రాంటు, డి. బి. ఎం. రామచంద్రరావుగారు నిన్న ఉదయమున కేగిరి.

గ్యాలియర్ మహారాజుగారు గతరాత్రి మద్రాసు నుండి వచ్చిరి.

రుగ కెడ్డతరగకుల వారిని జాతీయవాదులను ఆణచివేయుటకు కమ్యూనిస్టులు లెక్క పెట్టినది తెలిపిరి. ఇంగ్లాండునకు ప్రతిపాద ప్రచారమే కమ్యూనిస్టు పత్రికలు సర్వదా చేయుచుండునని దెలుపుటకు శేక్సుగారు కొన్ని పత్రికా భాగములను చదివిరి. కమ్యూనిస్టులకు రామ్మోహన్ నాల్డుగారు నూతన దేశద్రోహులే. మౌన నాల్డుగారు ప్రభుత్వచరిత్ర గున్నను, ప్రతిపాదనకు నాయకుడుగ నన్ను రక్షియ కమ్యూనిస్టు పక్షకార్యదర్శియగు స్టాలినుగారి విభావమును మార్క్స్-వద్దకుల సంకీర్తనపనందున దేశద్రోహులే యగుదురు. ఇంగ్లాండు కార్మిక ప్రతినిధి తామను లాంటి వారిని నూతిలో పడద్రోయవలెనని స్టాలినుగారన్నటులు సోవియటు పత్రికలో గలదు.

కోర్టునాటికి ముగిసెను. రేపు శేక్సుగారు మిగతభాగము చెప్పెదరు. (ఆ. ప్రె.)

ఒక గుజరాతీ సన్యాసి:— మద్రాసులో నొకగుజరాతీ సన్యాసి అనేకమంది ప్రజలను మోసపుచ్చుచున్నాడని యా, వారికి విశేషధనమును చేపాల్చెనని చెప్పుచు వారివద్ద నీరుడు కొలదిగనో గొప్పగనో ధనము గైకొనుచున్నాడనియు అట్టి వానివలన ప్రజలు మోసపోసాడదనియు గోవిందజీ ఆర్. సెహతాగారు వ్రాయుచున్నారు.

మద్రాసు యువజనసమితి:— ఈసమితివారియన బనాదర్శ ప్రచారకసంఘసభ నిన్న రాయపేటలో జరిగెను. అస్పృశ్యతానివారణముకొరకును బాల్యనివాహములకు వ్యతిరేకముగను తీవ్రముగ ప్రచారము సల్పుటకు తీర్మానింపబడెను. సైనికులవారి యావర్తములను జనసామాన్యమునకు బాగుగ తెలియజేయువలెనని తీర్మానింపబడెను. రాజోవు ఆదివారము సాయంకాలము కీప్సు మేరీకాలేజీకి ఎదురుగనున్న సముద్రతీరమున నొక బహిరంగసభ జరుపుటకు నిశ్చయింపబడెను.

భారత మహమ్మదీయుల విరాళము

అప్పును విద్యార్థులకివ్వ అమానుల్లాగారు తీర్మానించుకొనుట లాహోరు, జూన్ 12:— భారతదేశపు మహమ్మదీయుల నుండి విరాళములను ప్రోగుచేసి ముఫ్తలన జగరు ఆతిథానుగారు అమానుల్లాగారికి పంపియుండిరి. అమానుల్లాగారు ఈవిరాళమును ఆంగీకరించి తన స్వంతభర్తలకై వినియోగింప ఇష్టములేదని యా, ఈమొత్తము విదేశ విద్యార్థులయలములందు చదువుచున్న ఆఫ్ఘనువిద్యార్థుల కివ్వబడుననియు సూచించిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబుశెట్టిపీథి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాల ముందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, నర్సేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తిశ్వర, చాళరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦
- 2 అనవృతాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగు పీఠిక గలదు ౨-౮-౦
- 3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అభ్యుదయసన్యాసము ౦-౪-౦
- 4 కమలాక్షి (చిన్న చిత్రకథ): శ్రీ రాయనం వేంకటేశ్వరుగారు, యమ్. ఏ. యల్. టి. ౦-౮-౦
- 5 నీతినిధి: ఇది యొక యుత్కృష్టనీతిగ్రంథము. ఇది లోబుదొల్త రెండువేలేండ్లకు ముం దొక భారతీయ పండితునిచే శిలేతుభావయందు రచియింపబడి పదపడి యనేకభావల బరివర్తితమై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౦-౪-౦
- 6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీ రామభద్రాగణేయు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీ త్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు నరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచియించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦
- 7 భక్తుపదము (పదనము): బౌద్ధమత ధర్మప్రబోధకగ్రంథ మగు 'త్రిపిటకము' నందలిది. బౌద్ధ మతధర్మతత్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు: శ్రీ కిశోరిరంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఏ. యల్. టి. ౦-౧౦-౦
- 8 భీముడు (అయిదంకముల నాటకము): నార్సేదేశపు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్ సెను గారి బ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ బొణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. బి. యె. (ఆనర్కు) ౧-౦-౦
- 9 జీర్ణవిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యె. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీవీర మగు విద్యానగరము (హంపిశిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత జీర్ణనీతియు నిందు వర్ణితము లైనవి. ౧-౮-౦
10. 'ఆత్మకథ' ప్రథమసంపుటము. శ్రీ గాంధీమహాత్ములవారి స్వీయచరిత్రము. ఇందు వారి సత్యాగ్రహ-సత్యప్రయోగముల కథ వివరింపబడినది. ఆ దర్శనీయమును ప్రదర్శించునది. మూలమునుండి శ్రీ శతావధాని వేటూరు శివరామశాస్త్రిగారిచే ననువదించబడినది. 400 కు పైగ పుటలు గలవు. చక్కనియచ్చు, రేపరు. ౧-౦-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

విజ్ఞానాభ్యుదయ:— వాడల్లి గోవిందస్వామి ఆంధ్ర, 566, రవిదేవస్వామి, హైదరాబాదు, డి. 5.

నూతన ప్రధాన న్యాయమూర్తి

పబ్లిక్ హెల్త్ బిల్లు వెంకటగిరి కుమారరాజుగారి ఆస్పేరియూ ప్ర యా ణ ము (ఉదకమండలము తంలివార్డు)

ఉదకమండలము, జూన్ 12:— హెచ్. బి. సి. వీడ్లి గారు మద్రాసు హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగ నియమింపబడిరి. ఈ నియామకమును సార్వభౌముడు ఆంగీకరించి రని ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించుచున్నారు.

పబ్లిక్ హెల్త్ బిల్లు వీహారు ఒరిస్సారాష్ట్రమున అమలునందుంచబడిన పబ్లిక్ హెల్త్ బిల్లువంటి బిల్లును మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు తయారు చేయుచున్నారు. చిత్తుబిల్లును తయారుచేయుటకై నేటిడినము పబ్లిక్ హెల్త్ మంత్రి పబ్లిక్ హెల్త్ డైరెక్టరుగారుకలసికొని మాట్లాడిరి. రాజోవు సమావేశము లోపుగ చిత్తుబిల్లు తయారుకాదు. వెంకటగిరి కుమార రాజుగారి ఆస్పేరియూ ప్రయోగము

పదిదినములలో వెంకటగిరి కు మార రా జా గారు ఆ స్పే రి యా కు ప్ర యా ణ మ యొ డ రని యాధిగా తెలియుచున్నది. ఫెడరలు ప్రభుత్వనిర్మాణ వివరములు, రెండవసభవారు చేయుపని మున్నగువిషయములను పరిశీలించుటకు వీరు ఆస్పేరియూలో 1 నెల పర్యటనమునరెదరు. తిరిగి వచ్చినప్పుడు కొన్న పాలో గుట్టుములను కొనితెచ్చెదరని తెలియుచున్నది. (స్వ. వి. తంలివార్డు.)

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబుశెట్టిపీథి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాల ముందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, నర్సేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తిశ్వర, చాళరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦
- 2 అనవృతాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగు పీఠిక గలదు ౨-౮-౦
- 3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అభ్యుదయసన్యాసము ౦-౪-౦
- 4 కమలాక్షి (చిన్న చిత్రకథ): శ్రీ రాయనం వేంకటేశ్వరుగారు, యమ్. ఏ. యల్. టి. ౦-౮-౦
- 5 నీతినిధి: ఇది యొక యుత్కృష్టనీతిగ్రంథము. ఇది లోబుదొల్త రెండువేలేండ్లకు ముం దొక భారతీయ పండితునిచే శిలేతుభావయందు రచియింపబడి పదపడి యనేకభావల బరివర్తితమై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౦-౪-౦
- 6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీ రామభద్రాగణేయు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీ త్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు నరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచియించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦
- 7 భక్తుపదము (పదనము): బౌద్ధమత ధర్మప్రబోధకగ్రంథ మగు 'త్రిపిటకము' నందలిది. బౌద్ధ మతధర్మతత్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు: శ్రీ కిశోరిరంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఏ. యల్. టి. ౦-౧౦-౦
- 8 భీముడు (అయిదంకముల నాటకము): నార్సేదేశపు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్ సెను గారి బ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ బొణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. బి. యె. (ఆనర్కు) ౧-౦-౦
- 9 జీర్ణవిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యె. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీవీర మగు విద్యానగరము (హంపిశిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత జీర్ణనీతియు నిందు వర్ణితము లైనవి. ౧-౮-౦
10. 'ఆత్మకథ' ప్రథమసంపుటము. శ్రీ గాంధీమహాత్ములవారి స్వీయచరిత్రము. ఇందు వారి సత్యాగ్రహ-సత్యప్రయోగముల కథ వివరింపబడినది. ఆ దర్శనీయమును ప్రదర్శించునది. మూలమునుండి శ్రీ శతావధాని వేటూరు శివరామశాస్త్రిగారిచే ననువదించబడినది. 400 కు పైగ పుటలు గలవు. చక్కనియచ్చు, రేపరు. ౧-౦-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

విజ్ఞానాభ్యుదయ:— వాడల్లి గోవిందస్వామి ఆంధ్ర, 566, రవిదేవస్వామి, హైదరాబాదు, డి. 5.

అనెంబీ బాంబుకేసులో తీర్పు

భగత్ సింగు, దత్తా అను నిద్దరు ముద్దాయిలకు యావజ్జీవ ద్వీపాంతరవాస శిక్ష

“ముద్దాయిలకు శిక్ష పూర్తిగా విధించినచో యిట్టి నేరము లితరు లనేకులు చేయుట కవకాశము కలదు”

ఢిల్లీ, జూన్ 12:— ఢిల్లీ అనెంబీసభలో బాంబులను విసరియుండిన యిద్దరు ముద్దాయిలగు భగత్ సింగు, దత్తాలను వారి నేరవిచారణ నెవమన్యుజ్జి యను మిషిట్టన్ గారియెదుట జరిగినది.

ముద్దాయిల కిద్దరకును యావజ్జీవ ద్వీపాంతరవాసశిక్షను విధించుచు సెవమన్యుజ్జిగారు 48 పైపురైటింగు పుటలుగల తమ తీర్పును చదివెరి. అందులో ఈ ముఖ్యసారాంశములు నిర్ణయింప బడెను:—

బాంబులను విసరిన ముద్దాయిలను వెంటనే గుర్తించి పట్టుకొంటినని ప్రాసిక్యూషను తరపున పోలీసువారిచ్చిన సాక్ష్యము పూర్తిగా నమ్మదగినదయ్యెను. కనుక బాంబులను విసరినది వారే యనుటలో నెట్టిసందేహము లేదు. భగత్ సింగు పిస్తోలు పేల్చినట్లును, దత్తా కొన్ని కరపత్రములను సభలో విసరి నట్లును చెప్పబడిన సాక్ష్యమును గూడ అంగీకరించుచున్నాను. ఇద్దరు ముద్దాయిలను చెరియొక బాంబును విసరిన విషయము గూడ నమ్మదగి యున్నది. డాక్టరు రావునుగా రిచ్చిన సాక్ష్య మునుబట్టియు, చేత్సించుగారి సాక్ష్యమునుబట్టియు, కోర్టులో దాఖలుచేయబడిన తొర్రాణ వస్తుసామగ్రిని బట్టియు సదరు బాంబులు పోత యనుముతో చేయబడిన వనియు, నీలమరగల బిరడాలు గల వనియు, ఎదురు చెప్పిన కొట్టి గల యంత్ర నిర్మాణము గల వనియు, నమ్మదగి యున్నవి. ఆబాంబులలో పోటాసియం సంబంధముగల యెర్రము తుండినవనియు, పిక్రిక్ ద్రావకముగాని తద్యవములగు ద్రవ్యములుగాని, కలవనియు ఆ పదార్థములన్నియు శ్రేణి బ్రహ్మలను నల్లవనియు నమ్మదగియున్నది. ఆ బాంబు శకలముల పరీక్ష చేయగా సీమకున్నము వాని కంటుకొనియుండెనని నిరూపించ బడినది. బాంబులలోనే సీమకున్నము ఉంచబడెనో లేదా, శ్రేణిబ్రహ్మలైన బాంబుముక్కలు గోడలకు తగులుటవల్ల గోడల నున్న కున్నము వానికంటుకొని యుండవచ్చును. సీమకున్నముగాని తత్తుల్యమైన కార్బియం ఔరములుగాని బాంబులను తయారు చేయునప్పుడు బాహ్యకవచముగాగాని అంతఃకవచ ముగాగాని పూయబడునో లేదో ఆ స్నేయాస్త్ర వేత్తల నడిగి తెలుసుకొనుటకు సాక్ష్యవిచారణ సమయములో మఱచినాను. ఆ విషయమప్పుడు నాకు స్ఫురించలేదు. బాంబులలో నిజముగా నుపయోగింపబడిన మార్గద్రవ్యములను శబ్దపూరిత విదారక ద్రవ్యములను ఏవియో నాకు తెలియదు. అట్టివి, ఆబాంబులందు కలవనుటకు నాకు సరియైన సాక్ష్యము లభించలేదు. బాంబులు విసరబడినతర్వాత జరిగిన సంగతి సం దర్భములనుబట్టి సదరు బాంబులలో అట్టి మార్గద్రవ్యములను శబ్దప్రపూర్ణవిదారక ద్రవ్యములను ఉండియుండవలె నని తోచుచున్నది. విల్సనుగారు చెప్పిన సాక్ష్యమునుబట్టి చేరునలోనుండి బాంబులను విసరుటవల్ల ప్రాణాపాయము కలుగదగినదయ్యె న్నది. ఒకటిన్నర అంగుళము మందముగల కొయ్యముక్కులు ఆ యుద్ధతమనకు విరిగి పడిపోయెను. లోహపు ముక్కలు కొన్ని తేకునూనులో దిగబడిపోయెను. ఇంతటి యుద్ధతమకు విఘాతము నా బాంబులు చేయగల్గినప్పుడ విషమము నున్న ప్రాణములను తీయుటకు తగినవై యున్నవని నా నమ్మకము. శరీరమునందలి ఆయువుపట్టులకట్టి లోహపుముక్కలు తగిలియుండినచో ప్రాణ మైనను పోవును లేదా ప్రాణహాని కలుగునంతటి గాయమైనను కలుగును.

ఈ బాంబులను బాగ్రత్తగా విసరినయెడల మనుష్య పా్రిణములను తీయబాల నలునంటి రీతిగా సదరు లోహపు ముక్కలు బ్రహ్మగురుకుగూడ నవకాశము కలదు. కాని, సాధారణ ముగ విసరినప్పుడు మానవపా్రిణమును తప్పక తీయును. మను ష్యునియొక్క ఊర్ధ్వకాయమునందలి యే భాగమునకు ఆ లోహపు ముక్కలు తగిలినను మరణము తప్పదు.

మనుష్యుల పా్రిణములను తీయవలెనని ముద్దాయిలకు సంకల్ప ముండెనా యనువిషయ మాలోచించవలసియున్నది. ఈబాంబులు విసరబడినప్పుడవి మందర మధ్యమున గల నొక మెట్ల ప్రోవ పయి బడెను. వేరొకటి

భాగ్యశ్రీకైబడెను. ఆరీతిగా మనుష్యులు లేని ప్రదేశమునచే ఆబాంబులు పడవలెనని గురిమాచి విసరినట్లుగా నేను అంగీక రించును. ముద్దాయిలు ప్రాణహానికై అవి విసరియుండలేదని వా దించుచున్నారు. శాసనసభావ్యవహారముల నభివేషించుటకై నిరపాయకరమైన యల్లరిచేయుటయే వారి యుద్దేశ మనియు, ఇందువల్లనే నిరపాయకరమైన నిర్ణయ ప్రదేశములందు గుఱిమాచి బాంబులను విసరియుండి రని వాదించబడెను. ఊరక అల్లరిచే యుటయే వారియుద్దేశ్యమైయుండినచో ప్రాణాపాయకరమైన సాధనములను వారుపయోగించియుండరు. కాబట్టి వారియుద్దేశ్యము కేవలము ఆల్లరిచేయుటకాదు. అందువల్ల వారు నిర్ణయ ప్రదేశములందే గురిమాచి విసరియుండుట అసంభవము. చిట్టి చివర కవి యెట్లో నిరుపనకరముగా నిర్ణయ ప్రదేశములందు బడుట తటస్థించెను. ఇది కేవలము కాకతాళియము. దానిని పుర స్కరించుకొని మొదటనే తమకు ప్రాణహానిచేయు దురుద్దేశము లేనని వాదించు చున్నారు. అదియునుగాక, మొదటి బాంబు విసరబడినప్పుడు అది శ్రేణి ఘాతము సభామందిర మంతటను ఆదరించినపుడును, సభ్యులు లేచి చెల్లాచెదరై పోవుచుండినప్పు డును. రెండవ బాంబును గుఱిమాచి విసరెననుట అవిశ్వసనీయ ము, అసాధ్యము.

భగత్ సింగు మొదటి బాంబును విసరెను. ఆతడా పని చేయుటవల్ల ప్రాణహాని కలుగగల దని ఆతనికి పూర్తిగా తెలి సియే ఆ పనిచేసెను. అదియునుగాక, అతని బాంబు ప్రయో గమువల్ల సర్ జార్జి స్ఫుర్తగురికిని, పి. ఆర్. రావుగారిని శంకర రావుగారిని అపాయములు కల్గెను. ఈ నేరమునకు క్రిమి నలు ప్రాసీ జరు కో. డ్ 507 న జే. కె. వ. ను ప్రకారము యావజ్జీవ ద్వీపాంతరవాస శిక్ష విధింపదగియున్నది. ప్రాణాపాయకరమైన మార్గ ద్రవ్యము లుగల విదారక పదార్థములను న్యాయశాస్త్ర న్యతిరీక్తముగా దురుద్దేశముతో నుపయోగించుటనూడ విదారకమార్గద్రవ్య ముల చట్టులలోని 3 వ సెక్షను ప్రకారముగా నేరమైయున్నది.

ఇదే రీతిగా రెండవ ముద్దాయి అను దత్తాగూడ బాంబు ను ప్రయోగించి యస్. యస్. రాయి, మాజేగార్లకు హానిక లుగజేసెను. గనుక యిరువురూడ యావజ్జీవద్వీపాంతరవాసమున కర్హుడు. రెండు చట్టుముల ప్రకారమును వీరికి శిక్షలు అర్హ మైయున్నను రెండు శిక్షలను కలిపి యొక పెద్దశిక్షగా పెంచు టకు వీలులేదు గనుకను, ఆ రెండుశాస్త్ర చొదిత శిక్షలలో ప్రత్యేకించి దేనినిగూడ నధిగమించని శిక్షనే విధించవల యును గనుక యావజ్జీవద్వీపాంతరవాసమును విధించుచున్నాను.

వీరు హత్యచేయుటకై యత్నించినప్పటికిని ఎవరియెడ లను ప్రత్యేకకక్ష. విధించలేదు. ఎవరు చచ్చినను సరేయని బాంబులను విసరిరి. అందువల్ల వీరి దౌర్జన్యమునకు ప్రతీకార పూర్వకముగా తీవ్ర శిక్షను విధించవలసియున్నది.

ఈ ముద్దాయిలు తాత్కాలిక కోపాద్రేవలై ఆవేశము చే చేసిన పనికాదు. కనుక వీరు ముద్దిపూర్వకముగా నిట్టి పనుల నికముం డెప్పుడుగూడ చేయ సాహసులు. అందువల్ల వీరి నరి కట్టుటకై పూర్తిశిక్ష నిగోధార్థము విధించవలసియున్నది.

వీరు యువకులయ్యును ఘోరదుండగములను ముద్దిపూర్వ కముగా జేసిరి. వీరినంటి సాహసులు దేశములో మరికొందరు బయలు దేర వలె నని యీ వీరు కోరుచు న్నారు. కనుక నికముండిట్టిద్రోహులను నేరస్థులనేకులు ఉద్భవించుం డుటకై భీతానూమునట్లుగా నేర నివారణార్థము పూర్తి శిక్షను విధించవలసియున్నది.

ముద్దాయిల యుత్సాహము
ముద్దాయిలకు శిక్ష విధించుచు తీర్పుచెప్పగనే “విప్ల వో ద్య మ ము చి ర స్థా యి య గ గాక “అని జయధ్వజములుచేసిరి. “సామ్రాజ్యవ్యవస్థనెంచు గాక,” “విప్ల వోద్యమము చిరంజీవియగుగాక!” “ప్రజాపరిపాల నము వర్ధిల్లుగాక!” అని కేకలుచేసిరి.
కేసు విచారణలోనున్న దినములందు ఖైదులోనుంచబడిన ముద్దాయిలు ఆత్మహత్యను చేసికొననెంచి విషమును మ్రింగెద రేమోనని డాక్టరులచే అనుదినమును ముద్దాయిలు పరీక్షింప బడిరి.
(అ. ప్రె.)

ఆసామ్ శాసనసభ ఎన్నికలు

కాంగ్రెస్ వారి విజయము
మంత్రి రాజీనామానిచ్చుట

పిటాంగ్, జూన్ 11:—ఆసామ్ శాసనసభ ఎన్నికలు పూర్తియైనవి. మంత్రియగు జి. నికొలస్ రాయ్ గారు తనమం త్రిపదవికి రాజీనామా రిచ్చినారు. గవర్నరుచే నవి యంగీకరిం పబడినది. తన నామినేషను కేవలము 50 వైట్ల నడి కాచిరి నిరాక రించినందులకు నికొలస్ గారు గవర్నరుచే ఒక నరభూత్తుగూడ పెట్టుకొనిరి.

ఆసామ్ శాసనసభలో 111 మును ఈక్రింది విధము గా నుండును. స్వరాజ్యవారులు 16, కాంగ్రెస్ నాయకులు 89 నియోజకవర్గములలో 17, ముస్లిములు 1, బ్రహ్మజరి గను. నియోజకవర్గములను పరీక్షించునయమున కొందరును, నియోజకములు బరిగినతరువాత మరి కొందరును నూచుకొనిరి. ప్లాంట్లరు 5 గురున్నారు. ప్రభుత్వాధికారులు, ప్రభుత్వ నియోజకవర్గములను కలిసి 14 గురును కలరు. (అ. ప్రె.)

కొడుకులు 70 ఏండ్ల తండ్రిని చంపుట

తమకు యిష్టములేనివానికి తమచెల్లెలి నిచ్చుటకు
తండ్రి నిశ్చయించుటచేత

కుంభకోణం, జూన్ 12:—తమకు యిష్టములేనివానికి తండ్రి తమ చెల్లెలి నిచ్చుటకు నిశ్చయించుటచేత 70 ఏండ్ల ము దుసలియును సరూపదయాచియును వాని యిద్దరుగుమరులు రండ్రితో కలిసిందిరి. ఈశుల ఏకాంతాగ్రుక కొడుకులలో నొకడు రండ్రిననేకచోట్ల గాయపరచి ంపెను.

శవపరీక్ష డాక్టరు సంజీవపాయిగారు చేసిరి. శవము మీద, 12 గాయములు కనబడెను. పెండ్లి యనుకొనుచుండగా నిట్టి చిత్రవధ గ్రామస్థలలో సంపలము ముట్టించినది. పెద్ద కొడుకు చిన్నస్వామిని పోలీసులు పట్టుకొనినారు. కాని కూని లో మద్దమిచేసిన రెండవవాడు. పరారయినాడు. ముద్దాయిమీద 802 సెక్షను ననుసరించి చార్జి షీటు నిర్మింపబడెను. (శ్రీ ప్రె.)

కాశేశ్వరరావుగారు వర్రింగ్ కమిటీ తీర్మానమును పాలించుట

విద్యామంత్రి సమావేశపరచిన సభకు వెళ్ల.

విరాకరించుట
విజయవాడ, జూన్ 12:—ప్రారంభవిద్యకుగూర్చిన చిత్తుబిల్లును సర్దుంచుటకు విద్యామంత్రి యిటీవల కొందరు శాసనసభ్యులు ఏకాదిన సంఘము నొకదానిని సమావేశపరచెను. ఈ సంఘములో పార్టీలెవరా యని శ్రీయుర ఆయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారిని శ్రీ ప్రెస్ ప్రతినిధి యుడగా ఆ మహా శయు బిట్టుచెప్పిరి: “వర్రింగ్ కమిటీ తీర్మానముసారముగా విద్యామంత్రి 13 తర్కిల ప్రాథమిక విద్యాబిల్లును సర్దుంచు టకు మద్రాసులో సమావేశపరచిన సంఘములో నేను పాల్గొన వుండుటకు నిశ్చయించినాను. (శ్రీ ప్రె.)

NOTIFICATION.

It is intended to make provision for the teaching of Physiology for the B. Sc. degree course, of the Andhra University at the Medical College, Vizagapatam, for the medical students. The course for them extends over a period of 1 year, beginning from 1st July 1929. The fee payable in advance is Rs. 80/- (provisional) to be credited in a Government Treasury, to the head 'XXII Medical, Miscellaneous receipts', and chalan produced in the Medical College office. As no concurrent course is allowed, only those who have either stopped their further Medical course for 1 year after passing the old 2nd M. B. B. S. or new 1st M. B. B. S. examination, or have completed their Final M. B. B. S., or L. M. S. are eligible for admission. Application for admissions should reach the Principal on or before 15th June 1929.

Medical College, P. KRISHNASWAMI, Vizagapatam, D/- 7-6-1929. Ag. Principal.



ఆంధ్ర పత్రిక

1929 సం. జూన్ నెల 13 వ తేది

గురువారము

ఆశాభంగము

శ్రీ నివాసశాస్త్రి గారును, పండిత కుంజరాగాధుని, ఆశాభంగము తెలిసి నిన్నటిదినము కెనియా నుండి హిందూదేశమునకు బయలుదేరినటుల తెలియుచున్నది. సర్ సామ్యాయల్ విల్సనుగారు మాత్రము సంతసముతో ఇంగ్లండుకు జరిరి. సర్ మైకేలు ఓడ్డయరుగారు సూచించినటుల, కెనియా సమస్యగూడ లేబరు ప్రభుత్వమునకు పరీక్ష యగుచున్నది. కెనియాలో తెల్లవారల యాధిక్యమును కాపాడవలయునని, ఓడ్డయరుగారు కోరుచున్నారు. హిల్సను యంగు కమిషనువారు, సామాన్య నియోజకవర్గము విషయమై యూరపి యనులకును భారతీయులకును సమాధానము గురురవలయునని సూచించియుండిరి. కాని, భారతీయ రాయబారము వెడలి, శాస్త్రీగారి విషయమై ముచ్చటించినప్పటి, ఈ ప్రశ్నను పునర్విమర్శింప వీలులేదని, కాలనీల మంత్రిగారు నిశ్చయించినటుల సర్ సామ్యాయల్ విల్సనుగారు చెలిపిరి. ఈ సంగతిని ముందే తెలిసియున్నచో, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు శాస్త్రీగారిని ప్రతినిధిగ బంపియుండరు. భారతీయరాయబారము విల్సనుగారియొద్దకు వెడలి యుండదు. యూరపియను ప్రాబల్యమును చెక్కు చెదరకుండ నిలిపి యుంచి, భారతీయులను నష్టపెట్టు తలంపు దీనియందు ద్యోతక మగుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విన్నపములు నిరాకరింపబడెను. భారతీయరాయబారులు, సంయుక్తనియోజకవర్గమును కోరుచు, అనధికార యూరపియనుసభ్యులు శాసన సభలో అధికసంఖ్యాకులుగ నుండుట పనికిరాదనిరి. అక్కిడి ప్రజలకు యూరపియనులు ప్రాతినిధ్యము వహించుట పనికిరాదనియు, ఇటుల జరుగుచో కెనియా పూర్తిగ యూరపియనులవశ మగుననియు, సూచించిరి. భారతీయులకు ఉన్నతపు సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగములలో ప్రవేశ మొసగవలయునని కోరిరి. తూర్పుఆఫ్రికా సమాఖ్య పనికిరాదని తేల్చినది.

భారతీయుల యభిప్రాయమును నివేదించుటకు శాస్త్రీగారికన్న ను సమర్థులు వేరండజాలరు. అయినను, కృతనిశ్చయ లయినవారియెదుట, హేతు వాద మేమి బనిచేయును? కెనియా, క్రొను కాలనీ గాని, అధినివేశరాజ్య మయినను గాదు. అధినివేశ రాజ్యములకు సంపూర్ణ స్వరచిపాలనా స్వాతంత్ర్య నుండును. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు అట్టి వానినిశా సింహాలరనియు, వారి విచక్షణను భగ్నపరుజాల రనియు, సాకు బలుకుటకు వీలుగను. కెనియాలోని భారతీయులకును, తదితర రంగుజాతులవారికిని, తామే బ్రిటీషుల మని బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు చెలు పుచు, సమయము వచ్చినపుడు తెల్లవారి దాడినుండి

వారిని దప్పింపజాలకుండుట, వింత గాదా? బ్రిటీ ధర్మమును నిర్వహించుటకు మార్గ మిదియేనా? ఇం డియా ప్రభుత్వమువారి విన్నపములుగూడ, ఎంత సులభముగ తృణీకరింపబడెనో చూచిన, కెనియా ప్రభుత్వమువారికి గాని, కాలనీలమంత్రిగారికి గాని, వారియెడ ఏమాత్రము గౌరవములేదని తలంపవలసి నచ్చును. హిందూదేశము ఆంతరంగికస్వేచ్ఛను బడ యనంతవరకు, వెలుపలనున్న భారతీయులను రక్షిం చుకొనుకత్తి బడయునని తలంప వీలులేదు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమును, బ్రిటీషు పార్లమెంటు సభవారును భారతీయుల తేమమును కాపాడెదరను నాశ దొలగి నది. కన్సర్వేటేవు మంత్రి, పునర్విమర్శనము పనికి రాదని యాజ్ఞాపించినను, లేబరుమంత్రియయినను, కెనియా భారతీయులకు న్యాయము సలిపెదరా? కెనియాలో అన్ని జాతులకును సమానావకాశము లుండవలయునుగాని, తెల్లవారి ప్రాబల్య ముండుట పాడిగాదని, లేబరుపక్షమువారు అధికారము వహిం పకముందు తెలుపుచుండిరి. వీరు తమయభిప్రాయ ముల ననుసరించి యికముందుగూడ మెలగెదరా? లేక కన్సర్వేటేవు మంత్రి లగు కలనల్ ఎమెరీగారినిర్ణ యమునే వీరు శిరసావహించెదరా? ఓడ్డయరుప్రభు తుల హితవును కొనసాగించెదరా? త్వరలో నీవిష యమై లేబరుప్రభుత్వమువారు తమయభిప్రాయ మును ప్రకటించి, సందియముల నెల్ల బాపుట ధర్మము. ఎల్లరకును సమానావకాశములు గల బ్రిటీషుసామ్రాజ్యమా, లేక క్షేత్రసామ్రాజ్యమా, లేబరుపక్షమువారి యాశయ మను ప్రశ్నకు జవాబు వెలువడవలయును. లేబరుపక్షమునకు కెనియా ప్ర శ్న విషమపరీక్ష యగు ననుటకు సందియములేదు.

లాయడుజార్జిగారు :

లిబరలుపక్షము

లిబరలుపక్షమును పునరుద్ధరించెదనని ఆశబెట్టి వందలకొలది అభ్యర్థులను ఎన్నికలకై నిలువబెట్టి ధనము సభికముగ వెచ్చించి, గర్వోక్తులుగల కార్య క్రమమును ప్రకటించి, తుదకు లాయడుజార్జిగారు విఫలమనోరథులయిరి. అత్యల్పసంఖ్యాకులు మాత్రమే లిబరలు పక్షమునుండి గెలుపొందిరి. గెలిచిన వారిలోగూడ జోవిల్బుజోలువారు లిబరలుపక్షమును విడనాడి, లేబరుపక్షమున జేరి, అటార్నీ-జనరలు పదవిని స్వీకరించెరి. ఇట్టి సందర్భములలో లాయడు జార్జిగారిని లిబరలుపక్షనాయకత్వమునుండి తొలగింప వలయునని, ఆపక్షమువారు ప్రతికలకు ప్రాయట వింతగాదు. లాయడుజార్జిగారికి ప్రజ్ఞావిశేషమున్నను మాటనిలుకడ లేదను యభిప్రాయము సర్వత్ర వ్యా పించియున్నది. వీరి పూర్వవైఖరి విశ్వాసము గలిం పజాలదు. వీరు వెనుక తమనాయకులగు ఆస్క్విత్తు గారిని విడనాడి, కన్సర్వేటేవులతో జేరి, కొయలిప ను ప్రభుత్వము నేర్పరచి, ప్రధానమంత్రిపదవిని స్వీక రించియుండిరి. వీరిచర్యలు ఒకవంక లిబరలుపక్షము వారికిని, వేరొకవంక కన్సర్వేటేవులకును గూడ వెగ టు బట్టించెను. ఆకారణముచే కన్సర్వేటేవులు వీరి నుండి చీలిపోయి, పిమ్మట అధికారమును చేపట్టిరి. పైమనుగారుగూడ లాయడుజార్జిగారికి ప్రతిపక్షులుగ నుండిరి. వీరిపుడు లాయడుజార్జిగారితో తాత్కాలికముగ చేరినను, వీరిసంయోగము చిరకాలము

నిలిచునని తలంప వీలులేదు. నిరుద్యోగమును నివారించుటకు తాము బ్రహ్మాండప్రయత్నము చేసెదమని, లిబరలు పక్షము వారు దీర్ఘ ప్రకటనము గావించిరి. లాయడు జార్జిగారి వైఖరి నెరిగినవారి కిది సమ్మతము బుట్టినదయ్యెను. ఎన్ని కలు ముగిసినప్పటి, ఇది కొనసాగ దని వారు తలచిరి. సమర్థులును, సమ్మదగినవారు నగు మరి యొక నాయకుడు లిబరలు పక్షమును నడుపనిచో, ఈ పక్షము నిలువజాలదు. ఈపక్షపుసభ్యులు లేబరు పక్షమునం దయినను జేరెదరు, లేక కన్సర్వేటేవు పక్షమునందయినను జేరెదరు. లిబరలు పక్షమునకు ప్రత్యేకాశయమేమియు గనుపించదు. కన్సర్వేటేవులు ధనికులకు ప్రతినిధులగుచో, లిబరలుపక్షమువారును, మధ్యతరగతి ధనికులకు ప్రతినిధు లగుచున్నారు. అంతియగాని, కార్మికులదృష్టిలో ఉభయమును ఒకటియే. లిబరలు పక్షమునకు, కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట, సేచ్చావాణిజ్య మను కేక గలదు. వీరు స్వేచ్ఛా వాణిజ్యము గోరుచుండ, కన్సర్వేటేవు పక్షమువారు వాణిజ్యరక్షణపద్ధతిని గోరుచుండిరి. కొంతకాలము ఈసమస్యకొరకై వాద ప్రతివాదములు జరుగు చుండెను. పిమ్మట, ఐర్లెండుకు హోంరూలును ప్రసాదించవలెనని, లిబరలు పక్షమువారును, హోం రూలు నొనగగూడదని కన్సర్వేటేవు పక్షమువారును పోరాడుచుండిరి. కాని, ఈరెండు సమస్యలకును ప్రాముఖ్య మిపుడు దొలగినది. స్వేచ్ఛావాణిజ్య పద్ధతిని బ్రిటీషు ప్రజ లేవగింపసాగిరి. ఐర్లెండుకు స్వాతంత్ర్యము ప్రసాదించబడుటచే, ఆ ప్రశ్నతో నిక బని యుండదు. పోపీ హిందూదేశస్వాతంత్ర్య ప్రశ్న నయినను వీరు ముందుకు బెట్టెదరా యనిన, ఈ విషయమై ఉభయపక్షములవారికిని ఏకా శయ మే గలదు. అటుల గుచో లిబరలు పక్షము నిలిచియుండిన ప్రయోజన మేముండును? నిరుద్యోగసమస్యను వీరు ముందు బెట్టినను, లేబరుపక్షమువారివలె, వీరు దీనిని పరిష్కరింపజాలరని తెల్లమగుచున్నది. ఇంతియగాక, బ్రిటీషువారు రెండుపక్షములు మాత్రమే నిలిచియుండ వలెనని కోరుచు చున్నారుగాని పక్షాధిక్యము నాశించుటలేదు. లిబరలుపక్షమువారికి చేకూరిన స్వల్పవిజయమున కిది యొకకారణ మనుటకు సందియములేదు. ప్రతిపక్షపద్ధతి కొనసాగ దను తలంపు వ్యాపించియున్నది. ఏవిధమున జూచినను, లిబరలుపక్షపు టునికి కవనరము గనుపించదు. దీనికి తోడు, లాయడు జార్జిగారే ఇకముందును గూడ నాయకులుగ నుండుచో, ఈపక్షమువారు ఇటు కన్సర్వేటేవులలోను, అటు లేబరుపక్షమునందును జేరి, త్వరలో అదృశ్యము గాకమానరు.

కద్దరు నివేదిక

1927-28 సంవత్సరపు తంతుకారక సంఘము వారి కద్దరు నివేదిక ప్రోత్సాహకరముగ నున్నది. శ్రీయుత మగలాల్ గాంధీగారి మరణము వలన గలిగిన నష్ట మపరిమితము. వీరి పేరున కద్దరు ప్రద ర్శనశాలను స్థాపింప నిశ్చయింపబడెను. నివేదనసం వత్సరమున గాంధీమహాత్ముడు సింహాశ్రమునకు వెడలి, 105248 రూపాయలను కద్దరు నిధికి వసూలు జేసెను. పిమ్మట గంజాము మండలమునకును, కొన్ని ఉత్కలమండలములకును బోయి, 21644 రూపాయలను సంపాదించెను. ఏప్రిలు మాసమునందు

బజాజ్ ప్రభుత్వము పర్యటనము సలిపి 66501 రూపాయలను సంపాదించగలిగిరి. తంతుకార సంఘము వారియొద్ద సంవత్సరాంతమున 2201976 రూపాయలుగలవు. 604214 రూపాయలు, సర్టిఫై చేయబడిన కద్దరుప్రతిష్ఠాపనల కొనగబడెను. మిగిలిన రాష్ట్రములలో ఉత్పత్తి పెరిగినను, ఆంధ్ర తమిళ రాష్ట్రములలో ఉత్పత్తి తగ్గెను. ప్రైవేటు సంస్థల ఉత్పత్తి తగ్గుటయే, యందుకు కారణమని తెలుపబడినది. కొన్ని సంస్థలలో కల్రికద్దరు చేరుటచే, వానికి సర్టిఫికేట్లు తీసివేయబడెను. అన్ని రాష్ట్రములలోని మొత్తము ఉత్పత్తి నిరుటి సంవత్సరమువలె నుండెను. విక్రయము 3308634 రూపాయలనుండి 3288794 రూపాయలకు జరిగెను. కద్దరు కేంద్రములు 310 గలవు. వీనిలో 138 ఉత్పత్తి కేంద్రములు. 172 విక్రయాంగణములు. మొత్తపు సంస్థలలో 156, తంతుకారసంఘమువారిచే నిర్వహించబడుచున్నవి ఉత్పత్తినంధుములు మూడువేల గ్రామముల నావరించుచున్నవి. 97700 నూలు పడుకువారిని, 4944 నేతపనివారలను 703 ఏకులజేయువారిని పోషించుచున్నవి. కద్దరు పరిశ్రమను నిర్వహించుచున్న ప్రచారకులు వేయిమంది గలరు. నూలు నాణెము వృద్ధియైనకొలదియు, నేతఖర్చులు తగ్గుటయు, వస్త్రముల ఖరీదు తగ్గుటయు సంభవించుచున్నది. ఆంధ్ర, తమిళ, కర్నాట రాష్ట్రములు ఎక్కువ సంబర నూలును తయారుచేయుచున్నటుల, సూచించబడెను. నూలునాణెము, ఆంధ్రదేశమునందును, తమిళదేశమునందును వృద్ధిగాంచుచున్నది. అద్దకముగూర్చి ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించబడుచున్నది. కద్దరుసంస్థలు తమకు గావలసిన ప్రత్తిని నిలువజేసికొనుట యవసరము. ఇది జరుగుచో, కద్దరువెలతగ్గలదు. తమకు గావలసిననూలును తాము తయారుజేసికొను పద్ధతి రాజస్థానమునందలి బిజ్జోలాలో బాగుగ కొనసాగుచున్నది. పెక్కుకుటుంబములు నేతనుగూడ నిర్వహించుచున్నవి. రంగులద్దకమును నిర్వహించుచున్నవి. కొన్ని కుటుంబములు మాత్రము ఇతరులు వడికిన నూలు నుపయోగించుచున్నవి. ఈరీతిని 86,000 చదరపు గజముల వస్త్రములు తయారయ్యెననియు, 5500 మంది ప్రజలు తమకు గావలసిన వస్త్రములను తయారుజేసికొనిరనియు, తెలియుచున్నది. జయపురసంస్థానమున గూడ, ఇట్టి ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. గుజరాతులో 711 కుటుంబములు, స్వంతనూలుతో బట్టలను తయారుజేయుచుకొనెను. 5240 రతుల నూలును, 14178 గజముల వస్త్రములును తయారయ్యెను. గుంటూరుజిల్లా గురువారెడ్డిపాలెములోను, తిరువూరు ప్రాంత గ్రామములందును, మధురజిల్లాలో కాజీపాలెమునందును యిట్టి యలవాటు వ్యాపించియుండెను. స్వదేశసంస్థానములు కొన్ని కద్దరు పరిశ్రమకు ప్రోత్సాహమొసగుట శుభచిహ్నము. బద్న వేలులో మైసూరు ప్రభుత్వమువారు సలుపుచున్న ప్రయత్నము లధిక విజయము బడయుచున్నవి. మానమునకు రెండువేల రూపాయల కద్దరు ఇక్కడ తయారగుచున్నది. మరియొక కేంద్రమును స్థాపించు ప్రయత్నము గలదని తెలియుచున్నది. గ్వాలియరుసంస్థానమున పాత శాలలలో తక్కితో నూలుపడుకుట నేర్పుచున్నారు. ఏదేశవస్త్రబహిష్కారమునకు కద్దరుని రక్షణము

సాధనమని గుర్తించుటచే, నిటీవల కద్దరు ఉత్పత్తి యధికమగుచున్నది. తగినంత కద్దరును ఉత్పత్తిజేయుటకు ప్రస్తుతసంస్థలు పూనుకొనగలవాయను ప్రశ్న యుదయించినది. ఇందుకొరకై ప్రబలప్రయత్నములు జరుగవలెనని, ఇటీవల తంతుకారకసంఘమువారు నిర్ణయించిరి. వీరినిర్ణయమును, వివిధరాష్ట్రములవారును శ్రద్ధతో కొనసాగించెదరుగాక యని కోరెదము.

కాంగ్రెసుపక్షము : బెంగాలు ప్రభుత్వము

బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు, కాంగ్రెసుపక్షపు బలమును చులకనజేసిరని, వారు ప్రచురించిన 1927-28 సంవత్సరపు పరిపాలనానివేదికము బట్టి గ్రహింపవచ్చును. దేశబంధుదాసుగారి మరణము వలనను సాంఘికవైషమ్యముల వృద్ధివలనను, కాంగ్రెసుపక్షము ఊణత గాంచె ననియు, ఇకముందు తిరిగి తలయెత్తజాలదనియు ప్రభుత్వమువారు తలచుటచేతనే, శాసనసభను నిర్ణీతసమయమునకు బూర్వమే రద్దుజేయుట తటస్థించెను. కాంగ్రెసు పక్ష మంతరించి, సహకారపక్షము జయముగాంచుననియు, అప్పుడు ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును సులభముగ పునరుద్ధరింపవచ్చుననియు, వీరు భావించియుందురు. వంగదేశమునందు, హిందువులకును మహమ్మదీయులకును ఎడబాటు అతిశయించె ననియు, పైమను కమిషనుపట్ల ఉభయసంఘములవారును వేర్వేరు భావములను దెలిపిరనియు, మహమ్మదీయులు కాంగ్రెసునుండి వైదొలగిరనియు, ప్రభుత్వనివేదికము దెలుపుచున్నది. పైమను కమిషను బహిష్కారము విషయమున గాని, శాసనసభలో గాని, కాంగ్రెసు పక్షమునకు జయము గలుగలేదని, ప్రభుత్వమువారి తలంపు. కాంగ్రెసుపక్షమువారికిని, కార్మికులకును మధ్యగూడ చీలిక గలిగెనని, ప్రభుత్వమువారు దెలిపిరి. కాంగ్రెసు పలుకుబడి యంతరించెనని, ప్రభుత్వమువారు భావించియే, శాసనసభను రద్దుజేసి యుందురు. కాని ఫలితము అన్యథా జరిగెను. కాంగ్రెసుపక్షము వారు వంగదేశమునందు దిగ్విజయము బడయుచున్నారు. నేటివార్తలబట్టి, కాంగ్రెసు పక్షము వారు 42 మంది శాసనసభలోని తెలియుచున్నది. వీరికింకను విజయవరంపరలు చేకూరనున్నవి. పెక్కుతావుల కాంగ్రెసు పక్షమునకు పోటీయే లేకపోయెను. పోటీ యున్నచోటుల సహకారపక్షము పూర్ణావజయము గాంచుచున్నది. కొన్ని తావులలో కాంగ్రెసు పక్షమువారిలోనే పోటీ గలుగుచున్నది. మహమ్మదీయసంఘమువారు గూడ కాంగ్రెసు పక్షమువారి నభిమానించుచు, మంత్రివర్గమును చేపట్టకుండుటకు వాగ్దానము చేసిరి. ఇట్టి సందర్భములు ద్వంద్వ పరిపాలనమును పునరుద్ధరించుట యసంభవమని చెప్పవచ్చును. అపిమ్మట ప్రభుత్వమునకును లోకమునకునుగూడ నిజసిద్ధి దెలిసిరాగలదు.

యూరేషియనులు

విషపు డురాంటుగారు, వెన్సి మినిస్టరులో ముచ్చటించుచు, యూరేషియనులు యూరేషియనుల పట్ల మిగుల నిర్ణయజూపుచున్నారనియు, యూరేషియనులకు ఉభయజాతులదుర్గణములు అలవడననుట కెట్టి ఆధారము లేదనియు, బలికిరి. ఇప్పుడు యూరేషియనులు త్రిశంకుస్వర్గము నాక్రమించు

చున్నారు. వీరిని యూరేషియనులు ఆదరించుటలేదు. భారతీయులతోపాటు మెలగుటకు, వీరు సమ్మతించక, తమకు ప్రత్యేక పుహక్కులు గావలయునని కోరుచున్నారు. యూరేషియనులతో సమానముగ నయినను, వారికన్న కొంచెము తక్కువ నయినను, తమకు హక్కు లేర్పడవలయును గాని, భారతీయులతో సమానముగ నుండుటకు తాము గీకరింపమని, వారు తెలుపుచున్నారు. ఇట్టిదృక్పథము, యూరేషియనుల పురోభివృద్ధికి తోడ్పడజాలదు. తాము భారతీయులమని భావించి, భారతీయుల కష్టసుఖములలో పాల్గొనుచు, భారతదేశ స్వాతంత్ర్య సిద్ధికై యూరేషియనులు భారతీయులతో కలసి పాటుబడుచో, స్వరాజ్యము లభించిన పిమ్మట, దేశమునందర్బాసానము నాక్రమింపగలరు. అందుకు మారుగ ప్రస్తుతసమయమున భారతీయాశయముల కడ్డుదగులుచు, రాజకీయాభివృద్ధికి భంగము కలిగించుచు, తాము భారతీయులకన్న అధికులమని విజ్ఞప్తిగించుచు, యూరేషియనులు మెలగుచుండుచో, స్వరాజ్యము లభించిన పిమ్మట, భారతీయులు వీరి నాదరింపనిచో, వారిని నిందించి ప్రయోజనము లేదు. ఈసంగతిని గాంధీ మహాత్ముడు వీరి కిదివరకు బోధించియుండెను. ఇంకను వీరు తమ ప్రాతవైఖరిని విడువకుండుచో, తమకుగాని, దేశమునకుగాని సాయపడజాలరు. యూరేషియను లిదివరకే, హిందూదేశమునే వీరు సమ్మకొనవలయునుగాని, బ్రిటీషువారు ప్రత్యేకవరముల నిచ్చెదరని ఆశబెట్టుకొనవలదని, హితవు గఱపియుండిరి. కలనల్ గిడ్డీగారికి, బ్రిటీషు ప్రముఖులు నిజసిద్ధిని తేటపరచియుండిరి. వీరు ఆశాభంగముతో ఇంగ్లాండునుండి ఇండియాకు తిరిగివచ్చిరి. ఇకనయినను వీరికి నిజమార్గము గోచరించి, భారతదేశాభ్యుదయముద్వారా తమయభ్యుదయముగూడ, చేకూరునను వివేక ముదయించుగాక!

మిరటుకేసు

మిరటుకేసు నిన్నటిదినము ప్రారంభమయ్యెను. ఇది ఎంత కాలము పట్టునో, ఎంతద్రవ్య మిందు నిమిత్తము వెచ్చింపబడునో చెప్ప వీలులేదు. దీనిని మిరటునుండి, హైకోర్టు ఉన్న ప్రదేశమునకు మార్చవలయునని, ముద్దాయిలు కోరిరిగాని, వారి కోర్కె నిరాకరింపబడెను. సరోజినీదేవిగూడ ఇండియా మంత్రి సీవిషయమున గోరెనని తెలియుచున్నది. మారుమూల నున్న మిరటుకు, ప్రభుత్వమువారి రెంటి గొప్ప న్యాయవాదుల నయినను తెప్పింపగలరుగాని, ముద్దాయి కిది ఎంతవ్యయప్రయాససాధ్యమో తెలుప సక్కర లేదు. కార్మికుల స్థితిని విచారించుటకు విట్టి కమిషను త్వరలో వచ్చి విచారణ సలుపనున్నది. పైకేసులోని ముద్దాయిలలో పలువురు కార్మికసంఘనాయకులు. లేబరు ప్రభుత్వమువారికి హైందవ కార్మికోద్యమముపై అభిమాన మున్నచో, మిరటుకేసులను ఎత్తివైచి, కార్మికులలో సంతృప్తి గలిగించుట ధర్మము. వీరలనే గాక, రాజకీయనిర్బంధితుల సందర్శన విడుదలజేయుట యవసరము. మరియొక సందర్భమును గూడ గమనింపవచ్చును. ప్రభుత్వన్యాయవాదులగు లాంగుఫర్డు జేమ్సుగారు కేసును ప్రారంభించుచు, రుమ్మా పరిపాలన పద్ధతిని తీవ్రముగ నిరసించిరి. రుమ్మా పరిపాలన విధాన మెటులున్నను,

గుమ్మాతో రాజకీయముగను, ఆర్థికముగను సఖ్య పడుటకు తాము ప్రయత్నించెద మనియు, తమ నీ కోర్కె చిరకాలమునుండియు ప్రేరేపించుచున్నదని యు, నూతన విదేశ వ్యవహారమంత్రి యగు సర్ ఆర్థు హెడ్డరుననుగాను పలికిరి. ఇట్టిస్థితిలో మీ రటు కేసును సాగనిచ్చుటనలన, లేదని ప్రభుత్వపు సంకల్ప మీదేరునాయన ప్రశ్న గలదు. ఈ కేసువిషయముగూర్చి లేదని ప్రభుత్వమువారు దూర మాటో చింతవలసి యుచున్నది.

జమనల్లాల్ బజార్ గారి ధైర్యము

రాజకీయ గ్రంథముల నిమిత్తము, ఇండ్ల సోదాలు బలమయినవి. రామానందచట్టిగారి యింటిని వెదకినందుకు, గాంధీమహాత్ముడు అసమ్మతి తెలుపుచు, ఇండ్లసోదాలు ఎంత అక్రమమో దెలిపియుండిరి. పండిత సుందరలాలుగారి గ్రంథము జమనల్లాలుబజార్ గారియొద్ద నున్న కారణమున, వారి నా గ్రంథమును ఇచ్చివేయవలయునని ప్రభుత్వమువారు గోరగ, బజార్ గారి రందుకు నిరాకరించి, గ్రంథము నందు అహింసామార్గమే బోధింపబడెననియు, దాని యం దాక్షేపింపదగిన దేమియును లేదనియు, బజార్ గారు జవాబిచ్చిరి. తుదకు బజార్ గారున్న మేడభాగమునేగాక, మరియొక రాక్రమించిన భాగమును గూడ పోలీసువారు సోదాజేసిరి. ఇట్టిచర్యలు ప్రజల కెల్లరకును వెగటుబట్టించుట నహజము. నిరంకుశ చర్యలకయినను ఒకవరిమితి యుండవలయును. బజార్ గారు తమయసమ్మతిని జూపుటకుగాను, సత్యాగ్రహము నవలంబించిరి. ఇకముందయినను ఇట్టి సోదాలు తగ్గునేని, బజార్ గారి రందుకు కారకులయిరని ఎంచవచ్చును.

జమనల్లాలు బజార్ గారి గృహము సోదా చేయబడుట

“భారత్ మే అంగరక్ష రాజ్” అనుగ్రంథమున్న దను సందేహమువై ఈసోదా జరుపబడెను బొంబాయి, జూన్ 12.—బొంబాయినందలి వర్తక సంస్థలకు కేంద్రస్థానము కల్కత్తాలో నేటిదిను మున్సిపాలిటీ రెండుగంటలకు ఒక పోలీసు ఇన్స్ పెక్టరు కొంతమంది కాన్స్టేబులతో వచ్చుటచే కొంత సంవలన మేర్పడెను. కల్కత్తాలో 890 వ నెంబరు గృహమునందున్న నేజీజమనల్లాలు బజార్ గారి ఇల్లు సోదాచేయుటకై సర్పివారంటులతో ఆ పోలీసు వారు వచ్చిరి. భారత్ మే అంగరక్ష రాజ్ అను గ్రంథము నేజీ జమనల్లాలుగారి నద్దమం దెనని పోలీసువారికి తెలియుటచే సర్పివారంటులతో వారు వచ్చిరి. పోలీసు ఇన్స్ పెక్టరు బజార్ గారికి సర్పివారంటు చూపిరి. ఆభవనమునందలి మాడునాలుగు అంతస్తులను సోదాచేయుటకై సర్పివారంటు ఇవ్వబడెను. తాను నాల్గవ అంతస్తునందుంటినినియు, మూడవ అంతస్తునందు బాచిరావ్ కంపెనీ లిమిటెడ్ వారి కార్యాలయముండెననియు, తానున్న నాల్గవ అంతస్తు సోదాచేయుటకు తనకెట్టి అభ్యంతరము లేదనియు, కాని మూడవ అంతస్తు సోదాచేయుటకు బాబ్ రాబ్ కంపెనీవారి అనుమతి పొందవలయునని బజార్ గారు చెప్పిరి. తమ కార్యాలయమును సోదాచేయుటకు బాచిరావ్ కంపెనీవారు అంగీకరించిరి. భారత్ మే అంగరక్ష రాజ్ అను గ్రంథము తనవద్ద నున్నదనియు, కాని నాల్గవ అంతస్తునందు లేదనియు, పోలీసువారికి గ్రంథమిచ్చుటకు తనకెట్లములేదనియు, సతీజమనల్లాల్ బజార్ గారు పోలీసు ఇన్స్ పెక్టరుకు స్పష్టముగ చెప్పిరి. పోలీసువారు సాయంకాలము 5 గంటలకు మాడునాలుగు అంతస్తులను వెదకిరి. ఈ గ్రంథము నిచ్చటను దొరకలేదు. బాచిరావ్ కంపెనీయందు మాత్రము 6 తోటాల రిపాలర్లు దొరకెను. పోలీసువారు దానిని స్వాధీన మొనర్చుకొనిరి.

జమనల్లాలు బజార్ గారు రాత్రి ఆహుదాబాదునకు వెళ్లిరి. అచ్చటండి విదేశీపత్ర బహిష్కరణ ప్రచారము సంబంధిత కారాచి వెళ్లెదరు. (ప్రే. వెస్.)

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ జయంతి-చీరాల

ఆంధ్రప్రదేశ్ జయంతి ప్రఖ్యాత నాయకులగు శ్రీనివాసయ్యగారి యాజమాన్యమున జూగుననియు, దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, బత్తా సత్యనారాయణ, ప్రభుత్వము యుపన్యసించెద రనియు పత్రికాముఖమున సంతకు పూర్వమే తెలియవచ్చుటచే గుంటూరు కృష్ణ గోదావరి మండలముల నుండి పలువురు అభిమానులు విజయంజేసిరి. ఉదయం 7-45 గంటలకు అయ్యంగ రున, నాగేశ్వరరావు పంతులుగారును సత్యనారాయణగారును, మద్రాసు పానెంజెరులో దిగిరి. శ్రీవారలను జాగర్లమాడి కుప్పస్వామిచౌదరి ఎం. ఎల్. సి గారును పలువురు చీరాల పుర ప్రముఖులును, వందలకొలది తదితర జనులును మంగళవాద్యములు భజనలతో నెదుర్కొని సుస్వాగత మిచ్చి జయజయ ధ్యానములు సల్పిరి. నాయకులకును ప్రేక్షకజనమునకు శ్రీచుంతులగు కుప్పస్వామి చౌదరిగారు స్తేషను సమీపము ననున్న తమసాధమున విశ్రాంతి కై కొనుసట్టుచేసి ఫలహారాదుల నొసంగిరి.

నాయకు లొకింతసేపు వివిధ విషయముల గూర్చి ముచ్చట లాడిరి. పిమ్మట 9 గంటలకు నాయకులను, ప్రేక్షకబృందమును, మోటారులలోన, బస్సులలోన, కూర్చుండ చేసి భాజా భ జం శ్రీ ల తో డ ను, భ జ న ల తో డ ను, పురవీధుల గుండ నూరేగించి రామనగరునకు గొంపోయిరి. ఆంధ్ర రత్నము యొక్క ఛాయాపటము పూలదండతో నలంకరించి మోటారు పై నుంచిరి. ఆపటమును చూచి పిల్లలు మొదల పెద్దలవఱకు యెల్ల ప్రజామ మొసంగిరి. ఒకటి రెండు చోట్ల ఛాయాపటములు తీయబడెను. రామనగరునందు ప్రవేశించిన తర్వాత ఏతన్మహోత్సవమునకు ముఖ్య కారకులగు శ్రీ గుమ్మడిచల వేంకటసుబ్బారావు, ఎం. ఎ. గారు శ్రీమన్ శ్రీనివాసయ్యగారి యధ్యక్షత క్రింద సమావేశమైన సభవారు విద్యా గోష్ఠిని సమీచి తాము రచించిన వ్యాసమును సమగ్రముగ జదివి వినిపించిరి. ఆ వ్యాసము యొక్క ప్రతులు ఎల్లరకు విరివిగ పంచి పెట్టబడెను. అంతటితో ప్రాతఃకాలకార్యక్రమము ముగిసెను.

రామనగర మని పిలువబడు యీ ప్రదేశమునందే వేల కొలది చీరాల పేరాల పురవాసులు మునిసిపాలిటీని, ప్రభుత్వమును ధిక్కరించి, తమ గృహములను వదిలి శ్రీ ఆంధ్రప్రదేశ్ గోపాలకృష్ణయ్యగారి ప్రోత్సాహమున మాసముల కొలది కుట్ర ములందు నివాస ముండి రని పాతకు. రెటుంగలరు. ఇప్పుడా రామనగరమునందు గోపాలుని గృహము తప్ప మరేమియు లేదు. ఆ గృహము చుట్టును యువచివారుల పికరముల భూమి కలదు. శ్రీ వారు సంకల్పించి నిర్మింప జూచిన దేవాలయముల యొక్క పునాది గోడలు వైతము శిథిలమై, చిందర వందరగా పడి యుండెను. గృహము వైతము శిథిలావస్థయందే యున్నదని చెప్ప నక్కరలేదు. గోపాలుని యీ గృహసమీపమున నే దహనమొనర్చిరి. ఆ దహనమొనర్చినచోట గడలుపాతితోరణములతో నలంకరించిరి. ఆ ప్రదేశమును చూచిన వారెల్లరు కంట తడిబెట్టుచునే వచ్చిరి. శ్రీవారి గృహముచుట్టును చలువ పందిళ్లు, వంటకాలలు, భోజనశాలలు నిర్మించి వచ్చి తోరణములతో నలంకరించిరి. ప్రేక్షకులెల్లర కాప్రదేశ మొకరమణీయ పూజాక్షేత్రముగ గన్పట్టుచుండెను. 12 గంటలకు ప్రేక్షకులెల్లరకు మృష్టాన్నము రసాలఫలము లొసంగబడెను. ఆ విందులో బాల్గానిన వందలకొలది జనులలో చారుర్యర్థ్యములవారే. గాక మహమ్మదీయ సోదరులును కొందఱుండిరి. ఎట్టి మత కులభాషా భేదములు పాటించబడలేదు.

భోజనానంతరము శ్రీ దేశోద్ధారకుని యధ్యక్షత క్రింద శ్రీ రాజా ప్రతాపసింహుని వర్ధంతి యత్యుత్సాహముతో జరుప బడెను. శ్రీ ప్రతాపుని నిర్వర్త పరాక్రమ సాహ సోదార్యముల బ్రతీపించుచు శ్రీ శివస్వామి అనునొక యువకుడు చక్కని వ్యాసమొకటి చదివి సభ్యుల నానందింపజేసెను. అధ్యక్షులును అప్రతిమానమున తమ సహజ వాక్యటిమతో శ్రీ ప్రతాపుని నాటి దేశపరిస్థితులను కర్తమానపరిస్థితులకు నుగల వ్యత్యాసముల వివేదపఱచి స్వయంతోద్ధారణమునకు స్వరాజ్యసంపాదనమునకును యువకులెల్లరు తమ సర్వస్వమును ధార పోయట. గ త్య మ ని ఘో ష్య రిం చి రి. అం త టి తో ప్ర తా పు ని వర్ధం తి యు త్ప వ ము మి గి నె ను. సాయంత్రము 8 గంటలవేళ వేణువాడంగారి సన్న్యాసిపాట కచ్చేరి జరిగెను. పిమ్మట 4 గంటలకు మఱిల సభ ప్రారంభమయ్యెను. ఈసభకు వేలకొలదిజనులు వచ్చియుండిరి. సభలో నా సీనులై యున్న వారిలో నధ్యక్షులగు శ్రీనివాసయ్యగారును,

దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, బత్తా సత్యనారాయణ, పిల్లలమట్టి అంజనేయులు, ఎం. సి., కుప్పస్వామిచౌదరి ఎం. ఎల్. సి., కాశీశ్వరరావు ఎల్. సి., గో. సీతారామశాస్త్రి, ఉన్నన లక్ష్మీనారాయణరావు రామచంద్రరావు, బ్రహ్మజోష్యుల సుబ్రహ్మణ్యప్రకాశరావు, గాన్ బేగ్ సాహెబ్, అయ్యంగి రమణయ్య, అబ్బూరి రామకృష్ణరావు, నమ్మకిచల సుబ్బారావు, కేరణు రామస్వామిచౌదరి, శేషగిరి రామిగుప్త పున్నమ్యశాస్త్రి, కుమారస్వామి, సంజీవరానోరి వెంకటేశ్వర్లు (కొరడా) మచిరాజు రామనూనె పానకాలశేష్టి, ఊటూరు రామలు, చాంతి నారాయణప్రముఖులు. సభాప్రారంభమున మచిభార్యనారాయణగారు బి. ఏ. (బాపట్ల) ప్రార్థనాపూర్వ భక్తిరసపూరితములగు పద్యముల శ్రవణానందముగ జదివి తిన్నయులుగ జేసిరి. శ్రీ కుప్పస్వామిచౌదరిగారి యుపవై శ్రీమన్ శ్రీ శ్రీనివాసయ్యగారు అధ్యక్షావేశ రించిరి.

అధ్యక్షుని ప్రసంగము

అధ్యక్షు లొసంగిన ప్రారంభోపన్యాసముయొక్క రాంశము యీ కిందివిధముగా నుండెను. “శ్రీ ఆంధ్రప్రదేశ్ దుగ్ధిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి సినేవ, స్వాధీశ్వరము, కార్యదీక్ష అప్రతిమానములగు సత్య సామాన్యములు. అట్టి మహోద్ధరుడు, కార్యధనుడు ములలో శుక్కుదరిదుడై, కష్టపరంపరలందు దగుల్కార్య వ్యాధిగ్రస్తుడై పరితేపించి ప్రాణముల బాపిన ఆంధ్రులెల్లరును, ఆంధ్రులెల్లరేగాక దేశియులెల్లరు చలసి యున్నది. ఇట్టి దుస్థితిని దుర్మరణమును మన దే ధునింబలేగాక ప్రపంచమందలి యితర దేశములందును ధైర్య మహానాయకులు పొందుట సంభవించుచున్నది. గోష్ఠి యుడు గొప్ప ప్రతిభాశాలి. ప్రజావశీకరణ శక్తి అత్యుత్కృష్ట అధికముగా గలిగియుండెను. గానము, నృత్యము, పారస్వ వేదాంతము, పాత్రధారణము మొదలగు లలితకళలందు ము అపారపాండిత్యమును, అద్భుత మేధాశక్తిని కలిగి డెను. కావుననే చీరాల పేరాల పాదప్రస్థులు తమ పట్టానువీడి రామనగరును నిర్మించి అందు తాటియాకుగుడ్డి నై మాసముల పర్యంతము నష్టకష్టములకొల్పి నిష్క్రిందితో ని పగల్గిరి. గోపాలుడు కిగర్వమాడాపణి. ఆయన సర్వ సౌ త్యత్వము, సర్వ జనాదరణము మొదలగు సద్గుణ నలవరచుకొని తదను గుణ్యముగ నడచుకొ యుండెను. గాధమైన దివ్యజ్ఞానముకలిగియుండెను. ఆయన ప్రదేశములు అమృతప్రాయములు. ఆవాక్యముల నాకర్షించి రెల్లరు ఆనందయందు లగుచువచ్చిరి. ఆయన సద్బోధనము పామరులలోనేగాక పండితులు, నిద్యాధికులలోను చిత్తసంసరముకలిగి కార్యదీక్ష, దేశసేవానిరతి, స్వాధీశ్వరము, దైవ స్థాపితములయ్యెను. మహాత్మాశీకం బె గోపాలకృష్ణయ్యగారి నూతనశక్తిని నూతనజేజము సుదృఢపజేసెనని ఖి ముగా నుడువుచున్నాను. దేవుడు సద్గుణగణములుగలవారినే క ముగ తనలో నైక్యము జేసికొనును. ఆయనగారింక బ్రతికి డునేని ఆంధ్రదేశము ప్రస్తుతముకంటె సహస్రముండుగులు కతరమగు కీర్తిప్రతిష్ఠను కలిగియుండెడిదని నానమ్మక కైరా, చాంపరాన్ ప్రదేశములలో జరిగిన సత్యాగ్రహమె యెత్తు, చీరాల, బాద్గోల్ ప్రదేశములలో జరిగిన సత్యాగ్ర మొకయెత్తు. కైరా, చాంపరానులలో సత్యాగ్రహము వ్యర్థలయ్యెను. కాని చీరాల బాద్గోల్లలో జరిగిన ప్రయత్నముల రీతిగా ఫలప్రదములుగాకాండేనను కొంతసర్ కైనను సక్రమ నొకేవిధముగ కట్టుబాట్లతో జరిగియుండెనుట తథ్యము. చీరాల నాయకమణియుగ గోపాలునికంటె బాద్గోల్ నాం దగు పటేలుగారు ఎక్కువ యధ్యక్షపంతులు, ఆ కారణము పటేలుగారు గోపాలుని కంటె అధికముగ విజ లక్ష్మిని చేబట్టగల్గెను. గోపాలుని అపజయమునకు ముఖ్య ములు పానుగల్గి ప్రభుత్వలేయని. వేటుగ జెప్ప నక్కరలే గోపాలునివంటి ప్రతిభాశాలికి పెక్కండు మిత్రులు, యాయలు, శిష్యులునుండుట సహజము. చీరాల య మము మహాన్నత సిద్ధియందున్నప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ మున ఆహ్వానించియుండెను. వారి యాహ్వాన మంగీకరించి చీ సందర్శింపవచ్చితిని. ఆభయమున శ్రీవారియందు నిరూ

యన్న కార్యదీక్ష, ప్రజామరాగము, ఆత్మశక్తి దేశసేవానిరతి, శ్రావ్యబాగుగా గ్రహింపగల్గితిని. అట్టివానితో సఖ్యము న్నీహము పొందగలిగినందుల కెంతయు ధన్యుడవైతిని యుల్పొంగితి. ఆయనయందు నాకు అత్యంత ప్రేమను రాగములు గలవు. ఆంధ్రరత్నమునంటి ప్రముఖును అల్పయస్కునందు ప్రభువంటి ముఖ్యముగా నాంధ్రుల దురదృష్టమై యున్నది. ఈ సమావేశమునకు ముఖ్యకారకులగు వెంకటసుబ్బారావుగారి నే నెంతయు ప్రశంసించుచున్నాను. కీర్తి కేళులగు మహానాయకుల జయంత్యుత్సవముల యీవిధముగా భక్తిశ్రద్ధలతో జరుపుట నితయు సగత్యము. ఆంధ్రరత్నముకడ నమ్రత, శాశ్వత్యము మిక్కుటముగా నుండెను. కావుననే ఆయన క్షయరోగముచే విశేష బాధపడుచుండినను దేహ బాధను పాటింపక ఆధ్యాత్మిక జీవితము గడపుచు తుదకు అవతారమును చాలించెను. ఆయన మహామోక్షునివలె మరణించెను. ఆయన జీవితము మనకు చక్కని యాదర్శముగా నుండగలదు. అట్టి పుణ్యశీలని చరిత్రము ఆంధ్ర యువకులేగాక భారతీయ యువకు లెల్లరు చిరకాలము స్మరింపదగియున్నది" అని చెప్పి ముగించిరి. ఈసమయమున సభ్యులెల్లరు శోకాశ్రువుల జలజల రాల్చిరి. పిమ్మట త్రివిక్రమరావు, గజపల్లి రామకంద్రరావు, ఈశ్వరదత్తు, సావర్కారు, విద్యాసాగర పాండ్యా, దేశభక్త వేంకటప్పయ్యగార్లు సభ నిర్విఘ్నముగా జరుగుగాకయని యభిలషించుచు పంపిన తంత్రివార్తల సారసంగ్రహము సభలో చదువబడెను.

పిమ్మట గ్రూపుస్పోట్ తీయబడెను. తర్వాత జనసమ్మర్శన మధికమునటచే మైదానమున సభ సమావేశము కాబడెను. అంతట పెండెం కేశవులుగారు రచించిన గోపాలకృష్ణ స్మృతి అను శీర్షికతో మాసిన పద్యర్పములు చదువబడెను. తర్వాత నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఉపన్యసించిరి. శ్రీవారి యుపన్యాసమును సంగ్రహముగా నీక్షించి విధిమన సాంఘికతను చున్నాడ:-

నాగేశ్వరరావుగారి యుపన్యాసము

వందలకొలది జనులు తీర్థయాత్రాపరులవలె నేడీ సమావేశమున కేతెంచుటయే శ్రీగోపాలకృష్ణయ్యగారి మాహాత్మ్యము నకును, శ్రీవారపల్ల ప్రజలగుల భక్త్యాదరణములకును తార్కాణము. లోకములో ప్రజలు రెండు రకములు. జీవన్ముక్తులు. మృతజీవులు. వీరిలో మొదటి పక్షమువారధికము. మృతజీవులు దేశోద్ధరణమునకై, లోకకल्याణమునకై తమ సకలసంపదలను వినియోగింతురు. అట్టివారిలో ఆంధ్రరత్న మొకరు. రత్నము రాళ్లలోనెల్ల ఎట్లు శ్రేష్ఠతను మైనదో గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఆంధ్రులలో నెల్ల నట్టిశ్రేష్ఠతములు. కావుననే ఆంధ్రరత్నము అని స్తుతింపబడుచున్నారు. రత్న మెట్లు తనదివ్య లేజమును కాంతిని దశదిశల బాజ్యల్యూహముగ ప్రసరింపజేయునో ఆంధ్రరత్నము తనప్రతిభను దేశమందంతట ప్రజ్వలించజేసి సత్కీర్తింపజేసెను. నేడీవీరాల పేరాలపురములందు ఆయన దివ్యనామము ప్రతిధ్వనించుచున్నది. రామదండు, రామనగరు, రామదాసు అనుపదములు నిచ్చుట పట్టినను వినవచ్చుచున్నవి. గోపాలుడు పేరాలపురములకు భారతదేశ మెల్లదలను కాశ్యతమగు నిరుపమానమగు కీర్తి ప్రతిమల సంపాదించి యుండెను. ఆంధ్రులు గోపాలుని నామము కీర్తించుచున్నను ఆయన యొక్క నిచ్చితాభిప్రాయములను, నిజరత్నమును బాగుగా గ్రహింపజాలకపోయిరి. అట్లు గ్రహింపగల్గినవారు మిక్కిలియరుగుగ నున్నారు. ఆయనసత్వతమును కీర్తిని బాగుగా గ్రహింపగల్గినవారిలో గు. వెంకట సుబ్బారావుగారు ప్రధానులు. శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ సంకయాత్ముడగు పార్థునకు భగవద్గీతల నుపదేశించు తో లోకములో మనుజులు జ్ఞానయోగులుగను కర్మయోగులుగను విభజింపబడగలరని నెలవిచ్చి యుండెను. మన గోపాలకృష్ణుడు కేవలము జ్ఞానయోగి యనిగాని కర్మయోగియనిగాని చెప్పజాలము. ఆయన రెంటిని సాధింపగల్గెను. జ్ఞానకర్మముల రెంటిని సమేళనమునర్పియుండెను. ఆయన పాశ్చాత్యదేశములలో విద్య పరిసమాప్తి నొందించి స్వదేశమునకు వచ్చినతోడనే యిచ్చటి దుస్థితిని క్షిప్తపరిస్థితులను జూచి సహింపజాలక మన దౌర్భాగ్యనితిని పోగొట్టి నిశ్చయించుకొని ఆధ్యాత్మమును ఆధిభౌతికమును రెంటిని సమేళన మొనర్చి ప్రజా నాయకత్వమును విహించిరి. గోపాలుని ముఖ్యసందేశమునందలి ప్రధానాంశ మేమన: సర్వవిధకర్మల ననుష్ఠించుచు కై రాగ్య భావముతో విరాజిల్లుటయే కర్తవ్యము. అప్పుడే యిహపరములు సాధింప గలము అనునదియే యని మనము గ్రహింపవలయు. గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రజలలో ఆత్మగౌరవమును ఆత్మశక్తి సుదృఢింప జేసిరి. కావుననే మన మిరోజున ఆయనపవిత్ర నామమును స్మరించుచున్నాము. ఆంధ్రులలో

మీరు బలహీనముగాను, మందముగా నున్నప్పుడు

‘అశ్వన్’

మిమ్ములను మంచిస్థితిలో నుంచగలదు.

అశ్వన్ శారీరకముగాను, మానసికముగాను అత్యున్నత యావనశక్తిని గలిగించుచున్నది. కృపించినట్టి శరీరమును, కృపించిన నరములను ఇది మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చును. అది మీ శరీరమునకు మనస్సుకు కెన ఆహారము. శరీరమును మలేరియానుండి అశ్వన్ కాపాడును. వ్యాధి తిరుగుముఖములో నున్నప్పుడు అమోఘమైనరూ మిచ్చును. నైద్యులు కూడ దీనిని పుచ్చుకొనవలసినట్లు సలహా నిచ్చుచున్నారు.

ప్రధాన స్తోరలన్నిటియందు కెమిష్టలందరివద్దను విక్రయించబడుచున్నది.

BENGAL CHEMICAL & PHARMACEUTICAL WORKS, Ltd., CALCUTTA.

Stockists:—
N. DESAI GOUNDER & Co., 41 Bunder St., Madras.
D. V. NAICK Bros., Calicut.
NATHAN & Co., Cochin.

ఎర్రమానకాలమున నిర్విజయమునైనను, సత్విమార్గమునైనను, మరమునైనను, దైవమునైనను సంకేతము లంగురించు చున్నతరి గోపాలకృష్ణయ్య విజృంభించి బ్రాహ్మణగోష్ఠిని నిర్మింప సంకల్పించెను. “అహంబ్రహ్మస్మి, సర్వం భిల్లసం బ్రహ్మ” అను పరమసిద్ధాంతముల నాచరణయందు తెట్టుటకు నిశ్చయించి రామదాసై పాటుపడసాగెను. కాని మృత్యుదేవత కరుణమాలి ఆయన యాదర్శములు ఫలప్రదములు గాకపూర్వమే తన్ను గొనిపోయెను. ఇది మన దురదృష్టముగాక వేరేమి కాగలదు? వినను నిరుత్సాహము జెందక గోపాలకృష్ణుని యడుగుబాడల ననుసరించుట మనయెల్లర కర్తవ్యము” అని చెప్పి ముగించిరి. దేశోద్ధారకులు వయస్సు చెల్లినవా రైనను యువకులకంటె మిన్నగా నుపనవ్వించి ఎల్లరు ఆశ్చర్యావ్యక్తులైరి.

పిమ్మట ఊటుకూరు రామయ్య శ్రేష్ఠిగారు, పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులుగారు, కాశ్యరరావు పంతులుగారు, బుడ్డా సత్యనారాయణగారు, బ్రహ్మజ్యోతులు సుబ్రహ్మణ్యంగారు, శీతారామశాస్త్రిగారు, మూర్త్యప్రకాశరావుగారు, రామస్వామి గుప్తగారు ఆంధ్రరత్నముయొక్క జీవిత పరమావధినిగూర్చి యుపన్యసించిరి. అధ్యక్షులగు శ్రీమత్ క్రీనివాస అయ్యంగారు అతి మృదుమధురమును, గంభీరము నగు శైలిలో అంతోపన్యాసము గావించిరి. స్వస్తివాచకము లతో సభ విరమింపబడెను.

సభ విరమింపబడునప్పటికి 8-30 గంటలయ్యెను. దేశోద్ధారక కాశీనాథునినాగేశ్వరరావుపంతులువారు, డాక్టర్ సుబ్రహ్మణ్యం, శీతారామశాస్త్రి, సత్యనారాయణ ప్రభృతులును, ఆంధ్రరత్నముయొక్క అంతరంగిక మిత్రులలో ముఖ్యులగు సుబ్బారావు మొదలుగా గలవారును ఒక యువసంఘముగ నేర్పడి తనంత ప్రవ్యయను వసూలుచేసి ఆంధ్రరత్నమునకు జెందిన గృహమును పునరుద్ధరించుట, ఆయన నిర్మింపదలచిన దేవాలయములకట్టుట, ఆయనను దహనమొనర్చినచోట స్మారక చిహ్న మొకదానిని నిర్మించుట మొదలగుపనులు చక్కచెట్టైన రనియు, ఇంకను శ్రీవారు దేశోపకారార్థమై ఏర్పటుపదలచిన విద్యాగోష్ఠిని కాశ్యతమును సాధనముననుపధతులపై నిర్వహించుట, శ్రీవారి జీవితచరిత్రమును, ఉపన్యాసములను, లేఖలను ఉపదేశములను గ్రంథరూపమున ప్రకటించెదరనియు తెలియచున్నది. ఇవన్నియు నెరవేరకున్నను కొన్నియైనను కార్యరూపమును దాల్చునని విశ్వసించుచున్నాము. శ్రీరమారముగ గోవిందోహరి.

సింగంపల్లి వేంకటాద్రి.

నెగ కుసుమ

1. స్వర్ణవంగం . జీర్ణించిన, ప్రయించుచున్న నెగకాడ్యములకు (గనీయ) ప్రీతి కుసుమవ్యాధులకు (బట్టలు విడుపు) వ్యాయాగము. కీళ్లనొప్పుల తొరచోయన, తు 1 కి రూ. ౯.

అజీర్ణము శూల

2. బధ్రసాన్ - అజీర్ణము, కడుపుకాప్పి, కైక్యశూల, కరిదానుకూలక శ్రీరామరక్ష-60 మాత్రలు 1 రూ.

చరకాశ్రమం - నూజవీడు (కృష్ణ).

వాతావరణస్థితి

1929 సం జూన్ నెల 13-వ తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అత్తయ్యకోట	అత్తయ్యకోట	అత్తయ్యకోట	అత్తయ్యకోట	అత్తయ్యకోట
గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
గోపాల్ పూర్	89	81	...	1.5	0.2
విశాఖపట్టణం	92	85	...	0.8	1.9
కాకినాడ	104	76	1.9	8.1	1.7
మచిలీపట్టణము	104	75	†	0.8	1.7
కర్నూలు	99	76	...	0.1	1.0
బళ్లారి	96	77	...	0	1.0
అనంతపురం	0.2	1.2
కడప	102	78	0.1	0.1	1.1
నెల్లూరు	105	83	...	0	0.5
మద్రాసు	102	81	0.1	0.2	0.7
కడపూరు	97	78	...	0.2	0.8
చెన్నై	100	77	...	0	1.2
నెలము	97	76	...	1.8	0.4
కోయంబట్టూరు	87	70	...	2.4	1.7
తిరుచనాపల్లి	101	73	†	0.1	0.
నాగపట్టణము	99	80	...	0.2	0.8
మధుర	99	75	1.2	1.8	0.6
పాంబన్	89	81	...	0.1	0
పాలంకోట	0.4	0
తిరువేండ్రము	84	75	0.4	8.4	1.7
కొచ్చిన్	85	74	0.5	21.8	1.8
కాలికట్టు	89	73	0.4	21.0	6.9
మంగుళూరు	86	73	0.2	20.9	4.3
తెంగుళూరు	90	68	†	0.7	1.1
మెర్కార	73	68	†	19.2	10.0
కొడైకనాల్	66	54	0.5	3.2	1.8
మామూర్	71	57	0.2	2.5	...

సర్కారులు:- కాకినాడలో 1.9 వర్షించెను మచిలీపట్టణములో చినుకులుపడెను. మచిలీపట్టణములో పగటివేడిమి 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కాకినాడలో 10 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రి వేడిమి ఇంట 4 మందలు 5 డిగ్రీలు, తక్కువ. విశాఖపట్టణములో 4 మందలు 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.
డక్కన్:- కడపలో 0.1 వర్షించెను. శీతోష్ణస్థితి మామూలుగానే యుండెను.
కర్నాటకము:- మద్రాసులో 8 కెంటుల వర్షించెను. బాల్సా విస్తారముగా లేదు. బునాసులో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరులో 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరులో నిన్న 105 డిగ్రీల ఎండ గానెను.
ఎ. ఎ. నారాయణయ్యగారు, సహాయనాథావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

బ్యాంకింగు విచారణ

కేంద్రసంఘసభ్యులు

ఇండియా ప్రభుత్వ పత్రము

సిల్వా, జూన్ 12:—ఇండియా ప్రభుత్వమునా రీక్రింది ప్రకటన గావించుచున్నాడు:—భారతదేశమునందలి బ్యాంకింగు పరిస్థితులవిషయమై విచారణలుపుట్టక ఇండియా ప్రభుత్వము వారు భారత ఆంగ్లేయ నిర్దేశసంఘముల ప్రతినిధులతోను, భారత శాసనసభ్యులతోను సంప్రదించి, ఒక స్కీమును తయారు చేసి స్కీమువివరములను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు తెలిపిరి. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల ఆభిప్రాయములను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తెలిసికొని బ్యాంకింగు విచారణలుపుట్టక ఈ క్రింది ఏర్పాటులు గావించుచున్నారు.

- (1) కేంద్రసంఘము ఒకటి ఏర్పరుపబడును.
- (2) 9 రాష్ట్రములందును 9 ఉపసంఘము లేర్పరుపబడును. ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచే పరిపాలింపబడు సరిహద్దు రాష్ట్రములు డెలూచిఫాసాను, ఢిల్లీ అజ్మీరు మీర్జా మున్నూరు రాష్ట్రములకు ఒకసంఘము. ముత్తమూడ పది ఉపసంఘములు ఏర్పరుపబడును. భారతదేశమునందలి బ్యాంకింగుపరిస్థితులు వాటిని అభివృద్ధిపరచుటకు దృష్టియందుంచుకొని ఈ క్రిందివిషయములను నిర్ణయించి తీరు విచారణసలిపెదరు:—(1) ప్రజలకు ఎక్కువ లాభముకలుగువిధమున బ్యాంకింగుసంస్థలను సంస్కరించుట (2) వ్యవసాయదారులకు వడ్డీలకు, పరిశ్రమాధికారులకు లాభకరముగ విధమున ట్రైజేటు బ్యాంకింగు, జాయంటుస్టాఫు బ్యాంకులను అభివృద్ధిపరచుట (3) బ్యాంకింగు వ్యవహారములందు యువకులకు శిక్షగరవుటకై ఏర్పాటు లానర్పుట ఇందు ఏవిషయములను సరించి కేంద్రసంఘమువారు విచారణ సలుపవలసినదియు, ఉపసంఘములవారు ఏవిషయములను సరించి విచారణ సలుపవలసినదియు, కేంద్రసంఘపు ప్రభుత్వ సమావేశమునందు నిర్ణయింపబడును. ఈసమావేశమునకు ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆర్థికసభ్యులు సర్ జార్జి ఘాటరుగారు హాజరై చర్చయందు పాల్గొనెదరు.

కేంద్రసంఘ సభ్యులు

ఈదిగువ పేర్కొనబడినవారు కేంద్రసంఘ సభ్యులుగ నుండెదరు.

- 1. సర్ భుకేంద్రనాథమిత్రగారు అధ్యక్షులు. (ఇండియా ప్రభుత్వపు కాలపరిమితి అంతమొందగ నే వీరు ఈఅధ్యక్ష పదవిని స్వీకరించిరి.)
- 2. సర్ పురుషోత్తమదాసు తాకూరు దాసుగారు ఉపాధ్యక్షులు. సర్ మిత్రగారు అధ్యక్షపదవి స్వీకరించునంతవరకు వీరే అధ్యక్షులుగ నుండెదరు.
- 3. డి. పి. కైతాను, బి. యస్. మదనుగార్లు భారత చక్రవర్తులను ప్రతినిధులు.
- 4. ఎ. హ్యాబ్స్ బక్, జె. హెచ్. వైట్ గార్లు ఆంగ్లేయ చక్రవర్తులను ప్రతినిధులు.
- 5. డాక్టరు యల్. కె. హైదరు, మనుసుజేదారుగార్లు భారత అధిక శక్తిని ప్రతినిధులు.
- 6. గౌ. రామదాసు పంతులు రాయ యామిని మోహన మిత్రబూదరుగార్లు సహకారోద్యమ ప్రతినిధులు.
- 7. వల్లభి, లామందుగారు ఇండియన్ బాంకింగ్ ప్రతినిధి.
- 8. బాలాచారికిమనులాల్ గారు జాయింటు స్టాఫుబాంకరు.
- 9. ఆర్. వల్లభి, బక్లి గారు ఎక్స్ ప్రెస్ బాంకుసంఘపు ప్రతినిధి.
- 10. గౌ. రాజ సర్ అన్నామలైశెట్టి, యదునాథ రాయగార్లు ట్రైజేటు బాంకర్లు ప్రతినిధులు.
- 11. జి. కె. దేవధారు, ఆర్. కె. వల్లభిశెట్టి, చౌదరి ముక్తరునింగు, సర్ హజి అబ్దుల్ హరూన, జమాలు మహమ్మదు, నవాబ్ సర్ సహీబ్ జాద, అబ్దులకయాముగార్లు అస్సా సౌకర్యములను కలిగి ప్రజాపక్షపు ప్రతినిధులు.
- వి. కె. ఆరావముదయ్యంగారు ఈ విచారణసంఘము సకు కార్యదర్శిగ నుండెదరు.

బొంబాయి రాష్ట్రీయ సంఘమువారి పని ముగిసిన పిమ్మట ఆసంఘపు కార్యదర్శియగు ఆర్. పి. మాసానిగారు కేంద్ర సంఘపు జాయింటు కార్యదర్శిగ నియమింపబడెదరు. రాష్ట్రీయ సంఘముల సభ్యుల పేర్లు త్వరలో ప్రకటింపబడును. ఈ విచారణయందు సహకారోద్యమమునకు సంబంధించినవిషయములు ప్రధానమైనవగుటచే సహకార సంఘముల

విషయమై అనుభవముగల మరియొక సభ్యుని కేంద్ర సంఘ సభ్యునిగ నియమించుట ప్రభుత్వమువారు దృఢీకరించుచున్నారు. ఆవ సరమైనప్పుడు కేంద్ర సంఘమువారు ప్రత్యేక ఉపసంఘములను నియమించెదరు. అవసరమునబట్టి ఆయా విషయములందు ప్రత్యేకానుభవము గలవారిని ఉపసంఘ సభ్యులుగ నియమించు అధికారము కేంద్రసంఘమువారి కుండును. సంస్థానాధీశులు ఈ విచారణయందు పాల్గొన నుద్దేశించినవారికి తగుసౌకర్యములు కలుగజేయబడును.

కేంద్రసంఘపు సమావేశము జూన్ నెలాఖరులోపుగ జరుగును. ఈ సమావేశమునందు కేంద్రసంఘసభ్యులు ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆర్థికసభ్యునితో సంప్రదించి ప్రత్యాపని విచారణ వ్యాప్తి మున్నగువిషయములనుగూర్చి ఆలోచించెదరు. 1929 సంవత్సరము ఆగస్టు మొదలు 1930 మార్చివరకు రాష్ట్రీయోప సంఘములు కేంద్రసంఘమువారు నియమించు ఉపసంఘములు విచారణ సలిపి వివరములను పేకరించెదరు. 1930 సం॥ మార్చి మొదలు 1930 సంవత్సరము నవంబరు నెలవరకు కేంద్ర సంఘసభ్యులు ఈ ఉపసంఘముల వారి నివేదికలను పరిశీలించెదరు. 1930 నవంబరు మొదలు 1931 జనవరి వరకు కేంద్రసంఘమువారు నిపుణులతో సంప్రదించెదరు. 1931 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెలలోపుగ నివేదిక తయారుచేయబడును. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

బొంబాయి కార్మిక స్తంభనము

ప్రభుత్వ సభ్యుని ప్రయత్నములు నిష్ఫలమగుట బొంబాయి, జూన్ 12:—బొంబాయి ప్రభుత్వ సభ్యుడగు సర్ గులాముహమ్మద్ హిదాయతుల్లాగారు బొంబాయి కార్మికులకు మిల్లు యజమానులకు ఏర్పడిన తగదాను పరిష్కరించుటకై ప్రయత్నించు నిన్నటి దినము బొంబాయికి వచ్చిరి. గిర్మి కమిషను సంఘపు ప్రతినిధులు 11-80 గంటలకు సర్ గులాముహమ్మద్ గారిని సందర్శించిరి. వాడియ మిల్లులయందు 18 నేలమంది పనివారలు పనుల నుండి తొలగింపబడి రనియు, వీరి నందరిని పనులయందు చేర్చుకొనుటకు మిల్లు యజమానులు అంగీకరింపకున్న రాజప్రయత్నములపల్ల లాభముండ దనియు కార్మికసంఘపు ప్రతినిధులు ప్రభుత్వసభ్యునికి తెలిపిరి. పిమ్మట భారతవక్తసంఘపు ప్రతినిధులు, బొంబాయి మిల్లు యజమానుల సంఘపు ప్రతినిధులు, పేర్ బ్రాకరుల ప్రతినిధులు, గౌరవసభ్యుని సందర్శించి మాట్లాడిరి. ప్రభుత్వమువారు క్షిప్రముగ చర్చతీసుకొన నున్న ఆర్థికమగ విషయపరిస్థితులు ఏర్పడునని ప్లాఫు ఎక్స్ ప్రెజి ప్రతినిధులు ప్రభుత్వసభ్యుని హెచ్చరిక తెలిపిరి. కార్మికప్రతినిధులు మిల్లుయజమానుల ప్రతినిధులు పట్టుదల వదలక యున్నారు. అందుచే రాజీ కుదురుట కష్టమని, ప్రభుత్వ సభ్యులే తెలిపెను. ప్రస్తుతము అన్ని మిల్లులలోను 74 వేలమంది పనిచేయుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

పాపనాశనం రాజకీయమహాసభ

ఉద్యోగస్వీకారము ఆమోదింపబడుట పాపనాశనము, జూన్ 12:—పాపనాశనము రాజకీయ మహాసభా విషయనిర్ణయసంఘమున ఈ క్రిందితీర్మానముపై తీవ్రమగు చర్చ జరిగెను. దేశభక్తి భారతీయులు అధికారపదవులను పొందకుండు విధమున కాంగ్రెసుపక్షమువారు అన్ని ఎన్నికలయందు పోటీచేసి గ్రామ పంచాయతీ సభ్యత్వము మొదలు మంత్రిపదవి వరకు అన్ని అధికార పదవులను స్వాధీనపరచుకొనుటకు కాంగ్రెసు మహాసభవారు అనుమతి ఇవ్వవలయును. విషయ నిర్ణయ సంఘమున తీర్మానమునకు అనుమతిర యొక్కయు, ప్రతిమూలర యొక్కయు, సంఖ్య సమానముగ నుండిన అద్యక్షుడు కాష్ఠింగు వోటు ఇవ్వలేడు. మహాసభలో ఈ తీర్మానమును అమృత లింగం మొదలి గారు రుపపాదించిరి. తీర్మానమును వివరించి అద్యక్షుడు మాట్లాడెను. తీర్మానము అత్యధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను. (ఆ. ప్రె.) తిరునల్వేలి, జూన్ 12:—గోయిలుపట్టి తాలూకా యందలి గ్రామాంతరములందున్న అన్ని వైద్యశాలలకును పాప గలు రాజాగారి పేరతో పిలుచుటకు గోయిలుపట్టి తాలూకా బోర్డువారు తీర్మానముగావించిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

మాలవ్యాజీ లాహోరు దేశ సేవకులతో సంప్రదించుట

ఒకపక్షముండి ముఖ్యస్థలములలో ప్రచారము చేయుటకు పండితు డొప్పకొనుట లాహోరు, జూన్ 11:—ఈ రోజు శ్రీయుత పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు ఢిల్లీనుండి కరాచీ మీదుగా యిక్కడికి దయచేసిరి. ఇప్పటి వారు హిందూసభాధ్యక్షతనను వహింతురు. వారుండు కొలదికాలములో లాహోరు కాంగ్రెస్ యేర్పాటులను గురించి యాలోచించుటకును, ప్రభుత్వనిరంకుశ విధానములన నేర్పజేసే పరిస్థితుల నాలోచించుటకును పండితులు దేశసేవకులతో సంప్రదించెదరు. లాహోరు కుట్రకేసు సందర్భమున అరెస్టు అయినవారి సహాయార్థమై ద్రవ్యము వసూలుచేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

దేశ సేవకులతో సంప్రదించుట

లాహోరు, జూన్ 11:—జాతీయ సేవకులు ప్రస్తుతరాజకీయములను విచారించుటకు ఒక యిష్టాగోష్ఠిసభ కేర్పాటుగావించిరి. మాలవ్యా పండితుడు సభకువచ్చి సేవకులకు సలహా నొసంగిరి. ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులు సమగ్రముగా విచారించబడెను. విదేశ వస్త్ర బహిష్కరణమునకు తీవ్ర ప్రచారముగావించుటకును, గ్రామసంఘముల నేర్పాటు గావించుటకును రాజకీయ నిర్బంధితులకు సహాయము కోరుటకును తీర్మానింపబడెను. మాలవ్యాపండితుడు స్వయముగా రాజకీయనిర్బంధితుల నిధికి ద్రవ్యవిచ్చుటకును రాష్ట్రములో తిరిగి వసూలుచేయుటకును వాగ్దానము చేసెను. మాలవ్యాగారు పాంచాలములో 15 రోజులుండి ముఖ్యస్థలములకు వెళ్లి డబ్బువసూలు చేయుటకుగూడ వాగ్దానము చేసెను. రాజకీయ నిర్బంధితుల సహాయార్థ మొక సంఘ మేర్పడెను. (ఫ్రీ. ప్రె.)

మీరటు కుట్ర కేసు నిందితులు

రామ్మె మాక్డినాల్లుగారికి పంపినతంతి మీరటు, జూన్ 12:—మీరటు కుట్రకేసు నిందితులు రామ్మె మాక్డినాల్లుగారికి ఈక్రింది తంతివార్త పంపిరి: బ్రిటిషు కార్మికసంఘమువారు అధికారమునకు వచ్చిరి. మీరు భారతదేశపు కార్మికులకు అండగిలించి కార్మికులను నిరోధించుటకై గావించబడిన శాసనములను రద్దుచేయుదురాయని ప్రశ్నించుచున్నాము. భారతదేశపు కార్మికులకును అంతర్జాతీయ కార్మికోద్యమమునకును యుండవలసిన సంబంధము మీరటు కేసుపై ఆధారపడియున్నది. కావున ఈకేసు నిరంకరణ మీరటునుండి ఒక పెద్దనగరమునకు మార్చి జూరి రణజరుగుటకు సౌకర్యములను కలుగజేయుదురా లేక కాన్పూరు కుట్రకేసు చరిత్ర మతల ప్రదర్శింపబడునా యని ప్రశ్నించుచున్నాము. (ఆ. ప్రె.)

ఆఫసు పరిస్థితులు

పెషావరునందలి బాచాసాకో ఏజంటుపై ప్రజలు అసూయకనపరచుట పెషావరు, జూన్ 12:—అమానుల్లాగారు ఖాండహారు నందలి రాగానే పెషావరులో అమానుల్లాగారిపై నానుభూతి అధికముగచున్నది. పెషావరులో బాచాసాకోగారి ఏజంటు అగు ఇమాండినుగారిపై ప్రజలు తమ అసూయతన మూపించుచున్నారు. ఇమామదీనుగారు భయపడి పెషావరు కంటోనుమెంటులో బస నేర్పరచుకొని యున్నారు. ఇప్పడుమాడ యువకులు వారి ఇంటికి వెళ్లి వారిని దూషించుచున్నారు ఇదంతయు అమానుల్లాగారి ఏజంటు ప్రాత్యహమనియు, తన కెట్టి ఇబ్బంది నష్టము కలుగకుండ కాపాడవలయు ననియు ఇమాండినుగారు ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసియున్నాడు.

గౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు

భారతదేశమునకు ప్రయాణమగుట బొంబాయి, జూన్ 12:—గౌ. శాస్త్రిగారు పండిత కుంజ్రా, కోడండరావుగార్లు నేటిదినము బొంబాయికి ప్రయాణమైరిని మొంబాసినండి తంతివార్త వచ్చినది. (ఆ. ప్రె.)

బ్రిటీషు కార్మిక ప్రభుత్వ వర్గము



(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(1) జె. పి. వై. తామసుగారు-లార్డు ప్రెసిడెంట్-నిరుద్యోగ సహాయ పరిష్కారమంత్రి, (2) రాంసే మల్లనాథుగారు-ప్రధానమంత్రి, (3) మిస్. మార్గరెట్ బాండు కీల్స్-కార్మిక శాఖామంత్రి (కాబినెటునందు ప్రథమ స్త్రీ) సభ్యురాలు, (4) జార్జి లాంగ్ బరీగారు-వర్క్స్ కమిషనరు, (5) కెప్టెను జెడ్జిపుతులెనుగారు-ఇండియా మంత్రి.



(6)

(7)

(8)

(9)

(10)

(6) సర్ సి. పి. బ్రెవింటుగారు-విద్యా శాఖాగృహాలు, (7) జె. ఆర్. క్లెన్సుగారు-డేటియంగ్ మంత్రి (హోము సెక్రటరీ), (8) ఆర్థరు హెండ్లెనుగారు-విశేషాంగ మంత్రి, (9) తామసు ప్రభువుగారు-విమానశాఖామంత్రి, (10) ఓస్వాల్డు మాన్లేగారు-లాంకాష్టరు మంత్రి.



(11)

(12)

(13)

(14)

(15)

(16)

(11) డబ్ల్యు. ఆడంసనుగారు-స్కాట్లండు మంత్రి, (12) పార్మారు ప్రభువు-కాన్సిలు అధ్యక్షుడు, (13) టామసెగారు-యుద్ధశాఖామంత్రి, (14) స్పెన్సెర్ గెయిన్-ఆధినివేశాజ్యముల మంత్రి, (15) నియోలు బట్స్ నుగారు-వ్యవసాయశాఖామంత్రి, (16) ఫిలిప్ స్పెన్సెరుగారు-కోశాధికారి.

విదేశవార్తలు

బ్రిటీషు కార్మిక ప్రభుత్వము

ఇతర చిన్న మంత్రులు

(వైర్లెస్)

రుగ్బీ, జూన్ 12:—విదేశాంగ సహాయమంత్రిగ డాక్టరు డాల్బిగారు నియమించబడిరి. విదేశాంగ రాజకీయములం దిదని కెక్కు-డుపరిశ్రమ గలరు. చుంచి ఆర్థికశాస్త్ర పరిజ్ఞానముగలవాడు.

జొమినియను సహాయమంత్రి

ఆర్థరు పోస్సంబీగారు జొమినియను సహాయమంత్రిగ నియమించబడిరి. 1921 కార్మికప్రభుత్వమున ఇతడు విదేశాంగ సహాయమంత్రిగ నుండెను.

గనుల శాఖాధికారిగ జెకబర్నరుగారు నియమించబడిరి. కన్యర్యటిపు ప్రభుత్వమునాడు గనుల మంత్రి పదవి శక్తికేసి ఆయధికారమును వర్తకసంఘమున కిచ్చిరి. కార్మిక ప్రభుత్వము వా రిగనులకు ప్రాముఖ్యము నిచ్చి ఇతనిని నియమించిరి. ఆయన గుగారు సాకాదశశాఖకు ఆర్థిక కార్యదర్శిగ నియమించబడిరి.

బాస్టిహోలుగారు అక్విరాల్టీ సివిలు లార్డుగ నియమించబడిరి.

డాక్టరు ఎడెనోగారు వ్యవసాయ మంత్రికి సహాయమంత్రిగ నుండుట కంగీకరించిరి.

1910 నుండి 22 వరకు ఇతడు లిబరలు సభ్యుడుగ నుండెను. యుద్ధములో ఇతడు ముందు నుండు సామగ్రి మంత్రి. ఇత ని వృత్తి వైద్యచికిత్స, శస్త్రచికిత్స. ప్రధానామాత్యుడు ప్రత్యేకముగ జరుగుచుగ కోరుటచే సహాయమంత్రి పదవి నంగీకరించిరి. లాయిడ్ జార్జి ప్రభుత్వమున ఆరోగ్యమంత్రిగ నుండెను. లిబరలు పక్షమున వదలి కార్మికపక్షములో చేరిరి.

ఆరోగ్య మంత్రికి సూసాన్ లారెన్సుకన్య పార్లమెంటు కార్యదర్శిగ నియమించబడినది. సిలోను రాయలు కమిషనులో సభ్యుడుగ నున్న డాక్టరు డ్రమండు స్టీల్సుగారు ఇండియా సహాయమంత్రిగ నియమించబడిరి. రస్సెలు ప్రభువు ట్రాన్సుపోర్టు మంత్రికి పార్లమెంటు కార్యదర్శిగ నియమించిరి.

కోశాధిపతికి ఆర్థికకార్యదర్శిగ పెర్వీసు లారెన్సుగారు నియమించబడిరి. ఆర్థిక విషయములో ఇతడు ప్రమాణము, యుద్ధకార్యాలయమున డేటాను ప్రభువు సహాయ మంత్రిగ నుండును.

పిన్ఫేలుగారు ఆర్థిక కార్యదర్శి. ప్రాత కార్మిక ప్రభుత్వమున గనుల మంత్రిగ నుండె నీతడు. ఎస్. మాంజేగూగారు వైమానిక మంత్రికి సహాయమంత్రి. డబ్ల్యు. ఆర్. స్పిన్సెర్ వర్తక సంఘమునకు సహాయ మంత్రి. విద్యాసంఘమునకు మార్గన్ జోన్సు హోము ఆఫీసుకు ఆల్ఫ్రీడ్ పార్సె, కార్మిక మంత్రివర్గమునకు లాసెన్ గారను సహాయమంత్రిగ నియమించబడిరి.

సర్ స్టాన్లీ విల్సన్ గారు ఇంటికీ పోయిగని మంబాసా వార్తలు చెలువునున్నవి.

జెర్లిను ఆంతర్జాతీయ నియోజకాధికారసమ్మేళనమునకు శుక్రవారము సరోజినీసతి జెర్లిను కేసును.

పీలు ప్రభువు

ఇండియా పయనము

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 13:—పైలును కమిషను రిజేషిక ఆలోచనకు వచ్చులోపుగ ఇండియాకు వచ్చి ప్రత్యక్షముగ భారతీయపరిస్థితులను చితిసికొనుటకు పీలుప్రభువు ఆల్బర్టులో ఇండియాకు వచ్చును.

సరోజినీ సతి

ఇండియా మంత్రితోను ఇండియా

సహాయమంత్రితోను ప్రస్తావించుట

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 13:—సరోజినీ సతి ఇంగ్లాండుకు తిరిగి వచ్చును జెడ్జి ఉడ్ జెన్, ప్రెమ్యున్ వెల్సుగార్లతో డిర్ల ప్రసంగము గావించెను.

జెన్ వెల్సుగార్లు భారతీయుల ఆశయములను న్యాయబుద్ధితో తెరవేర్చుటకే యోచించుచున్నారు. ప్రస్తుత సమయము ఆతి సున్నితమైనది. కష్టముతో గూడుకొన్నది.

మిరరిటు బండీలు

మిరరిటు బండీలు కలకత్తాకు గాని, బొంబయికి గాని మార్చి జూరితో విచారణ చేయించుటకైనా సరోజినీ సతి జెన్ గారితో మాట్లాడెను.

చైన్చి సేనల నష్టము

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 13:—ఆల్ బోర్డు దగ్గర విప్లవ తెగల గారు బారికాదు ముట్టచినుటచే ఫ్రెంచి సైన్యములో 18 గ్రూపులు దీరి. ఇందులో చాలమంది దేశీయ సైనికులు ఉన్నా వని ఇద్దగు సైన్యాధికారులు 15 ఫ్రెంచి సైనికులు, 66 వేరియలు మాడ కన్పించుటలేదు.

యూరేషియనులు

బ్రిటిషువారి వైఖరి మహాదాణము

(బీమునర్విసు)

లండన్, జూన్ 12:—బుర్రాంటు బీమపుగారు వెస్టు మినిటరులో మాట్లాడుచు బ్రిటిషు ప్రజలు యూరేషియనుల పట్ల అన్యాయముగ ప్రవర్తించుచున్నారని. యూరేషియనులను అతికఠినముగ జూచుచున్నారని. యూరేషియనుల యందు జాతిద్వేష మున్నదన్న మాట నిరాధారమనిరి.

లాయడ్ జార్జిగారిని

పదవ్రహ్మణగజేయ యత్నించుట

(బీమునర్విసు)

లండన్, జూన్ 12:—లాయడ్ జార్జిగారిని లిబరలు ప్రక్షానాకత్వమునుండి తొలగించవలెనని కొందరు లిబరలు ప్రక్షామవారు గోరుచున్నారు. దీనికి కారణము ఎన్నికలలో పరాజయము.

తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులు

ఇండియను కాంగ్రెస్ రాయబారము

(బీమునర్విసు)

మొంబాసా, జూన్ 2:—ఇండియను కాంగ్రెస్ శాఖవారు సర్ క్యామ్యూల్ విల్సను గారికి ఇట్లు దెలిపిరి:—నయంక్ నియోజకవర్గములు కానలేవు. కర్నూలు ఆమెగారి ప్రత్యుత్తరము వివరములను కలిగించు నేపా యని భయ మునున్నది.

కానవర్గంలో ఆనధికార యూరపియనుల సంఖ్య ఎక్కువగా నుంచవలె నని పిల్టన్ కమిషనువారు నూచించుట గర్హ్యము.

దేశీయుల తరపున యూరపియను ఆనధికారులను నియ మించారు. యూరపియనులు ఎక్కువ బలముగా నున్న ప్రభుత్వము పనికిరాదు. ఆట్లు చేయనిచో ఎంగ్ల కమిషను సిఫార్సు లకు విరుద్ధముగను. దేశీయుల తరపున దేశీయులే ప్రాతినిధ్యము ను వహించవలెను. ఒకవేళ చలనీ వచ్చినవారు దేశీయుల ప్రతి నిధులుగ నుండవలెనని తీర్మానించినచో దేశీయుల ప్రతినిధులను సమానముగ భారతీయులు యూరపియనుల నుండి నియ మించవలెను. భారతీయులకు ఉన్నత సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగ ముల నీయవలె ననిరి. ఇంతవరకు వారిని పూర్తిగ నిషేధించిరి. ఈ విషయమును ఎంగ్ల కమిషనువారు ఆలోచింపక పోవుట నిచారకరము. రాచకీయ సమ్మేరము మాడదు. ఫెడరేషను ప్రభుత్వము చలన పోగిల్లను. దానికి లంగనీయకా యుదంతమే నివర్తనము. ఆర్థిక విషయములందు సహకారము వికమత్వ ముండవచ్చును కాని ప్రతిరాష్ట్రమునకును శాసనాధికార ముండవలెను. దేశీయులు పరిపాలనావిధానము హైకమిషనుల చేతిలో నుండరాదు. శ్రీనివాసశాస్త్రి, పండిత కుంజ్రా, కొండ లరావుగార్లు ఇండియాకు బయలుదేరిరి.

1930 లో జరుగు ఆంతర్జాతీయ కార్మిక సభలో బొగ్గు గనులలో పనిలేనివారి సమస్యను గూర్చి చర్చించెదరు.

రుషేయ లో క్రొత్తగా 100 ల కొలది రోడ్లను వేయించుటకు ప్రభుత్వమువారు 4500000 పౌనులను లండనులో ఒక కంపెనీకి కంట్రాక్టు నిచ్చిరి. అపుడే స్థల పరిశీలనము జరుగుచున్నది.

ఆంధ్ర రత్న వర్ధంతి - మదరాసు సభ



మదరాసులో 10 వ తేదీన శ్రీరాములు నాయుడు పార్కునందు గా॥ వేమవరపురామదాసు పంతులుగారి అధ్యక్షతన సభ జరిగెను. సభలో పాల్గొనిన గద్దెరంగయ్యనాయుడుగారు, ప్రాసెసరు రామజోగరావుగారు, పంతులు గారు, తదితరులు యిందుగలరు. (శ్రీ ఎన్. ఎ)

మగ్డోనాల్డుగారు

సెలవుమీద స్వగృహమున కేగుట

(వైల్డెస్)

రుగ్బీ, జూన్ 13:—లోసీయత్తు అనునది జా లారి వాండ్ర గ్రామము. అచట చాపలను బట్టెదరు. మగ్డోనాల్డుగారు నిన్న లండనునుండి ఇచ్చోటుకు బయలుదేరిరి. ఈ ప్రదేశము ఆరోగ్య ప్రదేశము. అఖండ వైభవముతో బయలుదేరిరి. ఆబర్డినులో రైలుమార్గ ఇంకొక రైలు ఎక్కువపుడు వంసల కొలది. స్వాగత మొసగి సత్కరించిరి. రైలుబండి కిటికీనుండి ప్రజలకు తన కృతజ్ఞతను చెబుచుండెను. లోసామత్తులో పని పాటలను గట్టిపెట్టి మగ్డోనాల్డుగారిని గౌరవించు ప్రయత్నములలో మునిగియుండ్చిరి. రాజకీయ భిన్నాభిప్రాయములను మరచిపోయి ఆంధ్రులను ఏకమైరి. స్వదేశమును ప్రాత స్నేహితులను జ్ఞాపక ముంచుకొని వచ్చిన ప్రాతమిత్రుని గౌరవించుటకు గొప్ప యత్నములను జేయుటలో ఒకరి నొకరు మించుచున్నారు. రైలు దిగగానే మిత్రులు, జాతివాండ్రు వారి భార్యలు కరస్పర్శనము గావించిరి. ప్రపంచ జాతులలో శాంతిని సులభపాద్యముగ చేయగలిగిన గొప్ప ప్రధానామాత్యుడనని నీ పేరు ఆంధ్రతారాగ్రామముగ మనుగాకయని ఆ గ్రామ యధికారి దెలిపెను. నెల వాఖరున విమానములో మగ్డోనాల్డుగారు లండను కేగెను.

బెంగాల్ శాసనసభ ఎన్నికలు

నిమ్నజాతుల ప్రతినిధిని కాంగ్రెస్ వారు గెలిపించుట

ఇంతవరకు కాంగ్రెస్ కు 42 స్థానములు

కలకత్తా, జూన్ 12:—ఈనాడు కాంగ్రెస్ వారు మూడు స్థానములను గెలిపిరి. ఫరీత్ పూరులో నిమ్నజాతుల ప్రతినిధిని, కాంగ్రెస్ వారు గెలిపించుట విశేషము. పూర్వాచార పరాయణు లధికముగా నున్న నియోజక వర్గమునుండి యిట్లు జరుగుట చాల విశేషము. ఇప్పుడు పార్టీలబలము ఈక్రింది విధముగా నున్నది. కాంగ్రెస్ 42, కాంగ్రెస్ కానివారు 12, ముస్లిం లెజిస్లేటర్లు 19, ఇరోపియనులు 15.

(శ్రీ పే.)

కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడై బెంగాల్

ఆర్డినెన్సు ప్రయోగము

కలకత్తా, జూన్ 12:—డక్కానుండి బెంగాల్ శాసనసభకు పోటీలేక ఎన్నుకొనబడిన ప్రభుత్వ గంగులీ. (ఇదివరకు) ప్రవాసము ననుభవించినవాడు) గారిపై బెంగాల్ ఆర్డినెన్సు ప్రకారము క్రొత్తఆర్డరు జారీచేయబడెనని లిబర్టీ పత్రిక యొక్క డక్కా విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు. (శ్రీ పే.)

మీరటు కుట్ర కేసు

మద్రాసు, జూన్ 12:—జి. వి. పున్నయ్యశాస్త్రిగారిట్లు నుంటూరునుండి వ్రాయుచున్నారు. మీరటు కుట్ర కేసు మున ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు కోర్టునందు వాదించినయందు దీనిని గూర్చి ఏమియు డి ఫెన్సు కమిటీకి తెలియ దనియు జన హరిలాల్ నెహ్రూగారు ప్రకటించిరి. ఈ ప్రకటన నాకాశ్చర్యము గొలిపెను. ఏమన, శ్రీనివాస అయ్యంగారు సెషన్సులో తప్పక మీరటు కుట్ర కేసును వాదించెదరు. డి ఫెన్సు కమిటీ వారిదివరకు శ్రీనివాసఅయ్యంగారిని కోరియుండక పోవచ్చును. సెషన్సునందు శ్రీనివాసఅయ్యంగారు వాదించవలెనని మీరటు కుట్ర కేసులో కొందరి బంధువులును, కె. ఎఫ్. నారాయణ్ గారును బొంబాయిలో అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశసమయమున కోరినట్లును, అందులకు అయ్యంగారు అంగీకరించినట్లును నేను స్వయముగ తెలిసికొంటిని. జనహరిలాల్ నెహ్రూగారి ప్రకటనవలన శ్రీనివాసఅయ్యంగారు మీరటు కుట్ర తరపున వాదించుటకు అసమ్యుతిని మోపరని నేను విశ్వసించుచున్నాను. (శ్రీ పే.)

రామానంద ఘటర్జీగారిపై రాజద్రోహపు కేసు

విచారణ ప్రారంభమగుట

కలకత్తా, జూన్ 12:—అమెరికావాస్తవ్యులగు డాక్టరు సండరులందుగారిచే వ్రాయబడిన 'బానసీ భారతదేశము' అను గ్రంథమును ముద్రించి ప్రకటించినందులకు మాడరసు రివ్యూ పత్రికాధిపతులగు రామానంద ఘటర్జీగారిమీదను సజని కంఠదాసుగారిమీదను ఐ. సి. సి. 124 ఎ సెక్షను ననుసరించి తేబడిన కేసువిచారణ నేటిదినము ప్రధానరాజధాని మాజిస్ట్రేటు కోర్టులో ప్రారంభ మయ్యెను.

అడ్వోకేటుజనరలు యాక్. యాక్. సర్కారుగారు ఈ క్రిందివిధమున వాదించిరి:—ఈ గ్రంథమున మొదటినుండి తుది వరకును ఒకటే ఉద్దేశము కనుపడుచున్నది. ప్రజలకష్టములను వివరించుచు, ఈ కష్టముల కన్నీటికిని ప్రభుత్వమువారి దురుద్దేశములే కారణములని నిరూపించుటయే ఈ గ్రంథముయొక్క ముఖ్యోద్దేశముగ తోచుచున్నది. సాధ్యమయినంతవరకు శాంతి యుతరుగు సాధనములతోను, అట్లు పిలుగానిచో ఇతరమార్గములతోను ఈ విదేశ ప్రభుత్వమును అంతరింపజేయవలయు నని ఈ గ్రంథము ప్రజలకు బోధించుచున్నది. 124 ఎ సెక్షను ఈ గ్రంథముపట్ల తప్పక అనునర్థించును.

రామానంద ఘటర్జీగారి కుమారులును, ప్రభాసిముద్రాక్షరశాల అధిపతియు నగు ఆశోకచట్టర్జీగారి సాక్ష్యము పుచ్చుకోబడెను.

పిమ్మట మాజిస్ట్రేటు 124 ఎ సెక్షను ననుసరించి నిందితులను ఛార్జీ చేయబెచ్చునని నిర్ణయ మొసగిరి. కేసువిచారణ జూలై నెల 8 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను. (శ్రీ పేన్.)

నృత్యంతలేఖలు

విజయనగరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రభారతీయము-విద్యార్థిస్థిరభ

విజయనగరము, జూన్ 14:— 28-5-29 తేది సాయం

కాలమున శ్రీరాజా విక్రమదేవనరసేంద్రగారి అధ్యక్షతన విద్యార్థిస్థిరభ జరిగెను. అన్నంరాజు సుబ్బారాయకవిగారు తాము రచించిన హనుమద్దేవత ప్రబంధములోని కొన్ని భాగములు చదివి వినిపించిరి. సయ్యద్ బదుర్ దీన్ గారు పంపిన వేదాంతోపన్యాసం, కృత్తిగంటి వెంకటకృష్ణారావుగారి ఆరోగ్యోధానము బడిను. విక్రమదేవనరసేంద్రగారి సర్వతోమఖోపన్యాసము ఆగ్రాసనాధిపతికి చందనములలోను పభ ముగిసెను.

బస్సు ప్రమాదము

22-5-29 మధ్యాహ్నం 11 గంటలకు వారణాసి వెంకట రమణయ్య అను 12 సం॥ బాలుడు మరయొకడు కలసి విజయ నగరమునుండి కోనాడబోవు రోడ్డున జనుచుండిరి. వెంకటరమణ

మెట్టుదాటిన కొంతదూరములో రోడ్డుప్రక్క అల్ప వయసు గూర్పుండెను. అంత ఒక మోటారుబస్సు ఆరోడ్డు మీద అతని ప్రక్కనుండి బోయెను. కుట్టువాడు గాభరా చుపడగా నతని కాలుపై చక్రముపడి రక్తప్రవాహం

ఆబాలుని రెండవ కుట్టువానిని బస్సుపై నిడుకొని స్వారు త్రోవలో నున్న డాక్టరు రాజుగారు, రామయ్య గార్ల ఆస్పత్రులను దాటి దాలోలోనున్న పిల్లవాని బంధువులిం

టికి తీసుకొనిపోక, వారికి తెలియజేయకుండ, ఊరి వడమల నున్న సర్కారు ఆసుపత్రికి గొనిపోయిరి. అక్కడ బాలునికి కొంతసేపయిన తరువాత డాక్టరుగారుచచ్చి కట్టు కట్టిరి. పిల్ల

దుఃఖితిజూచి సబుమేట్టేటుగారికి కబురంప వారి దయ ప్రవాహములను గైకొనిరి. విశాఖపట్నం కుర్రవానిని

వెల్లిన బాగుండునన్ను సలహాపైని బస్సువారు, కుట్టు బంధువులు కుట్టువాని దీసికొని బస్సుపై వెళ్లుచుండగా

దాలోలో నతడు మరణించెను. బస్సు ప్రమాదము లెచ్చగా నున్నందుకు ప్రజలు చింతించుచున్నారు.

జలగండములు

మే 31:— లేటు జొన్న నలస మైవరగారి ద్వితీయ పుత్రులును, వారి మేనల్లుడగు పాకలపాటి విజయరాయమూర్తి, ఇతని బావమణిది సాగి మూర్త్యనారాయణరాజు ముగ్గురును కలిసి జొన్న నలస చెరువులో నీడుచుండగా ప్రమాదవశమున గుర్ర నుదాహరించిన ఇద్దరు క్షత్రియులు అలసటచే మునిగి యిరి.

సిల్కు ఖద్దరు

తేక వేస్తు సిల్కు నూటలగులు నాణ్యమైనవి. చౌకధర లో పొందవచ్చును. ఉత్తరము బాగుగానుండును. అందమైన ప సుపు పచ్చరంగుగా తేలును.

7 గజములు X 27 అం. 1 నూత్, 2 కోట్లకు పరిపూర్ణము. ధర రు 6/2 పోస్టాజులు ఉచితము నచ్చని యెడల సా ముక్కు నాపకుచేయబడును. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయుడు.

Jagannath Chanan Ram,
Choura Bazaar, Ludhiana,
Upper India.

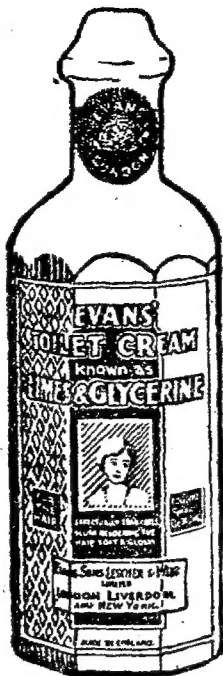
శ్రీ బృహత్సత్ర రత్నాకరము

ప్రథమభాగము 255 పాఠములు 560 పుటలు వెల రూ 8
ద్వితీయ ,, 189 ,, 672 ,, ,, 4
తృతీయ ,, ద్వీస్తోత్రములు 808 ,, ,, 5
గాయత్ర్యసూత్ర తత్వప్రకాశికా ,, 2/4
మంత్ర రత్నాకరము ,, 8

గ్రేసుకాగితములు, కాలికోపైండు. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

యం. జి. సుబ్బారాయశాస్త్రి అందునన్ను,

18, కృష్ణా అగ్రహారము, మద్రాసు



సౌంపును చేకూర్చును, వెంట్రుకలను చక్కజేయును.

ఈ వెన్స్ లైమ్స్ అండ్ గ్లిసరిన్ నిత్యము ఉదయమున నువ యోగింపుడు. రోజంతయు మీ వెంట్రుకలు చెదరకయుండును. ఈ వెన్స్ లైమ్స్ అండ్ గ్లిసరిన్ మీ వెంట్రుకలను పట్టుకుచ్చులాగొన ర్చును. ఆరోగ్యము చేకూర్చును.

వెడ్డనీసా ఖరీదు ఆట ఎక్కువలేదు. కొనునప్పుడు నీసామీద ఎట్టనినీలును, ఈ వెన్స్ పేరును పరిశీలింపుడు.

EVANS' LIMES & GLYCERINE

తయారొనర్చువారలు

ఈ వెన్స్ సన్స్ లెజర్ అండు వెబ్ లిమిటెడ్

లండన్

అండు

లివర్ పూల్

మద్రాసు అండు సదరక్షమరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో యిన్ కార్పొరేటు కాబడినది.)

నోటీసు

చాకలిపేట పెరంబూరు మధ్య యింజనీరింగు పనులు కొన్ని జరుగగలందులకు, 15-6-1929 తేది నుండి మద్రాసు బీచ్, విల్లివాకం మధ్య లోకల్ బండ్లు యీ క్రింది నుదహరించిన వేళలకు పోవును

	నెం-89	నెం-117	నెం-77	నెం-119	నెం-79	నెం-127.		
	ఉదయం	పగలు	సాయంత్రం	సాయంత్రం	సాయంత్రం	సాయంత్రం		
రాయపురం నుండి బయలుదేరుట	8-33	2-19	4-0	4-38	5-12	5-41		
చాకలిపేట చేరుట	8-37	2-23	4-4	4-42	5-16	5-45		
నుండి వెడలుట	8-39	2-25	4-6	4-44	5-18	5-47		
పెరంబూర్ చేరుట	8-49	2-36	4-17	4-52	5-29	5-56		
నుండి వెడలుట	8-51							
విల్లివాకం	8-58							
	నెం-102.	90.	106.	94.	114.	112.	80	128
	ఉదయం	ఉదయం	పగలు	పగలు	పగలు	సాయంత్రం	సాయంత్రం	సాయంత్రం
విల్లివాకం నుండి వెడలుట		9-8						
పెరంబూర్ చేరుట		9-15						
నుండి వెడలుట	7-56	9-17	10-23	11-39	2-59	5-15	5-53	6-21
చాకలిపేట చేరుట	8-8	9-28	10-35	11-51	3-10	5-26	6-4	6-32
నుండి వెడలుట	8-10	9-30	10-37	11-53	15-12	5-29	6-6	6-33
రాయపురం చేరుట	8-14	9-35	10-41	11-58	3-16	5-33	6-10	6-40
నుండి వెడలుట		9-46						
మద్రాసు బీచ్ చేరుట		9-52						

హిందూదేశపు వర్తకులకు ప్రత్యేకసౌకర్యము

అన్నిప్రాంతములందు గల మాస్ట్రాత్, శాశ్వత కాతావారులు పలుమారు కోరుటచే మేము ప్రత్యేకముగా జనరలు కమిషన్ శాఖను స్థాపించితిమి.

పీస్-గుడ్లు, కిరానా, కట్టరి, గ్లాసువేర్, ధాన్యములు, కెమికల్సు, వెండి, బంగారు, హోసైరి, రంగులు, వెయింటల్లు, స్టేషనరీ-ఇతర ఫ్యాన్సి సామానులు మొదలగు వాటికి మాకు ఏజెన్సీ గలదు. ఇందుకు సంబంధించిన పనులను నిర్వహించుటకు మిక్కిలి అర్హత అనుభవము గలిగినట్టివారే నియమింపబడి యున్నారు.

ఇతరులతరపున ఏజంటుగా నుండి కమిషను పగ్గతిపైన వారిసామానులను మాకు పంపిన విక్రయింతుము. నేట్టి అగ్గిపుల్లులు, గంధకము అన్నిరకములది, లేబిల్లు మొదలగునవి మిక్కిలి సరసముగా సరఫరా చేయగలము.

మిక్కిలి తృప్తికరముగా గమ్యస్థానమునకు చేరుటకై అర్హులు మిక్కిలి స్క్రూముగా చేరునట్లు పంపబడును. నేట్టి అగ్గిపుల్లుల మీకు ఎగ్గర నుండు రైలువైపునకు ఇనాముగా సరఫరాచేయబడును. తేబిలులను మా కిచ్చిన ఇతర తేబిలులుగల సామానులు కూడ సరఫరాచేయబడును. తంజివిలాసము: స్రావక్ తెలిఫోను నెం 23496.

phone 23496.
Tele gram: Shravak.

LALLUBHAI JECHAND SHAH

Wholesale Matches Merchant,

Factory Agent & General Commission Agent, 125, Nagdevi St., Bombay No 3

మైసూరు బడ్జెటు

దివానుగారి ఉపన్యాసము

బట్టరుకమిటీ సూచనలపై దివానుగారు అభిప్రాయమొనగట్ట

మైసూరు, జూన్ 11:—మైసూరు శాసనసభ బడ్జెటు సమావేశము నిన్న మధ్యాహ్నము జగన్మోహన్ భవనమున ప్రారంభమయ్యెను. దివానుగారు 1929-30 సంవత్సరపు బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టిరి. ఈ బడ్జెటునందు ఆదాయము 890 లక్షలు 93 వేలు. వ్యయము 890 లక్షలు 43 వేలు అందునని అంచనా వేయబడినది. దాదాపు 50 వేలు నిలువలేదు. గ్రామ ఆరోగ్యాభివృద్ధికి, రోడ్ల నిర్మాణము, వ్యవసాయ విచారణసంఘమువారి సూచనలను అమలుపరచుటకు గ్రాంటులు బడ్జెటునందు చేర్చబడినవి.

దివానుగారు బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టించు, బట్టరుకమిటీ వారి సూచనలపై ఈ క్రింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి:—రాజకీయవిషయములందు అభివృద్ధి క్రమక్రమముగ ఏర్పడవలయును గాని త్వరపడుట వివేకముకాదు. భారతదేశము స్వాతంత్ర్య రాష్ట్రమునందుగాను గుండవలయు నను నభిప్రాయము నా నాటికి బలపడుచున్నది. కాని అన్ని రాష్ట్రములవారి ఆదర్శముల ఒకటేవిధముగనుండి పరస్పరసంబంధము దృఢముగనున్న గాని ఇట్టిస్థితి ఏర్పడజాలదు. భారతదేశాభివృద్ధికి గావించబడు సూచనలు కొనసాగించువిషయమున మైసూరువారు అన్ని విధముల తోడ్పడెదరు. కాని బ్రిటిషుభారతదేశమునకును, సంస్థానములకును గుండవలసిన ఆర్థికసంబంధములను నిర్ణయించుట అవసరము. ఈసందర్భమున బట్టరుకమిటీవారు గావించిన సూచనలు అన్ని విధముల స్వాగతముగ నున్నదని నాకు తోచుచున్నది. ఈసూచనలు అమలుపరచుటచేసిన మైసూరురాష్ట్రమునకు గొప్పలాభము కలుగును. బ్రిటిషురాష్ట్రములకు భారతసంస్థానములకు ఆర్థికవ్యాపారవిషయములందు అవిచ్ఛిన్నమగుసంబంధము ప్రథమమున ఏర్పడవలయును. దానిపై ఏర్పడగల రాజకీయసంబంధము స్థిరముగను, శాశ్వతముగను నుండగలదు.

పత్రికాప్రతినిధులకు సౌకర్యము

ఈసంవత్సరము మైసూరు పత్రికాసభవారు వార్తాపత్రిక ప్రతినిధులకు తనసౌకర్యములు గావించినందున మైసూరు యువజనసమితివారు పత్రికాప్రతినిధులకు వసతిభవనసౌకర్యములను ఏర్పాటు గావించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

రాజపాలు హంతకుని కేసువిచారణ

జూలైలోపుగా జరుగును

ముద్దాయిపక్షమున వాదించుటకు హాజీనిరాకరించుట

జిన్నా 7,500 అడుగుట

లాహోరు, జూన్ 12:—సెషన్సు విచారణలో రాజపాలు చంపిన బుజువై, ఉరికిత్త విధింపబడిన ఇలామేదీస్ అనువాని విచారణ హైకోర్టు యెండాకాలపు నెలవులకు కట్టి వేయబడుటలోపల విచారణకు రావచ్చును.

ఈ సందర్భములో ఇలామేదీస్ పక్షము వాదించుటకు జిన్నాను, కోరగా వారు 7,500 ఫీజు అడిగినది లాహోరు పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. ఇలామేదీస్ స్నేహితులు యిప్పటికి 3000 రూపాయలు వసూలు చేసినారు. ఇలామేదీస్ పక్షము వాదించవలసినదని హాజీనిగూడ కోరిరనియు, వారు నిరాకరించి రనియు తెలియుచున్నది. (ప్రీ. ప్రె.)

వర్కింగుకమిటీ తీర్మానములు

లీడరు, పయోనీరుపత్రికల ఖండన

అలహాబాదు, జూన్ 12:—శాసనసభలకు వెళ్ల రాదని సభ్యులను మోతీలాల్ శాసించుటను లీడరు పయోనీరుపత్రికలు రెండును ఖండించుచున్నవి. వర్కింగు కమిటీ తీర్మానము శద్దులానిన్ చాలమంది కాంగ్రెసునుండి వెడలిపోదురని లీడరు తెలుపుచున్నది. ఈపద్ధతి మూలకముగా భారతీయు లందరి పక్షమున కోరబడిన ఉధినివేతప్రతిపత్తి కంతరాయము వాటిల్లినదని పయోనీరుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. (అ. ప్రె.)

రాజా ప్రతాప్ ఆంధ్రరత్న జయంత్యుత్సవములు

రాజమహేంద్రవరములో సత్యత్సాహకరముగా జరుపబడుట

రాజమహేంద్రవరమునుండి మా స్వకీయవిలేఖరి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు.—చీరాల పేరాల సత్యాగ్రహనాయకుడై దిగంతవిస్తారకీర్తిచంద్రికలను బరపిన ఆంధ్రరత్న గోపాల కృష్ణుని యొక్కయు మహాచక్రవర్తియగు అక్బరు సామ్రాజ్య మదముగ్ధుడనడచ నహర్నిశము ప్రయత్నించి హిందూసామ్రాజ్య లక్ష్మిని స్థాపించ కంకణము గట్టుకొని యెన్నోని కష్టములకు సహించిన రాజా ప్రతాపసింహునియొక్కయు జయంత్యుత్సవము రాజమహేంద్ర పురవరమున నిన్న అత్యుత్సాహముతో జరుపబడెను. సాయంత్రము శ్రద్ధానందముట్టుమన డాక్టరు గురు మూర్తిగారి యధ్యక్షతన పౌరుల మహాసభ జరిగెను.

అధ్యక్షుడు

తన ప్రారంభోపన్యాసమునందు అధ్యక్షుడు ఆంధ్రరత్న మయొక్క సందేశమును దిగంతములవరకు వ్యాపింపజేయవలసినదని కోరెను. హిందువుల నందరను బ్రహ్మజ్ఞాన సంపన్నులనుగా జేయుటకును, నిన్ను జాత్యుద్ధరణము గావించుటకును గోపాల కృష్ణుడు ప్రయత్నముల గావించెనని అధ్యక్షుడు ఆంధ్రరత్న మయొక్క నష్టమునకై దుఃఖమును ప్రకటించిరి.

వెన్నెటి సత్యనారాయణ

గోపాలకృష్ణుడు దీర్ఘవ్యాధిచే బాధపడుచు, చీరాల గుంటూరు మొదలగు పట్టణములలో నుండగా వారియెడల ఆంధ్ర నాయకులు చూపిన యుదాసీనభావమున, ప్రేక్షకుల మనము లార్జిములగు తెరంగన శ్రీయుత వెన్నెటి సత్యనారాయణ గారు వచ్చిరి.

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య

తరువాత కాంగ్రెస్ పత్రికాధిపతియు మహాత్మాగియు దేశసేవాధ్యక్షుడగు నగు శ్రీయుత మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు రాజా ప్రతాపుని గుణగణములను గూర్చి మచ్చటించిరి. రాజా ప్రతాపుడు అక్బరుప్రక్కలోని బలైమైయుండెను. హిందూరాజ్యమున పేవాడు అక్బరు పాదుషాయొక్క ప్రచండకోపాగ్నికి సురిగానుండ ప్రతాపసింహుడు తీవ్రప్రయత్నముల గావించెను, ఒకసారి ప్రతాపుడు హంసతూలికా తల్పములయందు బవ్వలించెను. ఒకసారి కటికజ్వాలల సెంహ శార్దూలాది భీకర మృగసంతానముల నడుమ బవ్వలించెను. ఒకసారి ప్రతాపుడు భార్యాపుత్రులతో సుఖించుండెను. మరి యొకసారి భార్యాపుత్రుల నెడబాసి కాయలను పండ్లను భక్షించి కాలము గడపెను. ఈధీరుడు ఈ త్యాగి ఈనిరంకుశాధికార విచ్ఛేదపరాయణుడు భారతీయులకు పూజ్యుడై యుండదగు నని అన్నపూర్ణయ్య గారు పవ్వలించిరి.

గరిమెళ్ల సత్యనారాయణ

సంగీత ప్రయుడగు గోపాల కృష్ణుడు మనోహర శ్రావ్య కంఠమునబాడి, శ్రోతలమనము లానంద సాగరమున దేలియాడు నట్లు జేసి, తమ్ములమున దేశసేవాపరాయణతయు, రామభక్తియు సదస్యులమనములయందు వెలుగులై పారునట్లు చేయుచుండెనని గరిమెళ్ల సత్యనారాయణగారు చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు

అధ్యక్షుడు సభను విరమించుచు దేశసేవకులను ప్రేమతో నరయించుచుండని సదస్యులను కోరెను. ప్రజాశక్తిని విజృంభింపజేసి, దేశమును శాసనోల్లంఘనమునకు తయారుచేయుగల నాయకుని, మహామణిని, గోల్పోయిన ఆంధ్రమాత దురదృష్టవంతురాలని వారు చెప్పి సభను విరమించిరి.

ప్రకటన

భీమవరం తాలూకాబోర్డు యేరియాలోని (1) వుండి. (2) యండగండి రూరల్ డిస్పెన్సరీలో షని చేయుటకు ట్రయినింగు అయిన యిద్దరు మంత్ర సానులు కావలెను. నెల 1 కి జీతము రు 25-0-0 యియ్యబడును. వలయువారు యీ క్రింది చిరు నామాకు దరఖాస్తులు త్వరలో పంపుకొనవలెను. అధ్యక్షులు, తాలూకాబోర్డు, భీమవరము, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా.

భీమవరం తాలూకా బోర్డు ఆఫీసు, 6-6-29. (సం) డి. నారాయణరాజు, వెనిడెంటు.

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా ప్రధమసహకార సమావేశము భీమడోలు

ఈనెల 8, 9 తేదీలందు ప్రైవేటువేతము ఏల్లూరు తాలూకా భీమడోలు గ్రామమునందు శ్రీయుత గూడూరి రామనంద్రుడుగారి అధ్యక్షతన జయప్రదముగా జరుపబ. నది. జిల్లాయండిలి పలుప్రాంతములనుండి యనేకమంది సహకారులు సభకు విచ్చేసిరి. అందు శ్రీశివారావు రిజిస్ట్రారు కె. భాస్కరరావునాయుడు బి. ఎ గారు, సహకారసంఘముల అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారు కె. రంగస్వామినాయుడు బి ఎ గారు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ఫెడరేషను సెక్రటరీ గారపాటి ఆంజనేయచౌదరిగారు, పెమ్మరాజు నారాయణమూర్తిగారు, సామవేదం సత్యనారాయణమూర్తిగారు, చెల్లుపల్లి శేషగిరిరావుగారు, దాట్లనీలద్రాజుగారు, కర్లపాలెం బ్రహ్మానందరావుగారు, మొలుపర్తి సీతారామాంజనేయులు గారు, కొల్లిపర కాశీవిశ్వనాథ వెంకటాచలంగారు, వెల్లంకి కృష్ణమూర్తిపంతులుగారు, చెంగలల్లచిట్టిపంతులుగారు, పర్యవశేని శ్రీరాముల చౌదరిగారు, డాక్టరు ములుపూరి రంగయ్య చౌదరిగారు, సాని రామయ్యగారు, గవర్న మెంటువారి పశువైద్యశాకారులు, వ్యవసాయ శాఖాధికారులు, మత్స్యశాఖాధి మొదలగువారు కలరు.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగ నిర్ణయింపబడిన శ్రీయుత కొండ ముప్పరాజుగారు అనివార్యములైన కారణాంతరములచే సభకు రాజాలకపోవుటచే వారి యాహ్వానసంఘాధ్యక్షులతో ప న్యాయమును, శ్రీయుత కొం సచ్చిదానంద రాజు గారు చదివిరి. ఇ యుపన్యాసము నాతిదీర్ఘముగ నుండి సహకారోద్యమ ప్రజనమును జక్కగా విశదీకరించినది. అనంతరము అధ్యక్షుడైన మైసూరు తమయ్యపన్యాసమును చదివిరి. అదిభావగర్భి ఉద్యమతత్వప్రకటనముతోడను, ఉద్యమవ్యాప్తికివలయు సూచనములతోడను, విధానమునందు గావించవలసిన సంస్కరణములతోడను గూడియున్నది. ఇది తొలిసారి కార్యక్రమము ఆరా త్రి మాజీక లాంతరు ద్వారా ఆరోగ్యశాఖాద్యోగులు ఆరోగ్యసంరక్షణమును గూర్చి చక్కగా బోధించిరి.

మరుచటి దిన ముదయము తిరిగి సభప్రారంభమై తీరములు చర్చింపబడినవి. అందు విశేష చర్చ కవశాళ మై తీర్మానములు రెండుమాత్రము కలవు 1. జిల్లా ఫెడరేషను క్క యావశ్యకతను గూర్చి, రెండవది ఆంధ్రసహకార సమ్మేళన సమాప్తినిగూర్చి, ఇందు మొదటి తీర్మాన మైన జిల్లా ఫెడరేషను లమొక్క యావశ్యకత స్థిరపరుపబడినది. రెండవతీర్మానమువాద ప్రతివాదముల యనంతరము ఉపపాదకులచే నుపసంహరించు కొనబడినది.

సభకు విచ్చేసిన సహకారసోదరులకు నతిధిసత్కారము లొనర్చుటలో భీమడోలు గుండుగొలను పురవాసులును ముఖ్యముగా సభజయప్రదముగా జరుగుటకు విశేషయత్నము గావించిన కైకరంలోకల్ కో-ఆపరేటివు యూనియన్ ప్రసిడెంటు జిల్లా స్వామినాయుడుగారు, శక్రటరీ కొండా అప్పలరా గారు, డైరెక్టరు కొండా సచ్చిదానందరాజుగారు యంత ప్రశంసనీయులు.

తోలేటి ఆంజనేయులు.

ఇరిగేషను అడ్విజరీబోర్డు

జూలై మొదటివారమున సభ

కృష్ణా నెంట్రలు, పశ్చిమసరిల్లు ఇరిగేషను అడ్విజరీబోర్డు ప్రధమసమావేశము రాబోవు జూలై నెల మొదటివారము సంగం జాగర్ల మూడిప్రాంతమున జరుగును. గుంటూరు, తెనాలి, బాపట్లతాలూకాల రయితుల యభివృద్ధిని గోరున రెల్లదను తప్పకవిచ్చేసి వారి యిబ్బందులను యీ బోర్డువా తెలియపరచవలెనని కోరుచున్నాము. వైబోర్డు జరుగు స్థలము, తేదీ, కాలము ముందు ప్రకటింపబడును.

నిడద్రోలు | ప్రొ॥ జి. రంగనాయకులు. 12-6-29 | అధ్యక్షుడు.

నెల్లూరు స్వతంత్రప్రెసు నెల్లూరులో గాంధీమహాత్ముని కొనగబడిన సన్మాన పత్రము యీముద్రాలయమున ముద్రింపబడెనుగాని, పొరబాటు న దానిపైని ముద్రాలయముచేరు వేయబడలేదు. ఇందులకు జిల్లామేజిస్ట్రేటు మేనేజరును మందలించెను. (ప్రీ. ప్రె.)

ఆంధ్ర సహకారసమేళనము

ది 19-5-29 తేదీ సమావేశము

ఈ సమావేశమును గూర్చి ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురించిన దాని విషయమై శ్రీయుత గూడూరి రామచంద్రరావుగారిని అడుగగా వా రిట్లు చెప్పిరి—

పై విషయమును గూర్చి తమ పత్రికకు “2వ విలేఖరి” వ్రాసిన వ్యత్యాసాలలో కొన్ని పొరపాట్లు వున్నవి. అవి మాత్రము మనవిచేయును. ఆ విలేఖరి ప్రమాదములైనను గావచ్చును లేదా మరుపువల్లనైన గావచ్చును. బుద్ధిపూర్వకముగా జరిగియుండవు.

1. సభకు హాజరైనవారు తూర్పు పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలవారు 87 గురు అనియు కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలవారు ప ద ము స్థ ర ని యు వు దా హ రిం ప బ డి న ది. అది పొరపాటు. పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలో సభకు హాజరగుటకు హక్కుగల్గి, అదివరకు అట్లు హాజరగుచున్న యేలూరు యూనియన్, వసంతవాడ సంఘముల ప్రతినిధులు రాజమహేంద్రవరము వారిచే నిరాకరింపబడిరి. వారు మీ విలేఖరి లెక్కలో చేరియుండరు. కృష్ణాజిల్లానుండి సుమారు 50 సంఘ ప్రతినిధులును, సుమారు 60 మంది వ్యక్తిభాగములును హాజరైరి. సంఘ ప్రతినిధులలో 18 గురు తప్ప తక్కినవారును, వ్యక్తులలో గూడ దాదాపు అందరను నిరాకరింపబడిరి. వారందరిలోను సభకును హాజరగుటకు హక్కుగలవారు పలువురు గలరు.

2. 21-12-28 తేదీ ఆఖరువరకు గుడివాడలో ప్రవేశము నొందినవారి నందరిని చేర్చుకొనవలెను. అను యేలూరు రాజీవరతు విషయమున అత్యంత అన్యాయము జరిగెను. మొత్తము మీద ఆచరణ భాగమున వారి నెవరిని చేర్చుకొనలేదు.

3. పై రెండవపేరాలో చెప్పిన ప్రకారం అన్యాయ మెట్లు జరిగినదియు, ఆమరతు వాక్యము చదివి విశేషింపబడితిని. ఆ అన్యాయము చక్కబడువరకు నేను డైరెక్టరు స్థానమునకు రాజీనామా నివ్వనంటిని. కాని ఆసమావేశములోనే కొంత కార్యక్రమ మైనవెనుక శ్రీయుత శేరణు రామస్వామిచౌదరిగారి ఆధిపత్యమున పై చెప్పినట్లు అన్యాయము జరిగిన వారందరకును ప్రవేశమొసగునట్లు తీర్మానమైన వెంటనే నేనును డైరెక్టరు స్థానమునకు రాజీనామా యిచ్చితిని. అది అప్పుడే ఆమోదింపబడెను.

4. కృష్ణా, గుంటూరుజిల్లాల ప్రతినిధులు శ్రీయుత శేరణు రామస్వామి చౌదరిగారిని అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొని కార్యక్రమము జరుపుకొన్నట్లు ఆ విలేఖరి వ్రాసిరి. అది పొరపాటు. శ్రీయుత పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు సభ వదలి వెళ్లి బోవుచుండగా, వారిస్థానమున ఆ సభాధ్యక్షత వహించుటకు మరొకరిని, పేర్కొను మని సభ్యులు శ్రీయుత గురుమూర్తి గారిని కొరిగి.

అందుపైని వారు శ్రీయుత శేరణు రామస్వామిచౌదరి గారిని అధ్యక్షత వహించుమనగా ఆనూచన సభ్యులందరను యేకగ్రీవముగా ఆమోదించిరి. ఆతరువాత శ్రీయుత చౌదరిగారి అధ్యక్షతకొంద సభ సాగింపబడెను.

5. నేనును శ్రీయుత భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారును రాజీనామా వరకును ప్రతిపాదించినట్లు వ్రాయబడినది. అదియును పొరపాటు. రాజీనామా అభిప్రాయము నా సంకల్పములోనే ప్రవేశించి యుండలేదు. ఆరోజున జరిగిన దానిని బట్టియు, వినిన దానిని బట్టియు, అట్టి నూచన శ్రీయుత భమిడి పాటి సత్యనారాయణగారి వద్దనుండి యైనను వచ్చునని యైన ను అనుకొనుటకు అవకాశము లేకుండెను. నికారణము వల్ల నో కొంత నేపైన తరువాత శ్రీయుత సత్యనారాయణగారు రాజీనామాకు రాజమహేంద్రవరము వారి సముఖ్యము వెలిబుచ్చి యెట్లు జరిగిన నా కిష్టమో చెప్పు మనిరి. నేను కొన్ని నూచన లను చేసితిని. వారు శ్రీయుత గురుమూర్తిగారు మొదలగు వారి లో సంప్రదించి కొన్ని మార్పులను గోరిరి. కొంత చర్చయు సంప్రదింపులును అయినవెనుక వారు కోరిన మార్పులలో కొన్ని నా కిష్టము లేకున్నను కేవల సామరస్యభావమును సంస్థకు శాంతి పరిణామమును అభిలషించి యే నేనును ఒడబడితిని. కొంత సమాధానము కుదిరెను. అది నామకహా (formal) సమావేశములో ప్రతిపాదించి ఆమోదింప జేసెద మనిరి. అట్లు ప్రతిపాదించిరి. కాని ఆసమాధానము కొంతవరకు శ్రీయుత గురుమూర్తిగారికి యిష్టము లేకపోయెను. అందువల్ల ఆసమాధాన ప్రయత్నము విఫలమయ్యెను.

8-9-28, 8-10-28, 15-12-28 జరిగిన సమావేశములకు హాజరైన సభ్యులసంఖ్య, సమేళన జీవితములో చరిత్రాత్మకమని

అనుకొన దగియుండెను కాని, ఈ 19-5-29 వనాటి సమావేశ మునకు హాజరైనసభ్యులు పూర్వపుసంఖ్యల నంతము మించెను. వారందరను అన్యాయముగను అసంపరముగను రాజమహేంద్ర వరమువారిచే నిరాకరింపబడిరి. గుంటూరు కృష్ణా, పశ్చిమగోదావరి, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలలోనుండి వచ్చినవా రందరను సుమారు 150 మంది యుండి యుండురు.

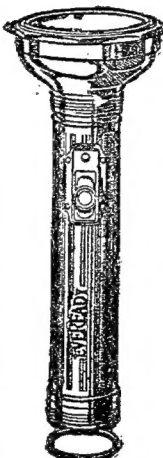
యే గ్రహచారమువల్లను, యెవరికారణమువల్లను యిది వరకు వైచునస్యములు ప్రబలియుండినను యికముం దైనను ఆంధ్రమండలములన్నిటిలోని సహకారసోదరులందరను సమేళన వాభివృద్ధికిని, సహకార ఆదర్శప్రాప్తికిని, కృషి సల్పునట్లు పత్సంకల్ప సదుత్సాహములు ప్రసాదించుగాక! యని శ్రీ పరమేశ్వరుని సదా యారాధింతును.

(గుడివాడ స్వకీయవిలేఖరి.)

గొప్ప ధరతగుదల

అమెరికన్

EVEREADY



ఇదేమాదిరిగా నుండుదానిని చూచి మోసపోవకు. ప్రతిచోటను విక్రయింపబడుచున్నది. మీ దుకాణ దారుని అడుగుడు.

బలమైనది నమృతమైనది మిక్కిలి గొప్ప రకము దీర్ఘకాలము వరకు మున్నును.

నూతనధరల జాబితా సిద్ధముగా నున్నది సోడియం బ్యాటరీ : THE MADRAS RADIO Co., P. O. Box No. 101, Madras.

గృహలక్ష్మి

శ్రీల సచిత్ర మాసపత్రిక సంపాదకులు

డాక్టరు కే. య్. కేసరి

ఏడాదిపందా రు. 4 మాత్రమే

గృహలక్ష్మి కార్యాలయము

పోస్టుబాక్సు నెం 752

ఎగ్మూరు, మదరాలు.

సువర్ణసుందరసము సర్వసేవామేహములకు సంజీవిదంటిది

ఎటువంటి సహమేహములైన గురువును, ఇక్కడకు నులు అనవసరం. నోరుపట్టుట మొదలైన దుర్గుణములు లేవు. అనేకులు వాడిమెచ్చియున్నారు. 60 ఏండ్లు వైద్యమున అనుభవముగల శ్రీ శ్రీ వేటూరిసుందరశాస్త్రిగారిచే కనిపెట్టబడినది. వాడు విధము మందుతో పంపబడును.

4 వెల: 50 మాత్రలు రు 5-0-0. ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల (కృష్ణా)

స్థాపితము 1893

సీమకమలములు మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనవి న్యాయమైన ధర

వికంసి చబిల్ దాస్ అండు సన్స్

రత్నాలు, బంగారు, వెండినగలు వర్తకులు 112, 113 చైనాబజారురోడ్, మద్రాసు.

ఆంధ్రరత్న సంస్కరణము

శ్రీ ఆంధ్రరత్నము! నినుబోలు నాంధ్రపుత్రుఁడనన్యశోవిరాజితుఁడభిలజనన శీకరణదక్షు డరివర్గభీకరుండు మాతృనేతైక దీక్షానిమగ్న హృదయుఁడనుపమానంద మృదుపరిహాసలిత వచనరచనాప్రబంధవైభవము మాకు ఆంధ్రమాతృ సంతానమునందు జూడ, గన్పడఁడు తండ్రి! కనుటకు కలవుగల్గె.

శ్రీ: నీమృదుమధుర వాక్యామృతం జెంతగా చవిగొన్నట్లు! పైమై చాలు ననరు నీసుభాకారంబు నిరంతరం జూచినన్ గనులు సంపృప్తితో రనివిగోనవు నీభక్త్యగానసాసీయ మెన్నఁడుగ్రోలి మైముఠ సొంది నిన్నుచు నేర్చు. నీరామభక్తివాక్యారావముల విన్న కఠినాత్మహృదియైన కరగకున్నె!

శ్రీ: నీదు స్యాతంత్ర్యకాంక్షను నీ స్వరాజ్య దండయాత్రల మది నింత దలఁచి మేను పులకరింపని యాంధ్రుండు కలఁడె నీవు పావనాత్మకవయ్య గోపాలకృష్ణ!

శ్రీ: నోరెత్తిమాటాడ నూటపదార్థము తెమ్మన్న తీగములో తెచ్చుటొకటి నెలవిచ్చినంతనే శిరసావహించి నీ చెప్పినచోప్పునఁ జేయుటొకటి కోరినంతనే నేలకొలిది గుంపులు రామ దండులై నీ వెంట తరలు టొకటి పలికినంతనే యొక్కపట్టున జనములు నూర్చిడి పొలములో నుండుటొకటి

శ్రీ: నీ మహాన్నతశక్తికి, నీమహాప్రభావమునను, నీ ప్రజాసేవలకును చిహ్నములు గానో? వివరించి చెప్పునేల? పావనాత్మకవయ్య గోపాలకృష్ణ! చి! కడచెను వత్సరంబునినుగాంచి త్వదీయముఖారవింద మే యెడఁ గనువారమింక, నది యిండుక సాధ్యముగాదు; కాన నీ నడవినయద్వయబిడక నమ్మిక యత్నే మొనర్చి తృప్తినిం బడయ నొసంగ దీనవలు ప్రార్థనలంకొని యాంధ్రరత్నమా! మునగపాటి చినహానుమయ్య.

నూతనవైద్యద్రుంధములు	
భవద్విగుణసంపదాక్షి	రు 1-0-0
ఆనందార్థినిదిపిక	0-8-0
ఆంధ్రయశోవైద్యరహస్యం	0-8-0
తెలుగుమెడికల్ హిందూబుక్సు	0-4-0
కుటుంబచికిత్సాదర్శణం	0-4-0
పాప్తువగ్రాఖ్యాయుషేరు	
డాక్టర్. కె. బి. శర్మ, పాలమూరు	
అత్తిలిపాప్తు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా	

కేధరిన్

గ్రంథకర్త:—శేరణు రామస్వామి చౌదరి రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీ గ్రంథమున కనువాదము, లోకప్రసిద్ధమగు డి.క.వీరమాతచరిత్రము. అందరను చదువతగినది. సులభమైన లిలో వ్రాయబడినది. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారి అమూల్యమగు పీఠిక గలదు. ధర 0-4-0. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, మదరాలు.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయమున దొరకు గ్రంథములు

రాష్ట్రభాషాసాహిత్యప్రథమపుస్తకము—రామానంద	0-8-0
శిశుగారు	0-8-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము)—కే. వెంకటరమణ	0-8-0
చావు గారు.	0-8-0
కారదాంబ, (ప్రేమరసబోధిని) నాటకము—టి. శ్రీనివా	0-4-0
స రాఘవాచార్యులుగారు.	0-4-0
శిల్పకముది (నిఘంటువు)—కే. భూపాలము, వేంకటరంగాచా	1-4-0
య్యలుగారు. చాలకపయోగకరము. తెలుగులోనియందును.	1-4-0
ఆంధ్రప్రదేశ్యము—మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనపథాల ఆంగ్ల	1-8-0
నాటకములు, తీర్మానములు చిత్రములుగలవు.	1-8-0
ఆంధ్రనాటక—ముదిగొండ నాగలింగశాస్త్రిగారు	0-4-0
ఆత్మజ్ఞానాసంఘము—పారనంది జగన్నాథస్వామిగారు.	0-8-0
కేరణము విడిచినతరువాత ఆత్మసిద్ధినిగూర్చి చెప్పినది.	0-8-0
సత్యనాథాచార్యులము—మల్లంపల్లి మల్లికార్జునశా	1-0-0
స్త్రిగారు. అయిదాశ్వాసముల రసవత్ప్రబంధము. అద్భుతకల్పన	1-0-0
ములతో నిండియున్నది.	1-0-0
పరుబోధామృతము (వేదనానాటకము)—శ్రీమతి కట్ట	0-4-0
మంది తిరుమలమ్మగారు. భక్తిరసపరిపూరితము లగుపాటలు	0-4-0
తిలక మహాకవియొనిజీవితము, సంపూర్ణవ్యాసము	2-4-0
ల—మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు. డిప్యూ	2-4-0
భూమి.	2-4-0
తత్వమండలికా (ప్రథమభాగము)—సన్నిధానము నూ	1-0-0
కృష్ణారాయణశాస్త్రిగారు.	1-0-0
సంగీత శ్రమంతకముడి.	0-8-0
మహర్షి దేవేంద్రనాథ తాకూరుగారి స్వీయచరిత్రము	0-8-0
—మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు. ప్రతిష్ఠాక్రియ ముఖ్య	0-8-0
ముగ జరుగబడినది. ధైర్యవైఖరికాగితము. పుటలు 214 క్యా	2-8-0
రొకలైదు (కొన్ని ప్రశ్నలు మాత్రమే కలవు)	2-8-0
ఆంధ్రశైలిచిత్రానుబంధ (సమీక్ష) —పారనంది రామ	0-12-0
శాస్త్రిగారు	0-12-0

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము

నెం. 7, తంజావేటివిధి, చార్లీటవూ, మదరాసు.



APKOTAN 10 only.
HUTANIAN DEPOT.
MADRAS & BOMBAY.

ఆత్మకథ

(గాంధీమహాత్మునిస్వీయచరిత్రము.)

ప్రథమ సంపుటము

కౌన్ సైజు, పుటలు ౪౫౦

మేలయిన కాగితము ముచ్చటలు గూర్పు అచ్చు.

అమూల్యమైన ఈగ్రంథమునకు

వెంటనే ఆర్డరులు పంపుడు.

శతావధాని వేలూరి శివరామ

శాస్త్రిగారు తెనిగించినది

వెల ఒక రూపాయ మాత్రమే.

తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

నెం. 7, తంజావేటివిధి మదరాసు,

అమృతాంజనం డిపో

మద్రాస్ డిపో నంబూరి

1. శిశురసాయనము మాత్రము అశిశురసాయనము	1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టి	1-0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-8	1-8
4. అమృతాంజనము సీసా 1-8	0-10
5. మూలశంకకు తైలము డబ్బి 1-8	0-10
6. తామర తైలము, తామర, తీటకు	0-8
7. కలరా మాత్రము, వాంతి భేదములకు	0-0
8. శిలమందు, శిలకాటుకు సీసా 1-8	0-8
9. చంటిహాలహరి, పండ్లపాటకు	0-8
10. కర్ణకూలహరి, చెవిపోటుకు	0-8
11. గజ్జిక తైలము, గజ్జిక తైలము డబ్బి 1-8	0-8
12. పసుక తైలము, శిశిమర్మకు	0-8
13. కలకు నందు సీసా 1-8	0-8
14. చందన అక్షర 1 కొమ్మ	2-0
15. కుమ్మకు తైలము, డబ్బి 1-8	0-0
16. చంటిచూర్ణము, పండ్లతోముటుకు	0-8
17. ముఖభోగిమాత్రము	1-0
18. ముఖభోగి తైలము, పుండ్లకు	1-0
19. నోముహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0-8
20. మోహిని తైలము, వెండ్రుకలు వెండ్రుకలకు	0-12
21. నందుకు మోహిని సీసా 1-8	0-8
22. గ్రహాభిమాత్రము డబ్బి 1-8	0-8
23. కలరా మాత్రము, చులబద్ధమునకు	0-8
24. కుసుమారితైలము, కుసుమారితైలము	1-0
25. నెగకు ద్రావకము సీసా 1-8	1-10
26. కఫహరి, శిశికట్టు దగ్ధము	1-0
27. కఫహరిచూర్ణము, దగ్ధ ఉబ్బవములకు డబ్బి 1-8	0-8
28. నుందరి తైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-8	0-8
29. శిశోవేదన మాత్రము, తలనొప్పులకు	0-1
30. శ్రీతాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-8
31. ఉబ్బవమునకు మందు	2-0
32. కుంక ముపువ్వు తు 1-8	8-0
33. కచ్చుకూర్ణము తు 1-8	8-0
34. కస్తూరి	8-8
35. కాన్య తు 1-8	8-0

అమృతాంజనం డిపో

బొంబయి — మదరాసు

ప్రకటన

వెలువడినది! నూతనముగా!!

షేక్స్పియర్సు బిథెల్లో అను

విషాద విజయనేన

(నవరసభరితముగు రి ఆంక్షముల నడిన నాటకము)

గ్రంథకర్త - కె. రి. శేషయ్య (బి. శ్రీ. శిరుధట్ట సహాధిప
రావుగారు, యా నాటకము షేక్స్పియర్సు కవివాసిన (బిథె
ల్లో) నాటకమున కనువాదముగా (గ్రంథకర్త గారికి గల రంగ
స్థలానుభవములబట్టి రసవంతమును పాత్రపాటముతో, మృదు
మధురపద లాలిత్వముతో, ముద్దులొలుకు పద్యములతో,
మచ్చటగు శృంగారపద్యములతో, ప్రదర్శనయోగ్యముగను, జీవ
యోగ్యముగను రచియింపబడినది. కండితపామరు తల్లి
రినాటక మొకసారి ప్రదర్శనపందముగ జరిగి యానందింపుడు.
కొంత ప్రశంసలు మాత్రమే గలవు. త్వరపడుడు, ఆలస్య
మాతాభిగమే. వెల ప్రతి 1 కి 1-0-0 మాత్రమే, బాన్సు
ఖర్చులు కొనుపాటికే. మరయువారు:—

వీరుధట్ట భాస్కరరావుగారు,

15 బాన్సుధర్మం, కాకినాడ, అనివాయుడు.

రోజాపుష్ప లేహ్యము 1533

మలబద్ధమును హరించుటలో శ్రేష్ఠమునది. కాల
విరోధమును చక్కగా గలిగించును, రుచికరమయినది. పథగము
లేదు. 15 పులి డబ్బి యా. 0-10-0.

క్షయారిష్ట లేహ్యము 4

తగ్గు, ఉబ్బవము, కఫము, ల్లిల, మొదలగు శాస్త్రకోశ
సంబంధమును వ్యాధులను హరించి గుండెకు బలము నిచ్చును
15 పులి డబ్బి యా. 1-0-0. వి. పి. ఖర్చులు, ప్రత్యేకము.
సి. పి. అందు కో, యుర్యదసమాజం, పెరిడేసి, నెల్లాజిల్లా.

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లా సంపుట సొమ్ము వసూలు
కలదు. మొదలగు సాకర్యములు తెనందున దీనిని ప్రాదరాబదు 5000 రెసిడెన్సి బజారులో నుండు
నిజాంరాష్ట్ర గౌరవశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజంట్లుగా నేర్పరచినాము. ఆంగ్లేజీ
భాష సాకర్యములు లేనివారు మా ఏజంట్లకు వ్రాసి పత్రములు పంపింపరాదు తెప్పించుకొనవచ్చును.

చందాలవివరము:

ఆంధ్రజనవైదిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కరీబాద	28-8-0
ఆంధ్రజనవైదిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	14-4-0	"	12-0-0
ఆంధ్రజనవైదిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	7-7-0	"	6-4-0
ఆంధ్రజనవైదిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	2-9-0	"	2-2-0
ఆంధ్రజనవైదిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	4-12-0	"	4-0-0

కొత్త సంవత్సరాది సంచికలు

విశేషతరచందా	1-0-0	చందాదారులు కొనివారికి	2-0-0
చందాదారులు	1-4-0	పాతసంచికలు సంచిక 1-8	1-0-0

సంచికల సంపుటకు తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

భారతి (నచిత్రమానవత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు గంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకళాది
విషయములను చర్చించు వ్యాసములు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటితముగు చున్నది.

సంవత్సరచందా	2-0	కరీబాద	6-0-0
ఆంధ్రజనవైదికచందా	8-9-0	"	8-0-0
విశేషతర	0-12-0	"	0-10-0

ప్రతి సంవత్సరమునందు 1924 సం. మొదలు 1927 సం. వరకు) క్యాల్కూలైషన్ విశేషమునకు సిద్ధ
ముగిసియున్నది. సిక్స్-మోన్త్ సంపుటము (రెండుభాగములు) వెల రు. 6-0-0. పి. పి. ఖర్చులు పంపింపరాదు ప్రత్యేకము

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము" 7, తంజావేటి విధి, మదరాసు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:— నామవల్లి గౌరవశంకరవర్మ అండ్ కో.,

555, రెసిడెన్సీబాద, ప్రాదరాబదు, మదరాసు.